

BOOKSTACKS CLASSICS

B

Κρατύλος

Plato (c. 428-348 BCE)

Ἑλληνική EDITION

Publication record

TITLE	Κρατύλος
AUTHOR	Plato (c. 428-348 BCE)
EDITION	Bookstacks TEI edition, based on the source electronic edition
SOURCE	Platonis Opera. Clarendon Press. 1905
PUBLISHED	21 August 2026
EDITION ID	plato_cratylus
CANONICAL URI	bookstacks.org

RIGHTS AND AVAILABILITY

The underlying ancient work is in the public domain. Rights in this translation and source encoding are described below. This derived TEI file is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License; source rights remain as recorded in sourceDesc. View the canonical license terms.

No ISBN has been assigned. The stable Bookstacks edition identifier and canonical URI above serve as the publication record for this digital edition. Bookstacks asserts no additional restriction over this generated PDF beyond the canonical source terms.

Περιεχόμενα

Κρατύλος

1

Κρατύλος

ΕΡΜ. βούλει οὖν καὶ Σωκράτει τῷδε ἀνακoinωσώμεθα τὸν λόγον;

ΚΡ. εἴ σοι δοκεῖ.

ΕΡΜ. Κρατύλος φησὶν ὅδε, ὦ Σώκρατες, ὀνόματος ὀρθότητα εἶναι ἐκάστω τῶν ὄντων φύσει πεφυκυῖαν, καὶ οὐ τοῦτο εἶναι ὄνομα ὃ ἂν τινες συνθέμενοι καλεῖν καλῶσι, τῆς αὐτῶν φωνῆς μῶριον ἐπιφθεγγόμενοι, ἀλλὰ ὀρθότητά τινα τῶν ὀνομάτων πεφυκέναι καὶ Ἑλλησι καὶ βαρβάροις τὴν αὐτὴν ἅπασιν. ἐρωτῶ οὖν αὐτὸν ἐγὼ εἰ αὐτῷ Κρατύλος τῇ ἀληθείᾳ ὄνομα ἐστὶν ἢ οὐκ ὅ. ὁ δὲ ὁμολογεῖ. “τί δὲ Σωκράτει;” ἔφην. “Σωκράτης,” ἢ δ’ ὅς. “οὐκοῦν καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις πᾶσιν, ὅπερ καλοῦμεν ὄνομα ἕκαστον, τοῦτό ἐστιν ἐκάστω ὄνομα;” ὁ δὲ, “οὐκ οὐν σοί γε,” ἢ δ’ ὅς, “ὄνομα Ἑρμογένους, οὐδὲ ἂν πάντες καλῶσιν ἀνθρώποι.”

ΕΡΜ. καὶ ἐμοῦ ἐρωτῶντος καὶ προθυμουμένου εἰδέναι ὅτι ποτὲ λέγει, οὔτε ἀποσαφεῖ οὐδὲν εἰρωνεύεταιί τε πρὸς με, προσποιούμενός τι αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ διανοεῖσθαι ὡς εἰδῶς περὶ αὐτοῦ, ὃ εἰ βούλοιτο σαφῶς εἰπεῖν, ποιήσειεν ἂν καὶ ἐμὲ ὁμολογεῖν καὶ λέγειν ἅπερ αὐτὸς λέγει. εἰ οὖν πῃ ἔχεις συμβαλεῖν τὴν Κρατύλου μαντείαν, ἥδέως ἂν ἀκούσαιμι · μᾶλλον δὲ αὐτῷ σοι ὅπῃ δοκεῖ ἔχειν περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος ἔτι ἂν ἥδιον πυθοίμην, εἴ σοι βουλομένῳ ἐστί.

ΣΩ. ὦ παῖ Ἱππονίκου Ἑρμογένους, παλαιὰ παροιμία ὅτι χαλεπὰ τὰ καλὰ ἐστὶν ὅπῃ ἔχει μαθεῖν · καὶ δὴ καὶ τὸ περὶ τῶν ὀνομάτων οὐ σμικρὸν τυγχάνει ὄν μάθημα. εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ἤδη ἡχηκὴ παρὰ Προδίκου τὴν πεντηκοντάδραχμον ἐπίδειξιν, ἣν ἀκούσαντι ὑπάρχει περὶ τοῦτο πεπαιδεῦσθαι, ὥς φησιν ἐκεῖνος, οὐδὲν ἂν ἐκάλυέν σε αὐτίκα μάλα εἰδέναι τὴν ἀλήθειαν περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος · νῦν δὲ οὐκ ἀκήκοα, ἀλλὰ τὴν δραχμιαίαν. οὐκ οὐν οἶδα πῃ ποτε τὸ ἀληθὲς ἔχει περὶ τῶν τοιούτων · συζητεῖν μέντοι ἔτοιμός εἰμι καὶ σοὶ καὶ Κρατύλῳ κοινῇ. ὅτι δὲ οὐ φησὶ σοὶ Ἑρμογένῃ ὄνομα εἶναι τῇ ἀληθείᾳ, ὥσπερ ὑποπτεύω αὐτὸν σκώπτειν · οἶεται γὰρ ἴσως σε χρημάτων ἐφιέμενον κτήσεως ἀποτυγχάνειν ἐκάστοτε.

ἀλλ', ὁ νυνδὴ ἔλεγον, εἰδέναι μὲν τὰ τοιαῦτα χαλεπόν, εἰς τὸ κοινὸν δὲ καταθέντας χρὴ σκοπεῖν εἴτε ὡς σὺ λέγεις ἔχει εἴτε ὡς Κρατύλος.

ΕΡΜ. καὶ μὴν ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, πολλάκις δὴ καὶ τούτῳ διαλεχθεὶς καὶ ἄλλοις πολλοῖς, οὐ δύναμαι πεισθῆναι ὡς ἄλλη τις ὀρθότης ὀνόματος ἢ συνθήκη καὶ ὁμολογία. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ ὅτι ἂν τίς τῶ θῆται ὄνομα, τοῦτο εἶναι τὸ ὀρθόν· καὶ ἂν αὐθὶς γε ἕτερον μεταθῇται, ἐκεῖνο δὲ μηκέτι καλῆ, οὐδὲν ἦττον τὸ ὕστερον ὀρθῶς ἔχειν τοῦ προτέρου, ὥσπερ τοῖς οἰκέταις ἡμεῖς μετατιθέμεθα οὐδὲν ἦττον τοῦτ' εἶναι ὀρθὸν τὸ μετατεθὲν τοῦ προτέρου κειμένου· οὐ γὰρ φύσει ἐκάστῳ πεφυκέναι ὄνομα οὐδὲν οὐδενί, ἀλλὰ νόμῳ καὶ ἔθει τῶν ἐθισάντων τε καὶ καλούντων. εἰ δέ πῃ ἄλλη ἔχει, ἕτοιμος ἔγωγε καὶ μανθάνειν καὶ ἀκούειν οὐ μόνον παρὰ Κρατύλου, ἀλλὰ καὶ παρ' ἄλλου ὁπουοῦν.

ΣΩ. ἴσως μέντοι τί λέγεις, ὦ Ἑρμόγενης· σκεψόμεθα δέ. ὁ ἂν φῆς καλῆ τις ἕκαστον, τοῦθ' ἐκάστῳ ὄνομα;

ΕΡΜ. ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. καὶ ἐὰν ιδιώτης καλῆ καὶ ἐὰν πόλις;

ΕΡΜ. φημί.

ΣΩ. τί οὖν; ἐὰν ἐγὼ καλῶ ὅτιοῦν τῶν ὄντων, οἷον ὁ νῦν καλοῦμεν ἄνθρωπον, ἐὰν ἐγὼ τοῦτο ἵππον προσαγορεύω, ὁ δὲ νῦν ἵππον, ἄνθρωπον, ἔσται δημοσίᾳ μὲν ὄνομα ἄνθρωπος τῷ αὐτῷ, ἰδίᾳ δὲ ἵππος; καὶ ἰδίᾳ μὲν αὖ ἄνθρωπος, δημοσίᾳ δὲ ἵππος; οὕτω λέγεις;

ΕΡΜ. ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. φέρε δὴ μοι τόδε εἰπέ· καλεῖς τι ἀληθῆ λέγειν καὶ ψευδῆ;

ΕΡΜ. ἔγωγε.

ΣΩ. οὐκοῦν εἴη ἂν λόγος ἀληθῆς, ὁ δὲ ψευδῆς;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἄρ' οὖν οὗτος ὃς ἂν τὰ ὄντα λέγῃ ὡς ἔστιν, ἀληθῆς· ὃς δ' ἂν ὡς οὐκ ἔστιν, ψευδῆς;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. ἔστιν ἄρα τοῦτο, λόγῳ λέγειν τὰ ὄντα τε καὶ μῆ;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. ὁ λόγος δ' ἐστὶν ὁ ἀληθῆς πότερον μὲν ὅλος ἀληθῆς, τὰ μόρια δ' αὐτοῦ οὐκ ἀληθῆ;

ΕΡΜ. οὐκ, ἀλλὰ καὶ τὰ μόρια.

ΣΩ. πότερον δὲ τὰ μὲν μεγάλα μόρια ἀληθῆ, τὰ δὲ σμικρὰ οὐ· ἢ πάντα;

ΕΡΜ. πάντα, οἷμαι ἔγωγε.

ΣΩ. ἔστιν οὖν ὅτι λέγεις λόγου σμικρότερον μόριον ἄλλο ἢ ὄνομα;

ΕΡΜ. οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο σμικρότατον.

ΣΩ. καὶ τοῦτο ἔνομα ἄρα τὸ τοῦ ἀληθοῦς λόγου λέγεται;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. ἀληθές γε, ὡς φής.

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. τὸ δὲ τοῦ ψεύδους μῶριον οὐ ψεῦδος;

ΕΡΜ. φημί.

ΣΩ. ἔστιν ἄρα ὄνομα ψεῦδος καὶ ἀληθὲς λέγειν, εἴπερ καὶ λόγον;

ΕΡΜ. πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. ὁ ἂν ἄρα ἕκαστος φῇ τῷ ὄνομα εἶναι, τοῦτό ἐστιν ἐκάστω ὄνομα;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. ἥ καὶ ὁπόσα ἂν φῇ τις ἐκάστω ὀνόματα εἶναι, τοσαῦτα ἔσται καὶ τότε ὁπόταν φῇ;

ΕΡΜ. οὐ γὰρ ἔχω ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ὀνόματος ἄλλην ὀρθότητα ἢ ταύτην, ἐμοὶ μὲν ἕτερον εἶναι καλεῖν ἐκάστω ὄνομα, ὃ ἐγὼ ἐθέμην, σοὶ δὲ ἕτερον, ὃ αὖ σύ. οὕτω δὲ καὶ ταῖς πόλεσιν ὁρῶ ἰδίᾳ ἐκάστας ἐνίοις ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς κείμενα ὀνόματα, καὶ Ἑλλήσι παρὰ τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας, καὶ Ἑλλήσι παρὰ βαρβάρους.

ΣΩ. φέρε δὴ ἴδωμεν, ὦ Ἑρμόγενης, πότερον καὶ τὰ ὄντα οὕτως ἔχειν σοὶ φαίνεται, ἰδίᾳ αὐτῶν ἢ οὐσία εἶναι ἐκάστω, ὥσπερ Πρωταγόρας ἔλεγεν λέγων “πάντων χρημάτων μέτρον” εἶναι ἄνθρωπον—ὡς ἄρα οἶα μὲν ἂν ἐμοὶ φαίνηται τὰ πράγματα εἶναι, τοιαῦτα μὲν ἔστιν ἐμοί· οἶα δ’ ἂν σοί, τοιαῦτα δὲ σοί—ἢ ἔχειν δοκεῖ σοὶ αὐτὰ αὐτῶν τινα βεβαιότητα τῆς οὐσίας;

ΕΡΜ. ἥδη ποτὲ ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἀπορῶν καὶ ἐνταῦθα ἐξηνέχθην εἰς ἅπερ Πρωταγόρας λέγει· οὐ πάνυ τι μέντοι μοι δοκεῖ οὕτως ἔχειν.

ΣΩ. τί δέ; ἐς τόδε ἤδη ἐξηνέχθης, ὥστε μὴ πάνυ σοὶ δοκεῖν εἶναί τινα ἄνθρωπον πονηρόν;

ΕΡΜ. οὐ μὰ τὸν Δία, ἀλλὰ πολλάκις δὴ αὐτὸ πέπονθα, ὥστε μοι δοκεῖν πάνυ πονηροὺς εἶναί τινας ἀνθρώπους, καὶ μάλα συχνούς.

ΣΩ. τί δέ; πάνυ χρηστοὶ οὐπω σοὶ ἔδοξαν εἶναι ἄνθρωποι;

ΕΡΜ. καὶ μάλα ὀλίγοι.

ΣΩ. ἔδοξαν δ’ οὖν;

ΕΡΜ. ἔμοιγε.

ΣΩ. πῶς οὖν τοῦτο τίθεις; ἄρ’ ὥδε· τοὺς μὲν πάνυ χρηστοὺς πάνυ φρονίμους, τοὺς δὲ πάνυ πονηροὺς πάνυ ἄφρονας;

ΕΡΜ. ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως.

ΣΩ. οἷόν τε οὖν ἔσται, εἰ Πρωταγόρας ἀληθῆ ἔλεγεν καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἀλήθεια, τὸ οἶα ἂν δοκῇ ἐκάστω τοιαῦτα καὶ εἶναι, τοὺς μὲν ἡμῶν φρονίμους εἶναι, τοὺς δὲ ἄφρονας;

ΕΡΜ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. καὶ ταῦτά γε, ὡς ἐγῴμαι, σοὶ πάνυ δοκεῖ, φρονήσεως οὔσης καὶ ἀφροσύνης μὴ πάνυ δυνατὸν εἶναι Πρωταγόραν ἀληθῆ λέγειν· οὐδὲν γὰρ ἂν που τῇ ἀληθείᾳ ὁ ἕτερος τοῦ ἐτέρου φρονιμώτερος εἴη, εἴπερ ἂν ἐκάστω δοκῇ ἐκάστω ἀληθῆ ἔσται.

ΕΡΜ. ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κατ' Εὐθύδημόν γε οἶμαι σοὶ δοκεῖ πᾶσι πάντα ὁμοίως εἶναι ἅμα καὶ ἀεὶ · οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτως εἶεν οἱ μὲν χρηστοί, οἱ δὲ πονηροί, εἰ ὁμοίως ἅπασι καὶ ἀεὶ ἀρετὴ τε καὶ κακία εἴη.

ΕΡΜ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. οὐκοῦν εἰ μήτε πᾶσι πάντα ἐστὶν ὁμοίως ἅμα καὶ ἀεὶ, μήτε ἐκάστω ἰδίᾳ ἕκαστον ~~τῶν ὄντων~~ ἐστὶν, δῆλον δὴ ὅτι αὐτὰ αὐτῶν οὐσίαν ἔχοντά τινα βέβαιόν ἐστι τὰ πράγματα, οὐ πρὸς ἡμᾶς οὐδὲ ὑφ' ἡμῶν ἐλκόμενα ἄνω καὶ κάτω τῷ ἡμετέρῳ φαντάσματι, ἀλλὰ καθ' αὐτὰ πρὸς τὴν αὐτῶν οὐσίαν ἔχοντα ἥπερ πέφυκεν.

ΕΡΜ. δοκεῖ μοι, ὦ Σώκρατες, οὕτω.

ΣΩ. πότερον οὖν αὐτὰ μὲν ἂν εἴη οὕτω πεφυκότα, αἱ δὲ πράξεις αὐτῶν οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον; ἢ οὐ καὶ αὐταὶ ἐν τι εἶδος τῶν ὄντων εἰσὶν, αἱ πράξεις;

ΕΡΜ. πάνυ γε καὶ αὐταὶ.

ΣΩ. κατὰ τὴν αὐτῶν ὅρα φύσιν καὶ αἱ πράξεις πράττονται, οὐ κατὰ τὴν ἡμετέραν δόξαν. οἷον ἐάν τι ἐπιχειρήσωμεν ἡμεῖς τῶν ὄντων τέμνειν, πότερον ἡμῖν τμητέον ἐστὶν ἕκαστον ὥς ἂν ἡμεῖς βουλώμεθα καὶ ὥς ἂν βουληθῶμεν, ἢ ἐὰν μὲν κατὰ τὴν φύσιν βουληθῶμεν ἕκαστον τέμνειν τοῦ τέμνειν τε καὶ τέμνεσθαι καὶ ὥς πέφυκε, τεμοῦμέν τε καὶ πλέον τι ἡμῖν ἔσται καὶ ὀρθῶς πράττομεν τοῦτο, ἐὰν δὲ παρὰ φύσιν, ἐξαμαρτησόμεθά τε καὶ οὐδὲν πράττομεν;

ΕΡΜ. ἔμοιγε δοκεῖ οὕτω.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ ἐὰν κάειν τι ἐπιχειρήσωμεν, οὐ κατὰ πᾶσαν δόξαν δεῖ κάειν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὀρθήν; αὕτη δ' ἐστὶν ἥ ἐπεφύκει ἕκαστον κάεσθαι τε καὶ κάειν καὶ ὥς ἐπεφύκει;

ΕΡΜ. ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ τᾶλλα οὕτω;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἄρ' οὖν οὐ καὶ τὸ λέγειν μία τις τῶν πράξεων ἐστίν;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. πότερον οὖν ἢ ἂν τω δοκῇ λεκτέον εἶναι, ταύτη λέγων ὀρθῶς λέξει, ἢ ἐὰν μὲν ἢ πέφυκε τὰ πράγματα λέγειν τε καὶ λέγεσθαι καὶ ὥς, ταύτη καὶ τούτῳ λέγῃ, πλέον τέ τι ποιήσῃ καὶ ἔρεϊ · ἂν δὲ μή, ἐξαμαρτησεται τε καὶ οὐδὲν ποιήσῃ;

ΕΡΜ. οὕτω μοι δοκεῖ ὥς λέγεις.

ΣΩ. οὐκοῦν τοῦ λέγειν μόριον τὸ ὀνομάζειν; διονομάζοντες γάρ που λέγουσι τοὺς λόγους.

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ τὸ ὀνομάζειν πρᾶξις τίς ἐστίν, εἴπερ καὶ τὸ λέγειν πρᾶξις τις ἦν περὶ τὰ πράγματα;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. αἱ δὲ πράξεις ἐφάνησαν ἡμῖν οὐ πρὸς ἡμᾶς οὔσαι, ἀλλ' αὐτῶν τινα ἰδίαν φύσιν ἔχουσαι;

ΕΡΜ. ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ ὀνομαστέον ἐστὶν ἥ πέφυκε τὰ πράγματα ὀνομάζειν τε καὶ ὀνομάζεσθαι καὶ ὧ, ἀλλ' οὐχ ἥ ἂν ἡμεῖς βουλευθῶμεν, εἴπερ τι τοῖς ἔμπροσθεν μέλλει ὁμολογούμενον εἶναι; καὶ οὕτω μὲν ἂν πλέον τι ποιοῖμεν καὶ ὀνομάζοιμεν, ἄλλως δὲ οὔ;

ΕΡΜ. φαίνεται μοι.

ΣΩ. φέρε δὴ, ὃ ἔδει τέμνειν, ἔδει τῷ, φαμέν, τέμνειν;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. καὶ ὃ ἔδει κερκίζειν, ἔδει τῷ κερκίζειν; καὶ ὃ ἔδει τρυπᾶν, ἔδει τῷ τρυπᾶν;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. καὶ ὃ ἔδει δὴ ὀνομάζειν, ἔδει τῷ ὀνομάζειν;

ΕΡΜ. ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. τί δὲ ἦν ἐκεῖνο ὧ ἔδει τρυπᾶν;

ΕΡΜ. τρύπανον.

ΣΩ. τί δὲ ὧ κερκίζειν;

ΕΡΜ. κερκίς.

ΣΩ. τί δὲ ὧ ὀνομάζειν;

ΕΡΜ. ὄνομα.

ΣΩ. εὖ λέγεις. ὄργανον ἄρα τί ἐστὶ καὶ τὸ ὄνομα.

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. εἰ οὖν ἐγὼ ἐροίμην “τί ἦν ὄργανον ἢ κερκίς;” οὐχ ὧ κερκίζομεν;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. κερκίζοντες δὲ τί δρῶμεν; οὐ τὴν κρόκην καὶ τοὺς στήμονας συγκεχυμένους διακρίνομεν;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ περὶ τρυπάνου ἔξεις οὕτως εἰπεῖν καὶ περὶ τῶν ἄλλων;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἔχεις δὴ καὶ περὶ ὀνόματος οὕτως εἰπεῖν; ὀργάνῳ ὄντι τῷ ὀνόματι ὀνομάζοντες τί ποιοῦμεν;

ΕΡΜ. οὐκ ἔχω λέγειν.

ΣΩ. ἄρ' οὐ διδάσκομέν τι ἀλλήλους καὶ τὰ πράγματα διακρίνομεν ἥ ἔχει;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. ὄνομα ἄρα διδασκαλικόν τί ἐστὶν ὄργανον καὶ διακριτικὸν τῆς οὐσίας ὥσπερ κερκίς ὑφάσματος.

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. ὑφαντικὸν δέ γε ἢ κερκίς;

ΕΡΜ. πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. ὑφαντικός μὲν ἄρα κερκίδι καλῶς χρήσεται, καλῶς δ' ἐστὶν ὑφαντικῶς · διδασκαλικὸς δὲ ὀνόματι, καλῶς δ' ἐστὶ διδασκαλικῶς.

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. τῷ τίνος οὖν ἔργῳ ὁ ὑφάντης καλῶς χρήσεται ὅταν τῇ κερκίδι χρῆται;

ΕΡΜ. τῷ τοῦ τέκτονος.

ΣΩ. πᾶς δὲ τέκτων ἢ ὁ τὴν τέχνην ἔχων;

ΕΡΜ. ὁ τὴν τέχνην.

ΣΩ. τῷ τίνος δὲ ἔργῳ ὁ τρυπητὴς καλῶς χρήσεται ὅταν τῷ τρυπάνῳ χρῆται;

ΕΡΜ. τῷ τοῦ χαλκέως.

ΣΩ. ἄρ' οὖν πᾶς χαλκεὺς ἢ ὁ τὴν τέχνην ἔχων;

ΕΡΜ. ὁ τὴν τέχνην.

ΣΩ. εἶεν. τῷ δὲ τίνος ἔργῳ ὁ διδασκαλικὸς χρήσεται ὅταν τῷ ὀνόματι χρῆται;

ΕΡΜ. οὐδὲ τοῦτ' ἔχω.

ΣΩ. οὐδὲ τοῦτό γ' ἔχεις εἰπεῖν, τίς παραδίδωσιν ἡμῖν τὰ ὀνόματα οἷς χρώμεθα;

ΕΡΜ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. ἄρ' οὐχὶ ὁ νόμος δοκεῖ σοι εἶναι ὁ παραδιδούς αὐτά;

ΕΡΜ. ἔοικεν.

ΣΩ. νομοθέτου ἄρα ἔργῳ χρήσεται ὁ διδασκαλικὸς ὅταν ὀνόματι χρῆται;

ΕΡΜ. δοκεῖ μοι.

ΣΩ. νομοθέτης δέ σοι δοκεῖ πᾶς εἶναι ἀνὴρ ἢ ὁ τὴν τέχνην ἔχων;

ΕΡΜ. ὁ τὴν τέχνην.

ΣΩ. οὐκ ἄρα παντὸς ἀνδρός, ὧς Ἑρμόγενης, ὄνομα θέσθαι ἐστὶν ἀλλὰ τίνος ὀνοματούργου · οὗτος δ' ἐστίν, ὡς ἔοικεν, ὁ νομοθέτης, ὃς δὴ τῶν δημιουργῶν σπανιώτατος ἐν ἀνθρώποις γίγνεται.

ΕΡΜ. ἔοικεν.

ΣΩ. ἴθι δὴ, ἐπίσκεψαι ποῖ βλέπων ὁ νομοθέτης τὰ ὀνόματα τίθεται · ἐκ τῶν ἔμπροσθεν δὲ ἀνάσκει. ποῖ βλέπων ὁ τέκτων τὴν κερκίδα ποιεῖ; ἄρ' οὐ πρὸς τοιοῦτόν τι ὁ ἐπεφύκει κερκίζειν;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. τί δέ; ἂν καταγῇ αὐτῷ ἡ κερκὶς ποιοῦντι, πότερον πάλιν ποιήσει ἄλλην πρὸς τὴν κατεαγυῖαν βλέπων, ἢ πρὸς ἐκεῖνο τὸ εἶδος πρὸς ὅπερ καὶ ἦν κατέαζεν ἐποίει;

ΕΡΜ. πρὸς ἐκεῖνο, ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. οὐκοῦν ἐκεῖνο δικαιοτάτ' ἂν αὐτὸ ὃ ἔστιν κερκὶς καλέσαιμεν;

ΕΡΜ. ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. οὐκοῦν ἐπειδὴν δέη λεπτῷ ἱματίῳ ἢ παχεῖ ἢ λινῷ ἢ ἐρεῶ ἢ ὅποι-
ωσὺν τινι κερκίδα ποιεῖν, πάσας μὲν δεῖ τὸ τῆς κερκίδος ἔχειν εἶδος, οἷα
δ' ἐκάστω καλλίστῃ ἐπεφύκει, ταύτην ἀποδιδόναι τὴν φύσιν εἰς τὸ ἔργον
ἔκαστον;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. καὶ περὶ τῶν ἄλλων δὴ ὀργάνων ὁ αὐτὸς τρόπος · τὸ φύσει ἐκά-
στω πεφυκὸς ὄργανον ἐξευρόντα δεῖ ἀποδοῦναι εἰς ἐκεῖνο ἐξ οὗ ἂν ποιῇ
τὸ ἔργον, οὐχ οἷον ἂν αὐτὸς βουλευθῇ, ἀλλ' οἷον ἐπεφύκει. τὸ φύσει
γὰρ ἐκάστω, ὡς ἔοικε, τρύπανον πεφυκὸς εἰς τὸν σίδηρον δεῖ ἐπίστασθαι
τιθέναι.

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. καὶ τὴν φύσει κερκίδα ἐκάστω πεφυκυῖαν εἰς ξύλον.

ΕΡΜ. ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. φύσει γὰρ ἦν ἐκάστω εἶδει ὑφάσματος, ὡς ἔοικεν, ἐκάστη κερκίς,
καὶ τᾶλλα οὕτως.

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. ἄρ' οὖν, ὦ βέλτιστε, καὶ τὸ ἐκάστω φύσει πεφυκὸς ὄνομα τὸν
νομοθέτην ἐκείνῳ εἰς τοὺς φθόγγους καὶ τὰς συλλαβὰς δεῖ ἐπίστασθαι
τιθέναι, καὶ βλέποντα πρὸς αὐτὸ ἐκεῖνο ὃ ἔστιν ὄνομα, πάντα τὰ ὀνόματα
ποιεῖν τε καὶ τίθεσθαι, εἰ μέλλει κύριος εἶναι ὀνομάτων θέτης; εἰ δὲ μὴ
εἰς τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἕκαστος ὁ νομοθέτης τίθησιν, οὐδὲν δεῖ τοῦτο
ἀμφιγνοεῖν · οὐδὲ γὰρ εἰς τὸν αὐτὸν σίδηρον ἅπας χαλκεὺς τίθησιν, τοῦ
αὐτοῦ ἔνεκα ποιῶν τὸ αὐτὸ ὄργανον · ἀλλ' ὅμως, ἕως ἂν τὴν αὐτὴν ιδέαν
ἀποδιδῶ, ἐάντε ἐν ἄλλῳ σιδήρῳ, ὅμως ὀρθῶς ἔχει τὸ ὄργανον, ἐάντε
ἐνθάδε ἐάντε ἐν βαρβάρῳ τις ποιῇ. ἢ γάρ;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. οὐκοῦν οὕτως ἀξιῶσεις καὶ τὸν νομοθέτην τὸν τε ἐνθάδε καὶ τὸν
ἐν τοῖς βαρβάρῳ, ἕως ἂν τὸ τοῦ ὀνόματος εἶδος ἀποδιδῶ τὸ προσῆχον
ἐκάστω ἐν ὁποιασοῦν συλλαβαῖς, οὐδὲν χεῖρω νομοθέτην εἶναι τὸν ἐνθάδε
ἢ τὸν ὁποιοῦν ἄλλοθι;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. τίς οὖν ὁ γνωσόμενος εἰ τὸ προσῆχον εἶδος κερκίδος ἐν ὁποιοῦν
ξύλῳ κεῖται; ὁ ποιήσας, ὁ τέκτων, ἢ ὁ χρησόμενος ἢ ὑφάντης;

ΕΡΜ. εἰκὸς μὲν μᾶλλον, ὦ Σώκρατες, τὸν χρησόμενον.

ΣΩ. τίς οὖν ὁ τῷ τοῦ λυροποιοῦ ἔργῳ χρησόμενος; ἄρ' οὐχ οὗτος δς
ἐπίστατο ἂν ἐργαζομένῳ κάλλιστα ἐπιστατεῖν καὶ εἰργασμένον γνοίῃ εἴτ'
εὖ εἰργασται εἴτε μὴ;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. τίς;

ΕΡΜ. ὁ καθαριστής.

ΣΩ. τίς δὲ ὁ τῷ τοῦ ναυπηγοῦ;

ΕΡΜ. κυβερνήτης.

ΣΩ. τίς δὲ τῷ τοῦ νομοθέτου ἔργῳ ἐπιστατήσεί τ' ἂν κάλλιστα καὶ εἰργασμένον κρίνειε καὶ ἐνθάδε καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις; ἄρ' οὐχ ὅσπερ χρήσεται;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. ἄρ' οὖν οὐχ ὁ ἐρωτᾶν ἐπιστάμενος οὗτός ἐστιν;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. ὁ δὲ αὐτὸς καὶ ἀποκρίνεσθαι;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. τὸν δὲ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι ἐπιστάμενον ἄλλο τι σὺ καλεῖς ἢ διαλεκτικόν;

ΕΡΜ. οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο.

ΣΩ. τέκτονος μὲν ἄρα ἔργον ἐστὶν ποιῆσαι πηδάλιον ἐπιστατοῦντος κυβερνήτου, εἰ μέλλει καλὸν εἶναι τὸ πηδάλιον.

ΕΡΜ. φαίνεται.

ΣΩ. νομοθέτου δέ γε, ὡς ἔοικεν, ὄνομα, ἐπιστάτην ἔχοντος διαλεκτικὸν ἄνδρα, εἰ μέλλει καλῶς ὀνόματα θήσεσθαι.

ΕΡΜ. ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. κινδυνεύει ἄρα, ὦ Ἑρμόγενης, εἶναι οὐ φαῦλον, ὡς σὺ οἶει, ἢ τοῦ ὀνόματος θέσις, οὐδὲ φαύλων ἀνδρῶν οὐδὲ τῶν ἐπιτυχόντων. καὶ Κρατύλος ἀληθῆ λέγει λέγων φύσει τὰ ὀνόματα εἶναι τοῖς πράγμασι, καὶ οὐ πάντα δημιουργὸν ὀνομάτων εἶναι, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνον τὸν ἀποβλέποντα εἰς τὸ τῇ φύσει ὄνομα ὃν ἐκάστω καὶ δυνάμενον αὐτοῦ τὸ εἶδος τιθέναι εἰς τε τὰ γράμματα καὶ τὰς συλλαβάς.

ΕΡΜ. οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ὅπως χρή πρὸς ἃ λέγεις ἐναντιοῦσθαι. ἴσως μέντοι οὐ ῥᾷδίον ἐστὶν οὕτως ἐξαίφνης πεισθῆναι, ἀλλὰ δοκῶ μοι ὦδε ἂν μᾶλλον πιθέσθαι σοι, εἰ μοι δείξεις ἥντινα φῆς εἶναι τὴν φύσει ὀρθότητα ὀνόματος.

ΣΩ. ἐγὼ μὲν, ὦ μακάριε Ἑρμόγενης, οὐδεμίαν λέγω, ἀλλ' ἐπελάθου γε ὧν ὀλίγον πρότερον ἔλεγον, ὅτι οὐκ εἰδείην ἀλλὰ σκεψοίμην μετὰ σοῦ. νῦν δὲ σκοπούμενοις ἡμῖν, ἐμοί τε καὶ σοί, τοσοῦτον μὲν ἤδη φαίνεται παρὰ τὰ πρότερα, φύσει τέ τινα ὀρθότητα ἔχον εἶναι τὸ ὄνομα καὶ οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐπίστασθαι κατὰ αὐτὸ πρᾶγματι ὁτιοῦν θέσθαι· ἢ οὐ;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο χρή ζητεῖν, εἴπερ ἐπιθυμεῖς εἰδέναι, ἥτις ποτ' αὖ ἐστὶν αὐτοῦ ἡ ὀρθότης.

ΕΡΜ. ἀλλὰ μὴν ἐπιθυμῶ γε εἰδέναι.

ΣΩ. σκόπει τοίνυν.

ΕΡΜ. πῶς οὖν χρή σκοπεῖν;

ΣΩ. ὀρθοτάτη μὲν τῆς σκέψεως, ὦ ἐταῖρε, μετὰ τῶν ἐπισταμένων, χρήματα ἐκείνοις τελοῦντα καὶ χάριτας κατατιθέμενον. εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ

σοφισταί, ὥσπερ καὶ ὁ ἀδελφός σου Καλλίας πολλὰ τελέσας χρήματα σοφός δοκεῖ εἶναι. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐγκρατὴς εἶ τῶν πατρώων, λιπαρεῖν χρὴ τὸν ἀδελφὸν καὶ δεῖσθαι αὐτοῦ διδάξαι σε τὴν ὀρθότητα περὶ τῶν τοιούτων ἣν ἔμαθεν παρὰ Πρωταγόρου.

ΕΡΜ. ἄτοπος μεντὰν εἶη μου, ὦ Σώκρατες, ἡ δέησις, εἰ τὴν μὲν ἀλήθειαν τὴν Πρωταγόρου ὅλως οὐκ ἀποδέχομαι, τὰ δὲ τῇ τοιαύτῃ ἀληθείᾳ ῥηθέντα ἀγαπῶν ὥς του ἄξια.

ΣΩ. ἀλλ' εἰ μὴ αὖ σε ταῦτα ἀρέσκει, παρ' Ὅμηρου χρὴ μανθάνειν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ποιητῶν.

ΕΡΜ. καὶ τί λέγει, ὦ Σώκρατες, Ὅμηρος περὶ ὀνομάτων, καὶ ποῦ;

ΣΩ. πολλαχοῦ · μέγιστα δὲ καὶ κάλλιστα ἐν οἷς διορίζει ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἅ τε οἱ ἄνθρωποι ὀνόματα καλοῦσι καὶ οἱ θεοί. ἢ οὐκ οἶει αὐτὸν μέγα τι καὶ θαυμάσιον λέγειν ἐν τούτοις περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος; δῆλον γὰρ δὴ ὅτι οἱ γε θεοὶ αὐτὰ καλοῦσιν πρὸς ὀρθότητα ἅπερ ἔστι φύσει ὀνόματα · ἢ σὺ οὐκ οἶει;

ΕΡΜ. εὖ οἶδα μὲν οὖν ἔγωγε, εἴπερ καλοῦσιν, ὅτι ὀρθῶς καλοῦσιν. ἀλλὰ ποῖα ταῦτα λέγεις;

ΣΩ. οὐκ οἶσθα ὅτι περὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ ἐν τῇ Τροίᾳ, ὃς ἐμονομάχει τῷ Ἡφαιστῷ, “ὄν Ξάνθον,” φησί, “καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον;”

ΕΡΜ. ἔγωγε.

ΣΩ. τί οὖν δῆ; οὐκ οἶει τοῦτο σεμνόν τι εἶναι γινῶναι, ὅπη ποτὲ ὀρθῶς ἔχει ἐκεῖνον τὸν ποταμὸν Ξάνθον καλεῖν μᾶλλον ἢ Σκάμανδρον; εἰ δὲ βούλει, περὶ τῆς ὀρνιθὸς ἣν λέγει ὅτι—“χαλκίδα κιχλήσκουσι θεοί, ἄνδρες δὲ κύμινδιν,” ἡμ. ιλ. 14.291 φεῦλον ἡγή τὸ μάθημα ὅσω ὀρθότερόν ἐστι καλεῖσθαι χαλκίς κυμίνδιδος τῷ αὐτῷ ὀρνέῳ; ἢ τὴν Βατίειάν τε καὶ Μυρίνην, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ τούτου τοῦ ποιητοῦ καὶ ἄλλων; ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως μεῖζω ἐστὶν ἢ κατ' ἐμὲ καὶ σὲ ἐξευρεῖν · ὁ δὲ Σκαμάνδριός τε καὶ ὁ Ἀστυάναξ ἀνθρωπινώτερον διασκέψασθαι, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ῥᾶον, ἅ φησιν ὀνόματα εἶναι τῷ τοῦ Ἑκτορος υἱεῖ, τίνα ποτὲ λέγει τὴν ὀρθότητα αὐτῶν. οἶσθα γὰρ δήπου ταῦτα τὰ ἔπη ἐν οἷς ἔνεστιν ἃ ἐγὼ λέγω.

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. πότερον οὖν οἶει Ὅμηρον ὀρθότερον ἡγεῖσθαι τῶν ὀνομάτων κεῖσθαι τῷ παιδί, τὸν “Ἀστυάνακτα” ἢ τὸν “Σκαμάνδριον”;

ΕΡΜ. οὐκ ἔχω λέγειν.

ΣΩ. ὦδε δὴ σκόπει. εἴ τις ἔροίτο σε πότερον οἶει ὀρθότερον καλεῖν τὰ ὀνόματα τοὺς φρονιμωτέρους ἢ τοὺς ἀφρονεστέρους;

ΕΡΜ. δῆλον δὴ ὅτι τοὺς φρονιμωτέρους, φαίην ἄν.

ΣΩ. πότερον οὖν αἱ γυναικες ἐν ταῖς πόλεσιν φρονιμωτεραί σοι δοκοῦσιν εἶναι ἢ οἱ ἄνδρες, ὥς τὸ ὅλον εἰπεῖν γένος;

ΕΡΜ. οἱ ἄνδρες.

ΣΩ. οὐκοῦν οἶσθα ὅτι Ὅμηρος τὸ παιδίον τὸ τοῦ Ἑκτορος ὑπὸ τῶν Τρώων φησὶν καλεῖσθαι Ἀστυάνακτα, Σκαμάνδριον δὲ δῆλον ὅτι ὑπὸ τῶν γυναικῶν, ἐπειδὴ οἱ γε ἄνδρες αὐτὸν Ἀστυάνακτα ἐκάλουν;

ΕΡΜ. οἶκέ γε.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ Ὅμηρος τοὺς Τρῶας σοφωτέρους ἡγεῖτο ἢ τὰς γυναικας αὐτῶν;

ΕΡΜ. οἶμαι ἔγωγε.

ΣΩ. τὸν “Ἀστυάνακτα” ἄρα ὀρθότερον ᾤετο κεῖσθαι τῷ παιδί ἢ τὸν “Σκαμάνδριον”;

ΕΡΜ. φαίνεται.

ΣΩ. σκοπῶμεν δὴ διὰ τί ποτε. ἢ αὐτὸς ἡμῖν κάλλιστα ὑφηγεῖται τὸ διότι; φησὶν γάρ— “οἶος γάρ σφιν ἔρυτο πόλιν καὶ τείχεα μακρά.” *ηομ. ιλ. 22.507* διὰ ταῦτα δὴ, ὡς οἶκεν, ὀρθῶς ἔχει καλεῖν τὸν τοῦ σωτῆρος ὕδν Ἀστυάνακτα τούτου ὃ ἔσωξεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὡς φησιν Ὅμηρος.

ΕΡΜ. φαίνεται μοι.

ΣΩ. τί δὴ ποτε; οὐ γάρ πω οὐδ’ αὐτὸς ἔγωγε μανθάνω · ὦ Ἑρμόγενες, σὺ δὲ μανθάνεις;

ΕΡΜ. μὰ Δί’ οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. ἀλλ’ ἄρα, ὠγαθέ, καὶ τῷ Ἑκτορι αὐτὸς ἔθετο τὸ ὄνομα Ὅμηρος;

ΕΡΜ. τί δὴ;

ΣΩ. ὅτι μοι δοκεῖ καὶ τοῦτο παραπλήσιόν τι εἶναι τῷ Ἀστυάνακτι, καὶ οἶκεν Ἑλληνικοῖς ταῦτα πα-ὄνόματα. ὁ γὰρ “ἄναξ” καὶ ὁ “Ἑκτωρ” σχεδόν τι ταῦτόν σημαίνει, βασιλικά ἀμφότερα εἶναι τὰ ὀνόματα · οὐ γὰρ ἄν τις “ἄναξ” ἦ, καὶ “Ἑκτωρ” δήπου ἐστὶν τούτου · δῆλον γὰρ ὅτι κρατεῖ τε αὐτοῦ καὶ κέκτηται καὶ ἔχει αὐτό. ἢ οὐδέν σοι δοκῶ λέγειν, ἀλλὰ λανθάνω καὶ ἑμαυτὸν οἰόμενός τινος ὥσπερ ἵχνους ἐφάπτεσθαι τῆς Ὀμήρου δόξης περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος;

ΕΡΜ. μὰ Δί’ οὐ σύ γε, ὡς ἐμοὶ δοκεῖς, ἀλλὰ ἴσως τοῦ ἐφάπτη.

ΣΩ. δίκαιόν γέ τοί ἐστίν, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, τὸν λέοντος ἔκγονον λέοντα καλεῖν καὶ τὸν ἵππου ἔκγονον ἵππον. οὐ τι λέγω ἔάν ὥσπερ τέρας γένηται ἐξ ἵππου ἄλλο τι ἢ ἵππος, ἀλλ’ οὐ ἂν ἦ τοῦ γένους ἔκγονον τὴν φύσιν, τοῦτο λέγω · ἐὰν βοδὸς ἔκγονον φύσει ἵππος παρὰ φύσιν τέκη μόσχον, οὐ πῶλον κλητέον ἀλλὰ μόσχον · οὐδ’ ἂν ἐξ ἀνθρώπου οἶμαι μὴ τὸ ἀνθρώπου ἔκγονον γένηται, ἀλλ’ ὅταν τὸ ἔκγονον ἀνθρώπος κλητέος · καὶ τὰ δένδρα ὡσαύτως καὶ τᾶλλα ἅπαντα · ἢ οὐ συνδοκεῖ;

ΕΡΜ. συνδοκεῖ.

ΣΩ. καλῶς λέγεις · φύλαττε γάρ με μή πη παρακρούσωμαί σε. κατὰ γὰρ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἐκ βασιλέως γίγνεται τι ἔκγονον, βασιλεὺς κλητέος · εἰ δὲ ἐν ἐτέραις συλλαβαῖς ἢ ἐν ἐτέραις τὸ αὐτὸ σημαίνει, οὐδὲν πρᾶγμα · οὐδ’ εἰ πρόσκειται τι γράμμα ἢ ἀφῆρηται, οὐδὲν οὐδὲ τοῦτο, ἕως ἂν ἐγκρατὴς ἦ ἢ οὐσία τοῦ πράγματος δηλουμένη ἐν τῷ ὀνόματι.

ΕΡΜ. πῶς τοῦτο λέγεις;

ΣΩ. οὐδὲν ποικίλον, ἀλλ' ὥσπερ τῶν στοιχείων οἶσθα ὅτι ὀνόματα λέγομεν ἀλλ' οὐκ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, πλὴν τεττάρων, τοῦ Ε καὶ τοῦ Υ καὶ τοῦ Ο καὶ τοῦ Ω · τοῖς δ' ἄλλοις φωνήσεσι τε καὶ ἀφώνοις οἶσθα ὅτι περιτιθέντες ἄλλα γράμματα λέγομεν, ὀνόματα ποιοῦντες · ἀλλ' ἔως ἂν αὐτοῦ δηλουμένην τὴν δύναμιν ἐντιθῶμεν, ὁρθῶς ἔχει ἐκεῖνο τὸ ὄνομα καλεῖν ὃ αὐτὸ ἡμῖν δηλώσει. οἶον τὸ “βῆτα” · ὁρᾷς ὅτι τοῦ ἦτα καὶ τοῦ ταῦ καὶ τοῦ ἄλφα προστεθέντων οὐδὲν ἐλύπησεν, ὥστε μὴ οὐχὶ τὴν ἐκείνου τοῦ στοιχείου φύσιν δηλῶσαι ὅλω τῷ ὀνόματι οὗ ἐβούλετο ὁ νομοθέτης · οὕτως ἠπιστήθη καλῶς θέσθαι τοῖς γράμμασι τὰ ὀνόματα.

ΕΡΜ. ἀληθῆ μοι δοκεῖς λέγειν.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ περὶ βασιλέως ὁ αὐτὸς λόγος; ἔσται γάρ ποτε ἐκ βασιλέως βασιλεύς, καὶ ἐξ ἀγαθοῦ ἀγαθός, καὶ ἐκ καλοῦ καλός, καὶ τᾶλλα πάντα οὕτως, ἐξ ἐκάστου γένους ἕτερον τοιοῦτον ἐκγονον, ἐὰν μὴ τέρας γίγνηται · κλητέον δὴ ταῦτά ὀνόματα. ποικίλλειν δὲ ἔξεστι ταῖς συλλαβαῖς, ὥστε δόξαι ἂν τῷ ἰδιωτικῶς ἔχοντι ἕτερα εἶναι ἀλλήλων τὰ αὐτὰ ὄντα · ὥσπερ ἡμῖν τὰ τῶν ἱατρῶν φάρμακα χρώμασιν καὶ ὁσμαῖς πεποικιλμένα ἄλλα φαίνεται τὰ αὐτὰ ὄντα, τῷ δέ γε ἱατρῷ, ἅτε τὴν δύναμιν τῶν φαρμάκων σκοποῦμένῳ, τὰ αὐτὰ φαίνεται, καὶ οὐκ ἐκπλήττεται ὑπὸ τῶν προσόντων. οὕτω δὲ ἴσως καὶ ὁ ἐπιστάμενος περὶ ὀνομάτων τὴν δύναμιν αὐτῶν σκοπεῖ, καὶ οὐκ ἐκπλήττεται εἴ τι πρόσκειται γράμμα ἢ μετὰκειται ἢ ἀφῆρηται, ἢ καὶ ἐν ἄλλοις παντάπασιν γράμμασιν ἐστὶν ἢ τοῦ ὀνόματος δύναμις. ὥσπερ ὁ νυνδὴ ἐλέγομεν, “Ἀστυάναξ” τε καὶ “Ἐκτωρ” οὐδὲν τῶν αὐτῶν γραμμάτων ἔχει πλὴν τοῦ ταῦ, ἀλλ' ὅμως ταὐτὸν σημαίνει. καὶ “Ἀρχεπόλις” γε τῶν μὲν γραμμάτων τί ἐπικοινωνεῖ; δηλοῖ δὲ ὅμως τὸ αὐτό · καὶ ἄλλα πολλὰ ἐστὶν ἃ οὐδὲν ἀλλ' ἢ βασιλέα σημαίνει · καὶ ἄλλα γε αὖ στρατηγόν, οἶον “Ἄγις” καὶ “Πολέμαρχος” καὶ “Εὐπόλεμος”. καὶ ἱατρικά γε ἕτερα, “Ἱατροκλῆς” καὶ “Ἀκεσίμβροτος” · καὶ ἕτερα ἂν ἴσως συχνὰ εὗροιμεν ταῖς μὲν συλλαβαῖς καὶ τοῖς γράμμασι διαφωνοῦντα, τῇ δὲ δυνάμει ταὐτὸν φθεγγόμενα. φαίνεται οὕτως ἢ οὐ;

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. τοῖς μὲν δὴ κατὰ φύσιν γιγνομένοις τὰ αὐτὰ ἀποδοτέον ὀνόματα.

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. τί δὲ τοῖς παρὰ φύσιν, οἳ ἂν ἐν τέρατος εἶδει γένωνται; οἶον ὅταν ἐξ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ θεοσεβοῦς ἀσεβῆς γένηται, ἄρ' οὐχ ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, καὶ ἵππος βοδὸς ἐκγονον τέκη, οὐ τοῦ τεκόντος δήπου ἔδει τὴν ἐπωνυμίαν ἔχειν, ἀλλὰ τοῦ γένους οὗ εἶη;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. καὶ τῷ ἐκ τοῦ εὐσεβοῦς ἄρα γενομένῳ ἀσεβεῖ τὸ τοῦ γένους ὄνομα ἀποδοτέον.

ΕΡΜ. ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. οὐ “Θεόφιλον,” ὥς ἔοικεν, οὐδὲ “Μνησίθεον” οὐδὲ τῶν τοιούτων οὐδέν· ἀλλ’ ὅτι τάναντία τούτοις σημαίνει, ἐάνπερ τῆς ὀρθότητος τυγχάνῃ τὰ ὀνόματα.

ΕΡΜ. παντός γε μᾶλλον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. ὥσπερ γε καὶ ὁ “Ὀρέστης,” ὃ Ἑρμόγενης, κινδυνεύει ὀρθῶς ἔχειν, εἴτε τις τύχη ἔθετο αὐτῷ τὸ ὄνομα εἴτε καὶ ποιητής τις, τὸ θηριῶδες τῆς φύσεως καὶ τὸ ἄγριον αὐτοῦ καὶ τὸ ὀρεινὸν ἐνδεικνύμενος τῷ ὀνόματι.

ΕΡΜ. φαίνεται οὕτως, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. ἔοικεν δέ γε καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ κατὰ φύσιν τὸ ὄνομα εἶναι.

ΕΡΜ. φαίνεται.

ΣΩ. κινδυνεύει γὰρ τοιοῦτός τις εἶναι ὁ “Ἀγαμέμνων,” οἷος ἂν δόξειεν αὐτῷ διαπονεῖσθαι καὶ καρτερεῖν τέλος ἐπιτιθεὶς τοῖς δόξασιν δι’ ἀρετήν. σημεῖον δὲ αὐτοῦ ἡ ἐν Τροίᾳ μονὴ τοῦ πάθους τε καὶ καρτερίας. ὅτι οὖν ἀγαστὸς κατὰ τὴν ἐπιμονὴν οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐνσημαίνει τὸ ὄνομα ὁ “Ἀγαμέμνων.” ἴσως δὲ καὶ ὁ “Ἄτρεϋς” ὀρθῶς ἔχει. ὅ τε γὰρ τοῦ Χρυσίππου αὐτῷ φόνος καὶ ἂν πρὸς τὸν Θυέστην ὡς ὠμὰ διεπράττετο, πάντα ταῦτα ζημιώδη καὶ ἀτηρὰ πρὸς ἀρετήν. ἡ οὖν τοῦ ὀνόματος ἐπωνυμία σμικρὸν παρακλίνει καὶ ἐπικεκάλυπται, ὥστε μὴ πᾶσι δηλοῦν τὴν φύσιν τοῦ ἀνδρός· τοῖς δ’ ἐπαΐουσι περὶ ὀνομάτων ἱκανῶς δηλοῖ ὃ βούλεται ὁ “Ἄτρεϋς.” καὶ γὰρ κατὰ τὸ ἀτειρὲς καὶ κατὰ τὸ ἄτρεστον καὶ κατὰ τὸ ἀτηρὸν πανταχῇ ὀρθῶς αὐτῷ τὸ ὄνομα κεῖται. δοκεῖ δέ μοι καὶ τῷ Πέλοπι τὸ ὄνομα ἐμμέτρως κεῖσθαι· σημαίνει γὰρ τοῦτο τὸ ὄνομα τὸν τὰ ἐγγὺς ὀρῶντα ἄξιον εἶναι ταύτης τῆς ἐπωνυμίας.

ΕΡΜ. πῶς δῆ;

ΣΩ. οἷόν που καὶ κατ’ ἐκείνου λέγεται τοῦ ἀνδρὸς ἐν τῷ τοῦ Μυρτίλου φόνῳ οὐδὲν οἷου τε γενέσθαι προνοηθῆναι οὐδὲ προῖδεῖν τῶν πόρρω τῶν εἰς τὸ πᾶν γένος, ὅσης αὐτὸ δυστυχίας ἐνεπίμπλη, τὸ ἐγγὺς μόνον ὀρῶν καὶ τὸ παραχρῆμα—τοῦτο δ’ ἐστὶ “πέλας”—ἡνίκα προεθυμεῖτο λαβεῖν παντὶ τρόπῳ τὸν τῆς Ἱπποδαμείας γάμον. τῷ δὲ Ταντάλῳ καὶ πᾶς ὃν ἡγήσαιτο τοῦνομα ὀρθῶς καὶ κατὰ φύσιν τεθῆναι εἰ ἀληθῆ τὰ περὶ αὐτὸν λεγόμενα.

ΕΡΜ. τὰ ποῖα ταῦτα;

ΣΩ. ἃ τέ που ἔτι ζῶντι δυστυχήματα ἐγένετο πολλὰ καὶ δεινὰ, ὧν καὶ τέλος ἡ πατρὶς αὐτοῦ ὅλη ἀνετράπετο, καὶ τελευτήσαντι ἐν Ἄιδου ἡ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς τοῦ λίθου ταλαντεία θαυμαστὴ ὡς σύμφωνος τῷ ὀνόματι· καὶ ἀτεχνῶς ἔοικεν, ὥσπερ ἂν εἴ τις βουλόμενος τολάντατον ὀνομάσαι ἀποκρυπτόμενος ὀνομάσειε καὶ εἴποι ἀντ’ ἐκείνου “Τάνταλον,” τοιοῦτόν τι καὶ τούτῳ τὸ ὄνομα ἔοικεν ἐκπορίσαι ἡ τύχη τῆς φήμης.

ΣΩ. φαίνεται δὲ καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ λεγομένῳ τῷ Διὶ παγκάλως τὸ ὄνομα κεῖσθαι· ἐστὶ δὲ οὐ ῥάδιον κατανοῆσαι. ἀτεχνῶς γὰρ ἐστὶν οἷον λόγος τὸ τοῦ Διὸς ὄνομα, διελόντες δὲ αὐτὸ διχῇ οἱ μὲν τῷ ἑτέρῳ μέρει,

οἱ δὲ τῷ ἐτέρῳ χρώμεθα— οἱ μὲν γὰρ “Ζῆνα,” οἱ δὲ “Δία” καλοῦσιν— συντιθέμενα δ’ εἰς ἓν δηλοῖ τὴν φύσιν τοῦ θεοῦ, ὃ δὴ προσήκειν φαμέν ὀνόματι οἷῳ τε εἶναι ἀπεργάζεσθαι. οὐ γὰρ ἔστιν ἡμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὅστις ἐστὶν αἴτιος μᾶλλον τοῦ ζῆν ἢ ὁ ἄρχων τε καὶ βασιλεὺς τῶν πάντων. συμβαίνει οὖν ὀρθῶς ὀνομάζεσθαι οὗτος ὁ θεὸς εἶναι, δι’ ὃν ζῆν ἀεὶ πᾶσι τοῖς ζῶσιν ὑπάρχει· διείληπται δὲ δίχα, ὥσπερ λέγω, ἐν ὃν τὸ ὄνομα, τῷ “Διὶ” καὶ τῷ “Ζηνί.” τοῦτον δὲ Κρόνου ὕδον ὑβριστικὸν μὲν ἂν τις δόξειεν εἶναι ἀκούσαντι ἐξαίφνης, εὐλογον δὲ μεγάλης τινὸς διανοίας ἔκγονον εἶναι τὸν Δία· κόρον γὰρ σημαίνει οὐ παῖδα, ἀλλὰ τὸ καθαρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκήρατον τοῦ νοῦ. ἔστι δὲ οὗτος Οὐρανοῦ ὕος, ὡς λόγος· ἡ δὲ αὖ ἐς τὸ ἄνω ὄψις καλῶς ἔχει τοῦτο τὸ ὄνομα καλεῖσθαι, “οὐρανία,” ὁρῶσα τὰ ἄνω, ὅθεν δὴ καὶ φασιν, ὧς Ἑρμόγενες, τὸν καθαρὸν νοῦν παραγίνεσθαι οἱ μετεωρολόγοι, καὶ τῷ οὐρανῷ ὀρθῶς τὸ ὄνομα κεῖσθαι· εἰ δ’ ἐμεμνήμην τὴν Ἡσιόδου γενεαλογίαν, τίνας ἔτι τοὺς ἀνωτέρω προγόνους λέγει τούτων, οὐκ ἂν ἐπαυρόμην διεξιὼν ὡς ὀρθῶς αὐτοῖς τὰ ὀνόματα κεῖται, ἕως ἀπεπειράθην τῆς σοφίας ταυτησὶ τί ποιήσει, εἰ ἄρα ἀπερεῖ ἢ οὐ, ἢ ἐμοὶ ἐξαίφνης νῦν οὕτως ἐπροσπέπτωκεν ἄρτι οὐκ οἶδ’ ὁπόθεν.

ΕΡΜ. καὶ μὲν δὴ, ὦ Σώκρατες, ἀτεχνῶς γέ μοι δοκεῖς ὥσπερ οἱ ἐνθουσιῶντες ἐξαίφνης χρησιμῶδεῖν.

ΣΩ. καὶ αἰτιῶμαί γε, ὦ Ἑρμόγενες, μάλιστα αὐτὴν ἀπὸ Εὐθύφρονος τοῦ Προσπαλτίου προσπεπτακέναι μοι· ἔωθεν γὰρ πολλὰ αὐτῷ συνῆ καὶ παρεῖχον τὰ ὥτα. κινδυνεύει οὖν ἐνθουσιῶν οὐ μόνον τὰ ὥτά μου ἐμπληῆσαι τῆς δαιμονίας σοφίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς ἐπειληφθαι. δοκεῖ οὖν μοι χρῆναι οὕτως ἡμᾶς ποιῆσαι· τὸ μὲν τήμερον εἶναι χρήσασθαι αὐτῇ καὶ τὰ λοιπὰ περὶ τῶν ὀνομάτων ἐπισκέψασθαι, αὐριον δέ, ἂν καὶ ὑμῖν συνδοκῇ, ἀποδιοπομπησόμεθ’ αὐτὴν καὶ καθαρούμεθα ἐξευρόντες ὅστις τὰ τοιαῦτα δεινὸς καθαίρειν, εἴτε τῶν ἱερέων τις εἴτε τῶν σοφιστῶν.

ΕΡΜ. ἀλλ’ ἐγὼ μὲν συγχωρῶ· πάνυ γὰρ ἂν ἡδέως τὰ ἐπίλοιπα περὶ τῶν ὀνομάτων ἀκούσαιμι.

ΣΩ. ἀλλὰ χρὴ οὕτω ποιεῖν. πόθεν οὖν βούλει ἀρξώμεθα διασκοποῦντες, ἐπειδὴ περ εἰς τύπον τινὰ ἐμβεβήκαμεν, ἵνα εἰδῶμεν εἰ ἄρα ἡμῖν ἐπιμαρτυρήσει αὐτὰ τὰ ὀνόματα μὴ πάνυ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου οὕτως ἕκαστα κεῖσθαι, ἀλλ’ ἔχειν τινὰ ὀρθότητα; τὰ μὲν οὖν τῶν ἡρώων καὶ ἀνθρώπων λεγόμενα ὀνόματα ἴσως ἂν ἡμᾶς ἐξαπατήσειεν· πολλὰ μὲν γὰρ αὐτῶν κεῖται κατὰ προγόνων ἐπωνυμίας, οὐδὲν προσήκον ἐνίοις, ὥσπερ κατ’ ἀρχὰς ἐλέγομεν, πολλὰ δὲ ὥσπερ εὐχόμενοι τίθενται, οἷον “Εὐτυχίδην” καὶ “Σωσίαν” καὶ “Θεόφιλον” καὶ ἄλλα πολλά. τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα δοκεῖ μοι χρῆναι εἶναι· εἰκὸς δὲ μάλιστα ἡμᾶς εὐρεῖν τὰ ὀρθῶς κείμενα περὶ τὰ ἀεὶ ὄντα καὶ πεφυκότα. ἐσπουδάσθαι γὰρ ἐνταῦθα μάλιστα πρέπει τὴν θέσιν τῶν ὀνομάτων· ἴσως δ’ ἐνία αὐτῶν καὶ ὑπὸ θειοτέρας δυνάμεως ἢ τῆς τῶν ἀνθρώπων ἐτέθη.

ΕΡΜ. δοκεῖς μοι καλῶς λέγειν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. ἄρ' οὖν οὐ δίκαιον ἀπὸ τῶν θεῶν ἄρχεσθαι, σκοπούμενους πῇ ποτε αὐτὸ τοῦτο τὸ ὄνομα οἱ “θεοὶ” ὀρθῶς ἐκλήθησαν;

ΕΡΜ. εἰκός γε.

ΣΩ. τοιόνδε τοίνυν ἔγωγε ὑποπτεύω · φαίνονται μοι οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα τούτους μόνους τοῦς θεοὺς ἡγεῖσθαι οὔσπερ νῦν πολλοὶ τῶν βαρβάρων, ἥλιον καὶ σελήνην καὶ γῆν καὶ ἄστρον καὶ οὐρανόν · ἅτε οὖν αὐτὰ ὀρῶντες πάντα αἰετίζοντα δρόμῳ καὶ θέοντα, ἀπὸ ταύτης τῆς φύσεως τῆς τοῦ δαίμονος “θεοῦς” αὐτοὺς ἐπονομάσαι · ὕστερον δὲ κατανοοῦντες τοὺς ἄλλους πάντας ἤδη τοῦτω τῷ ὀνόματι προσαγορεύειν. εἰσὶν τι ὃ λέγω τῷ ἀληθεῖ ἢ οὐδέν;

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν ἔοικεν.

ΣΩ. τί οὖν ἂν μετὰ τοῦτο σκοποῖμεν;

ΕΡΜ. δῆλον δὴ ὅτι θαμίμονας τε καὶ ἥρωας καὶ ἀνθρώπους δαίμονας.

ΣΩ. καὶ ὥς ἀληθῶς, ὦ Ἑρμόγενης, τί ἂν ποτε νοοῖ τὸ ὄνομα οἱ “δαίμονες”; σκέψαι ἂν τί σοι δόξω εἰπεῖν.

ΕΡΜ. λέγε μόνον.

ΣΩ. οἴσθα οὖν τίνας φησὶν Ἡσίοδος εἶναι τοὺς δαίμονας;

ΕΡΜ. οὐκ ἐννοῶ.

ΣΩ. οὐδὲ ὅτι χρυσοῦν γένος τὸ πρῶτόν φησιν γενέσθαι τῶν ἀνθρώπων;

ΕΡΜ. οἶδα τοῦτό γε.

ΣΩ. λέγει τοίνυν περὶ αὐτοῦ—“αὐτὰρ ἐπειδὴ τοῦτο γένος κατὰ μοῖρ' ἐκάλυψεν,” “οἱ μὲν δαίμονες ἄγνοιο ὑποχθόνιοι καλέονται, ἐσθλοί, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.” *Hes. WD 122 ff.*

ΕΡΜ. τί οὖν δῆ;

ΣΩ. ὅτι οἶμαι ἐγὼ λέγειν αὐτὸν τὸ χρυσοῦν γένος οὐκ ἐκ χρυσοῦ πεφυκὸς ἀλλ' ἀγαθὸν τε καὶ καλόν. τεκμήριον δὲ μοί ἐστιν ὅτι καὶ ἡμᾶς φησιν σιδηροῦν εἶναι γένος.

ΕΡΜ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ τῶν νῦν οἷσι ἂν φάναι αὐτὸν εἶ τις ἀγαθός ἐστιν ἐκείνου τοῦ χρυσοῦ γένους εἶναι;

ΕΡΜ. εἰκός γε.

ΣΩ. οἱ δ' ἀγαθοὶ ἄλλο τι ἢ φρόνιμοι;

ΕΡΜ. φρόνιμοι.

ΣΩ. τοῦτο τοίνυν παντὸς μᾶλλον λέγει, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, τοὺς δαίμονας · ὅτι φρόνιμοι καὶ δαίμονες ἦσαν, “δαίμονας” αὐτοὺς ὠνόμασεν · καὶ ἐν γε τῇ ἀρχαίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ φωνῇ αὐτὸ συμβαίνει τὸ ὄνομα. λέγει οὖν καλῶς καὶ οὗτος καὶ ἄλλοι ποιηταὶ πολλοὶ ὅσοι λέγουσιν ὥς, ἐπειδὴν τις ἀγαθὸς ὢν τελευτήσῃ, μεγάλην μοῖραν καὶ τιμὴν ἔχει καὶ γίγνεται δαίμων κατὰ τὴν τῆς φρονήσεως ἐπωνυμίαν. ταύτη οὖν τίθεμαι καὶ ἐγὼ τὸν θαμίμονα

πάντ' ἄνδρα ὃς ἂν ἀγαθὸς ᾦ, δαιμόνιον εἶναι καὶ ζῶντα καὶ τελευτήσαντα, καὶ ὀρθῶς “δαίμονα” καλεῖσθαι.

ΕΡΜ. καὶ ἐγὼ μοι δοκῶ, ὦ Σώκρατες, τούτου πάνυ σοι σύμφηφος εἶναι. ὁ δὲ δὴ “ἥρωες” τί ἂν εἴη;

ΣΩ. τοῦτο δὲ οὐ πάνυ χαλεπὸν ἐννοῆσαι. σμικρὸν γὰρ παρῆκται αὐτῶν τὸ ὄνομα, δηλοῦν τὴν ἐκ τοῦ ἔρωτος γένεσιν.

ΕΡΜ. πῶς λέγεις;

ΣΩ. οὐκ οἶσθα ὅτι ἡμίθεοι οἱ ἥρωες;

ΕΡΜ. τί οὖν;

ΣΩ. πάντες δῆπου γεγονάσιν ἐρασθέντος ἡ θεοῦ θνητῆς ἢ θνητοῦ θεᾶς. ἐὰν οὖν σκοπῆς καὶ τοῦτο κατὰ τὴν Ἀττικὴν τὴν παλαιὰν φωνήν, μᾶλλον εἶση· δηλώσει γάρ σοι ὅτι παρὰ τὸ τοῦ ἔρωτος ὄνομα, ὅθεν γεγονάσιν οἱ ἥρωες, σμικρὸν παρηγμένον ἐστὶν ὀνόματος χάριν. καὶ ἦτοι τοῦτο λέγει τοὺς ἥρωας, ἡ ὅτι σοφοὶ ἦσαν καὶ ῥήτορες καὶ δεινοὶ καὶ διαλεκτικοί, ἐρωτᾶν ἱκανοὶ ὄντες· τὸ γὰρ “εἶρειν” λέγειν ἐστίν. ὅπερ οὖν ἄρτι λέγομεν, ἐν τῇ Ἀττικῇ φωνῇ λεγόμενοι οἱ ἥρωες ῥήτορές τινες καὶ ἐρωτητικοὶ συμβαίνουσιν, ὥστε ῥητόρων καὶ σοφιστῶν γένος γίγνεται τὸ ἥρωικὸν φύλον. ἀλλὰ οὐ τοῦτο χαλεπὸν ἐστὶν ἐννοῆσαι, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τῶν ἀνθρώπων, διὰ τί ποτε “ἀνθρωποι” καλοῦνται· ἢ σὺ ἔχεις εἰπεῖν;

ΕΡΜ. πόθεν, ὦγαθέ, ἔχω; οὐδ' εἴ τι οἶός τ' ἂν εἴην εὐρεῖν, οὐ συντείνω διὰ τὸ ἡγεῖσθαι σὲ μᾶλλον εὐρήσειν ἢ ἐμαυτόν.

ΣΩ. τῇ τοῦ Εὐθύφρονος ἐπιπνοίᾳ πιστεύεις, ὡς ἔοικας.

ΕΡΜ. δῆλα δῆ.

ΣΩ. ὀρθῶς γε σὺ πιστεύων· ὥς καὶ νῦν γέ μοι φαίνομαι κομφῶς ἐννενοηκέναι, καὶ κινδυνεύσω, ἐὰν μὴ εὐλαβῶμαι, ἔτι τήμερον σοφώτερος τοῦ δέοντος γενέσθαι. σκόπει δὴ ὃ λέγω. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ τοιόνδε δεῖ ἐννοῆσαι περὶ ὀνομάτων, ὅτι πολλάκις ἐπεμβάλλομεν γράμματα, τὰ δ' ἐξαίρουμεν, παρ' ὃ βουλόμεθα ὀνομάζοντες, καὶ τὰς ὀξύτητας μεταβάλλομεν. οἶον “Διὶ φίλος” —τοῦτο ἵνα ἀντὶ ῥήματος ὄνομα ἡμῖν γένηται, τό τε ἕτερον αὐτόθεν ἰῶτα ἐξείλομεν καὶ ἀντὶ ὀξείας τῆς μέσης συλλαβῆς βαρεῖαν ἐφθεγξάμεθα. ἄλλων δὲ τούναντίον ἐμβάλλομεν γράμματα, τὰ δὲ βαρύτερα ὀξύτερα φθεγγόμεθα.

ΕΡΜ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. τούτων τοίνυν ἐν καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων ὄνομα πέπονθεν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. ἐκ γὰρ ῥήματος ὄνομα γέγονεν, ἐνὸς γράμματος τοῦ ἄλφα ἐξαίρεθέντος καὶ βαρυτέρας τῆς τελευτῆς γενομένης.

ΕΡΜ. πῶς λέγεις;

ΣΩ. ὦδε. σημαίνει τοῦτο τὸ ὄνομα ὃ “ἀνθρωπος” ὅτι τὰ μὲν ἄλλα θηρία ὦν ὀρεῖ οὐδὲν ἐπισκοπεῖ οὐδὲ ἀναλογίζεται οὐδὲ ἀναθρεῖ, ὁ δὲ ἀνθρωπος ἅμα ἐώρακεν—τοῦτο δ' ἐστὶ περὶ “ὅπωπε” —καὶ ἀναθρεῖ καὶ λογίζεται τοῦτο ὃ ὅπωπεν. ἐντεῦθεν δὴ μόνον τῶν θηρίων ὀρθῶς ὁ ἀνθρωπος

“ἄνθρωπος” ὠνομάσθη, ἀναθρῶν ἃ ὅπωπε.

ΕΡΜ. τί οὖν τὸ μετὰ τοῦτο; ἔρωμαί σε ὃ ἡδέως ἂν πυθοίμην;

ΣΩ. πάνυ γε.

ΕΡΜ. ὥσπερ τοίνυν μοι δοκεῖ τούτοις ἐξῆς εἶναι τι χρῆμα. “ψυχὴν” γάρ που καὶ “σῶμα” καλοῦμεν τοῦ ἀνθρώπου.

ΣΩ. πῶς γὰρ οὐ;

ΕΡΜ. πειρώμεθα δὴ καὶ ταῦτα διελεῖν ὥσπερ τὰ ἔμπροσθεν.

ΣΩ. ψυχὴν λέγεις ἐπισκέψασθαι ὡς εἰκότως τούτου τοῦ ὀνόματος τυγχάνει, ἔπειτ’ αὖ τὸ σῶμα;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. ὡς μὲν τοίνυν ἐκ τοῦ παραχρῆμα λέγειν, οἴμαι τι τοιοῦτον νοεῖν τοὺς τὴν ψυχὴν ὀνομάσαντας, ὡς τοῦτο ἄρα, ὅταν παρῇ τῷ σώματι, αἰτιὸν ἐστὶ τοῦ ζῆν αὐτῷ, τὴν τοῦ ἀναπνεῖν δύναμιν παρέχον καὶ ἀναψύχον, ἅμα δὲ ἐκλείποντος τοῦ ἀναψύχοντος τὸ σῶμα ἀπόλλυται τε καὶ τελευτᾷ. ὅθεν δὴ μοι δοκοῦσιν αὐτὸ “ψυχὴν” καλέσαι. εἰ δὲ βούλει — ἔχε ἡρέμα · δοκῶ γάρ μοι τι καθορᾶν πιθανώτερον τούτου τοῖς ἀμφὶ Εὐθύφρονα. τούτου μὲν γάρ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, καταφρονήσαιεν ἂν καὶ ἡγήσαιντο φορτικὸν εἶναι · τόδε δὲ σκόπει ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ ἀρέσῃ.

ΕΡΜ. λέγε μόνον.

ΣΩ. τὴν φύσιν παντὸς τοῦ σώματος, ὥστε καὶ ζῆν καὶ περιέναι, τί σοι δοκεῖ ἔχειν τε καὶ ὀχεῖν ἄλλο ἢ ψυχὴ;

ΕΡΜ. οὐδὲν ἄλλο.

ΣΩ. τί δέ; καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἀπάντων φύσιν οὐ πιστεύεις Ἀναξαγόρα νοῦν καὶ ψυχὴν εἶναι τὴν διακοσμοῦσαν καὶ ἔχουσαν;

ΕΡΜ. ἔγωγε.

ΣΩ. καλῶς ἄρα ἂν τὸ ὄνομα τοῦτο ἔχοι τῇ δυνάμει ταύτῃ ἢ φύσιν ὀχεῖ καὶ ἔχει “φυσέχην” ἐπονομάζειν. ἔξεστι δὲ καὶ “ψυχὴν” κομψευόμενον λέγειν.

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν, καὶ δοκεῖ γέ μοι τοῦτο ἐκείνου τεχνικώτερον εἶναι.

ΣΩ. καὶ γὰρ ἔστιν · γελοῖον μέντοι φαίνεται ὡς ἀληθῶς ὀνομαζόμενον ὡς ἐτέθη.

ΕΡΜ. ἀλλὰ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο πῶς φῶμεν ἔχειν;

ΣΩ. τὸ σῶμα λέγεις;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. πολλαχῇ μοι δοκεῖ τοῦτό γε · ἂν μὲν καὶ σμικρὸν τις παρακλίνῃ, καὶ πάνυ. καὶ γὰρ σῆμά τινες φασιν αὐτὸ εἶναι τῆς ψυχῆς, ὡς θεταμμένης ἐν τῷ νῦν παρόντι · καὶ διότι αὖ τούτῳ σημαίνει ἃ ἂν σημαίνῃ ἡ ψυχὴ, καὶ ταύτῃ “σῆμα” ὀρθῶς καλεῖσθαι. δοκοῦσι μέντοι μοι μάλιστα θέσθαι οἱ ἀμφὶ Ὀρφέα τοῦτο τὸ ὄνομα, ὡς δίκην διδούσης τῆς ψυχῆς ὧν δὴ ἕνεκα δίδωσιν, τοῦτον δὲ περίβολον ἔχειν, ἵνα σώζῃται, δεσμοτηρίου εἰκόνα ·

εἶναι οὖν τῆς ψυχῆς τοῦτο, ὥσπερ αὐτὸ ὀνομάζεται, ἕως ἂν ἐκτείσῃ τὰ ὀφειλόμενα, τὸ “σῶμα,” καὶ οὐδὲν δεῖν παράγειν οὐδ’ ἐν γράμμα.

ΕΡΜ. ταῦτα μὲν μοι δοκεῖ ἱκανῶς, ὦ Σώκρατες, εἰρησθαι · περὶ δὲ τῶν θεῶν τῶν ὀνομάτων, οἷον καὶ περὶ τοῦ “Διὸς” νυνδὴ ἔλεγε, ἔχοιμεν ἂν που κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπισκέψασθαι κατὰ τίνα ποτὲ ὀρθότητα αὐτῶν τὰ ὀνόματα κεῖται;

ΣΩ. ναὶ μὰ Δία ἡμεῖς γε, ὦ Ἑρμόγενες, εἴπερ γε νοῦν ἔχοιμεν, ἔνα μὲν τὸν κάλλιστον τρόπον, ὅτι περὶ θεῶν οὐδὲν ἴσμεν, οὔτε περὶ αὐτῶν οὔτε περὶ τῶν ὀνομάτων, ἅττα ποτὲ ἑαυτοὺς καλοῦσιν · δῆλον γὰρ ὅτι ἐκεῖνοί γε ἀληθῆ καλοῦσι. δεύτερος δ’ αὖ τρόπος ὀρθότητος, ὥσπερ ἐν ταῖς εὐχαῖς νόμος ἐστὶν ἡμῖν εὐχεσθαι, οἷτινές τε καὶ ὁπόθεν χαίρουσιν ὀνομαζόμενοι, ταῦτα καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς καλεῖν, ὥς ἄλλο μηδὲν εἰδότες · καλῶς γὰρ δὴ ἔμοιγε δοκεῖ νενομίσθαι.

ΣΩ. εἰ οὖν βούλει, σκοπῶμεν ὥσπερ προειπόντες τοῖς θεοῖς ὅτι περὶ αὐτῶν οὐδὲν ἡμεῖς σκεψόμεθα—οὐ γὰρ ἀξιοῦμεν οἷοί τ’ ἂν εἶναι σκοπεῖν—ἀλλὰ περὶ τῶν ἀνθρώπων, ἦν ποτέ τινα δόξαν ἔχοντες ἐτίθεντο αὐτοῖς τὰ ὀνόματα · τοῦτο γὰρ ἀνεμέσθον.

ΕΡΜ. ἀλλά μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, μετρίως λέγειν, καὶ οὕτω ποιῶμεν.

ΣΩ. ἄλλο τι οὖν ἂν Ἑστίας ἀρχώμεθα κατὰ τὸν νόμον;

ΕΡΜ. δίκαιον γοῦν.

ΣΩ. τί οὖν ἂν τις φαίη διανοοῦμενον τὸν ὀνομάσαντα Ἑστίαν ὀνομάσαι;

ΕΡΜ. οὐ μὰ τὸν Δία οὐδὲ τοῦτο οἶμαι ῥᾶδιον εἶναι.

ΣΩ. κινδυνεύουσι γοῦν, ὠγαθὲ Ἑρμόγενες, οἱ πρῶτοι τὰ ὀνόματα τιθέμενοι οὐ φαῦλοι εἶναι ἀλλὰ μετεωρολόγοι καὶ ἀδολέσχει τινές.

ΕΡΜ. τί δή;

ΣΩ. καταφαίνεται μοι ἡ θέσις τῶν ὀνομάτων τοιούτων τινῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐάν τις τὰ ξενικὰ ὀνόματα ἀνασκοπῇ, οὐχ ἥττον ἀνευρίσκεται ὃ ἕκαστον βούλεται. οἷον καὶ ἐν τούτῳ ὃ ἡμεῖς “οὐσίαν” καλοῦμεν, εἰσὶν οἱ “ἑσσίαν” καλοῦσιν, οἱ δ’ αὖ “ὠσίαν.” πρῶτον μὲν οὖν κατὰ τὸ ἕτερον ὄνομα τούτων ἡ τῶν πραγμάτων οὐσία “Ἑστία” καλεῖσθαι ἔχει λόγον, καὶ ὅτι γε αὖ ἡμεῖς τὸ τῆς οὐσίας μετέχον “ἔστιν” φαμέν, καὶ κατὰ τοῦτο ὀρθῶς ἂν καλοῖτο “Ἑστία” · εἰκότα μὲν γὰρ καὶ ἡμεῖς τὸ παλαιὸν “ἑσσίαν” καλεῖν τὴν οὐσίαν. ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὰς θυσίας ἂν τις ἐννοήσας ἡγήσαιοτο οὕτω νοεῖν ταῦτα τοὺς τιθεμένους · τὸ γὰρ πρὸ πάντων θεῶν τῇ Ἑστίᾳ πρώτη προθύειν εἰκὸς ἐκείνους οἷτινες τὴν πάντων οὐσίαν “ἑσσίαν” ἐπωνόμασαν. ὅσοι δ’ αὖ “ὠσίαν,” σχεδόν τι αὖ οὗτοι καθ’ Ἡράκλειτον ἂν ἡγοῖντο τὰ ὄντα ἰέναι τε πάντα καὶ μένειν οὐδέν · τὸ οὖν αἴτιον καὶ τὸ ἀρχηγὸν αὐτῶν εἶναι τὸ ὠθοῦν, ὅθεν δὴ καλῶς ἔχειν αὐτὸ “ὠσίαν” ὠνομάσθαι. καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταύτῃ ὥς παρὰ μηδὲν εἰδότες εἰρήσθω · μετὰ

δ' Ἐστίαν δίκαιον Ῥέαν καὶ Κρόνον ἐπισκέψασθαι. καίτοι τό γε τοῦ Κρόνου ὄνομα ἤδη διήλθομεν. ἴσως μέντοι οὐδὲν λέγω.

ΕΡΜ. τί δὴ, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. ὠγαθέ, ἐννενόηκά τι συμῆνος σοφίας.

ΕΡΜ. ποῖον δὴ τοῦτο;

ΣΩ. γελοῖον μὲν πάνυ εἶπεῖν, οἶμαι μέντοι τινὰ πιθανότητα ἔχον.

ΕΡΜ. τίνα ταύτην;

ΣΩ. τὸν Ἡράκλειτόν μοι δοκῶ καθορᾶν παλαί' ἄττα σοφὰ λέγοντα, ἀτεχνῶς τὰ ἐπὶ Κρόνου καὶ Ῥέας, ἃ καὶ Ὅμηρος ἔλεγεν.

ΕΡΜ. πῶς τοῦτο λέγεις;

ΣΩ. λέγει που Ἡράκλειτος ὅτι “πάντα χωρεῖ καὶ οὐδὲν μένει,” καὶ ποταμοῦ ῥοῇ ἀπεικάζων τὰ ὄντα λέγει ὥς “δις ἐς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης.”

ΕΡΜ. ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. τί οὖν; δοκεῖ σοι ἀλλοιότερον Ἡρακλείτου νοεῖν ὁ τιθέμενος τοῖς τῶν ἄλλων θεῶν προγόνοις “Ῥέαν” τε καὶ “Κρόνον”; ἄρα οἶει ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου αὐτὸν ἀμφοτέροις ῥευμάτων ὀνόματα θέσθαι; ὥσπερ αὖ Ὅμηρος “Ὀκceanόν τε θεῶν γένεσίν” φησιν “καὶ μητέρα Τηθύν · ” οἶμαι δὲ καὶ Ἡσίοδος. λέγει δὲ που καὶ Ὀρφεὺς ὅτι “Ὀκceanὸς πρῶτος καλλίρροος ἦρξε γάμοιο,” “ὅς ῥα κασιγνήτην ὁμομήτορα Τηθύν ὄπυιεν.” *Orpheus fr.* ταῦτ' οὖν σκόπει ὅτι καὶ ἀλλήλοις συμφωνεῖ καὶ πρὸς τὰ τοῦ Ἡρακλείτου πάντα τείνει.

ΕΡΜ. φαίνει τί μοι λέγειν, ὦ Σώκρατες · τὸ μέντοι τῆς Τηθύος οὐκ ἐννοῶ ὄνομα τί βούλεται.

ΣΩ. ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ὀλίγου αὐτὸ λέγει ὅτι πηγῆς ὄνομα ἐπικεχυρμένον ἐστίν. τὸ γὰρ διαπτώμενον καὶ τὸ ἡθούμενον πηγῆς ἀπείκασμά ἐστιν · ἐκ δὲ τούτων ἀμφοτέρων τῶν ὀνομάτων ἡ “Τηθύς” τὸ ὄνομα σύγκειται.

ΕΡΜ. τοῦτο μὲν, ὦ Σώκρατες, κομψόν.

ΣΩ. τί δ' οὐ μέλλει; ἀλλὰ τί τὸ μετὰ τοῦτο; τὸν μὲν Δία εἶπομεν.

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. τοὺς ἀδελφοὺς δὴ αὐτοῦ λέγωμεν, τόν τε Ποσειδῶ καὶ τὸν Πλούτωνα καὶ τὸ ἕτερον ὄνομα ὃ ὀνομάζουσιν αὐτόν.

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. τὸ μὲν τοίνυν τοῦ Ποσειδῶνός μοι φαίνεται ὠνομάσθαι παρὰ πρῶτου ὀνομάσαντος, ὅτι αὐτὸν βαδίζοντα ἐπέσχευεν ἡ τῆς θαλάττης φύσις καὶ οὐκέτι εἶασεν προσελθεῖν, ἀλλ' ὥσπερ δεσμὸς τῶν ποδῶν αὐτῷ ἐγένετο. τὸν οὖν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως ταύτης θεὸν ὠνόμασεν “Ποσειδῶνα,” ὥς “ποσιδεσμον” ὄντα · τὸ δὲ εἴγκεται ἴσως εὐπρεπείας ἕνεκα.

ΣΩ. τάχα δὲ οὐκ ἂν τοῦτο λέγοι, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ σῆγμα δύο λάβδρα τὸ

πρῶτον ἐλέγετο, ὥς πολλὰ εἰδότος τοῦ θεοῦ. ἴσως δὲ ἀπὸ τοῦ σείειν “ὁ σείων” ὠνόμασται · πρόσκειται δὲ τὸ πεῖ καὶ τὸ δέλτα. τὸ δὲ Πλούτωνος, τοῦτο μὲν κατὰ τὴν τοῦ πλούτου δόσιν, ὅτι ἐκ τῆς γῆς κάτωθεν ἀνίσταται ὁ πλοῦτος, ἐπωνομάσθη · ὁ δὲ “Αἰδης,” οἱ πολλοὶ μὲν μοι δοκοῦσιν ὑπολαμβάνειν τὸ αἰδὲς προσειρησθαι τῷ ὀνόματι τούτῳ, καὶ φοβούμενοι τὸ ὄνομα “Πλούτωνα” καλοῦσιν αὐτόν.

ΕΡΜ. σοὶ δὲ πῶς φαίνεται, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. πολλαχῇ ἔμοιγε δοκοῦσιν ἄνθρωποι διημαρτηκέναι περὶ τούτου τοῦ θεοῦ τῆς δυνάμεως καὶ φοβεῖσθαι αὐτὸν οὐκ ἄξιον ὄν. ὅτι τε γάρ, ἐπειδὴν ἅπαρ τις ἡμῶν ἀποθάνῃ, αἰεὶ ἐκεῖ ἐστίν, φοβοῦνται, καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ γυμνὴ τοῦ σώματος παρ’ ἐκεῖνον ἀπέρχεται, καὶ τοῦτο πεφόβηται · τὰ δ’ ἐμοὶ δοκεῖ πάντα ἐς ταῦτόν τι συντείνειν, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ θεοῦ καὶ τὸ ὄνομα.

ΕΡΜ. πῶς δῆ;

ΣΩ. ἐγὼ σοὶ ἐρῶ ἃ γέ μοι φαίνεται. εἰπὲ γάρ μοι, δεσμὸς ζῶν ὁπωοῦν ὥστε μένειν ὅπουοῦν, πότερος ἰσχυρότερός ἐστιν, ἀνάγκη ἢ ἐπιθυμία;

ΕΡΜ. πολὺ διαφέρει, ὦ Σώκρατες, ἡ ἐπιθυμία.

ΣΩ. οἶει οὖν τὸν Αἰδὴν οὐκ ἂν πολλοὺς ἐκφεύγειν, εἰ μὴ τῷ ἰσχυροτάτῳ δεσμῷ ἔδει τοὺς ἐκεῖσε ἰόντας;

ΕΡΜ. δῆλα δῆ.

ΣΩ. ἐπιθυμία ἄρα τινὶ αὐτούς, ὥς ἔοικε, δεῖ, εἴπερ τῷ μεγίστῳ δεσμῷ δεῖ, καὶ οὐκ ἀνάγκη.

ΕΡΜ. φαίνεται.

ΣΩ. οὐκοῦν ἐπιθυμαὶ αὖ πολλάί εἰσιν;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. τῇ μεγίστῃ ἄρα ἐπιθυμίᾳ τῶν ἐπιθυμιῶν δεῖ αὐτούς, εἴπερ μέλλει τῷ μεγίστῳ δεσμῷ κατέχειν.

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. ἔστιν οὖν τις μείζων ἐπιθυμία ἢ ὅταν τίς τῳ συνὼν οἴηται δι’ ἐκεῖνον ἔσεσθαι ἀμείνων ἀνὴρ;

ΕΡΜ. μὰ Δί’ οὐδ’ ὅπωςτιοῦν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. διὰ ταῦτα ἄρα φῶμεν, ὦ Ἑρμόγενες, οὐδένα δεῦρο ἐθελῆσαι ἀπελθεῖν τῶν ἐκεῖθεν, οὐδὲ αὐτὰς τὰς Σειρήνας, ἀλλὰ κατακεκληῖσθαι ἐκεῖνας τε καὶ τοὺς ἄλλους πάντας · οὕτω καλοῦς τινας, ὥς ἔοικεν, ἐπίσταται λόγους λέγειν ὁ Αἰδης, καὶ ἔστιν, ὥς γ’ ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ὁ θεὸς θῦτος τέλειος σοφιστῆς τε καὶ μέγας εὐεργέτης τῶν παρ’ αὐτῷ, ὅς γε καὶ τοῖς ἐνθάδε τοσαῦτα ἀγαθὰ ἀνίστησιν · οὕτω πολλὰ αὐτῷ τὰ περιόντα ἐκεῖ ἐστίν, καὶ τὸν “Πλούτωνα” ἀπὸ τούτου ἔσχε τὸ ὄνομα.

ΣΩ. καὶ τὸ αὖ μὴ ἐθέλῃν συνεῖναι τοῖς ἀνθρώποις ἔχουσι τὰ σώματα, ἀλλὰ τότε συγγίγνεσθαι, ἐπειδὴν ἡ ψυχὴ καθαρὰ ἢ πάντων τῶν περὶ τὸ σῶμα κακῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, οὐ φιλοσόφου δοκεῖ σοὶ εἶναι καὶ εὖ ἐντεθυμη-

μένου ὅτι οὕτω μὲν ἂν κατέχοι αὐτοὺς δήσας τῇ περὶ ἀρετὴν ἐπιθυμίᾳ, ἔχοντας δὲ τὴν τοῦ σώματος πτοίησιν καὶ μανίαν οὐδ' ἂν ὁ Κρόνος δύναιτο ὁ πατὴρ συγκατέχειν αὐτῷ ἐν τοῖς δεσμοῖς δήσας τοῖς αὐτοῦ λεγομένοις;

ΕΡΜ. κινδυνεύεις τί λέγειν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. καὶ τό γε ὄνομα ὁ “Αἰδης,” ὦ Ἑρμόγενες, πολλοῦ δεῖ ἀπὸ τοῦ αἰδοῦς ἐπωνομάσθαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἀπὸ τοῦ πάντα τὰ καλὰ εἰδέναι, ἀπὸ τούτου ὑπὸ τοῦ νομοθέτου “Αἰδης” ἐκλήθη.

ΕΡΜ. εἶεν · τί δὲ Δήμητρά τε καὶ Ἥραν καὶ Ἀπόλλω καὶ Ἀθηνᾶν καὶ Ἥφαιστον καὶ Ἄρη καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς, πῶς λέγομεν;

ΣΩ. Δημήτηρ μὲν φαίνεται κατὰ τὴν δόσιν τῆς ἐδωδῆς διδοῦσα ὡς μήτηρ “Δημήτηρ” κεκληθῆσθαι, Ἥρα δὲ ἐρατὴ τις, ὥσπερ οὖν καὶ λέγεται ὁ Ζεὺς αὐτῆς ἐρασθεὶς ἔχειν. ἴσως δὲ μετεωρολογῶν ὁ νομοθέτης τὸν ἀέρα “Ἥραν” ὠνόμασεν ἐπικρυπτόμενος, θεὸς τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τελευτήν · γνοίης δ' ἂν, εἰ πολλάκις λέγοις τὸ τῆς Ἥρας ὄνομα. “Φερρέφαττα” δέ · πολλοὶ μὲν καὶ τοῦτο φοβοῦνται τὸ ὄνομα καὶ τὸν “Ἀπόλλω,” ὑπὸ ἀπειρίας, ὡς ἔοικεν, ὀνομάτων ὀρθότητος. καὶ γὰρ μεταβάλλοντες σκοποῦνται τὴν “Φερσεφόνην,” καὶ δεινὸν αὐτοῖς φαίνεται · τὸ δὲ μηνύει σοφὴν εἶναι τὴν θεόν. ἅτε γὰρ φερομένων τῶν πραγμάτων τὸ ἐφαπτόμενον καὶ ἐπαφῶν καὶ δυνάμενον ἐπακολουθεῖν σοφία ἂν εἴη. “Φερέπαφα” οὖν διὰ τὴν σοφίαν καὶ τὴν ἐπαφὴν τοῦ φερομένου ἢ θεοῦ ἂν ὀρθῶς καλοῖτο, ἢ τοιοῦτόν τι— δι' ὅπερ καὶ σύνεστιν αὐτῇ ὁ “Αἰδης σοφὸς ὢν, διότι τοιαύτη ἐστίν—νῦν δὲ αὐτῆς ἐκκλίνουσι τὸ ὄνομα εὐστομίαν περὶ πλείονος ποιούμενοι τῆς ἀληθείας, ὥστε “Φερρέφατταν” αὐτὴν καλεῖν. ταῦτόν δὲ καὶ περὶ τὸν Ἀπόλλω, ὅπερ λέγω, πολλοὶ πεφόβηνται περὶ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, ὡς τι δεινὸν μηνύοντος · ἢ οὐκ ἦσθησαι;

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν, καὶ ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. τὸ δέ γ' ἐστίν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, κάλλιστα κείμενον πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ.

ΕΡΜ. πῶς δῆ;

ΣΩ. ἐγὼ πειράσομαι φράσαι ὃ γέ μοι φαίνεται · οὐ γὰρ ἔστιν ὅτι ἂν μᾶλλον ὄνομα ἤρμοσεν ἐν ὃν τέτταρσι δυνάμεσι ταῖς τοῦ θεοῦ, ὥστε πασῶν ἐφάπτεσθαι καὶ δηλοῦν τρόπον τινὰ μουσικὴν τε καὶ μαντικὴν καὶ ἰατρικὴν καὶ τοξικὴν.

ΕΡΜ. λέγε δῆ · ἄτοπον γάρ τί μοι λέγεις τὸ ὄνομα εἶναι.

ΣΩ. εὐάρμοστον μὲν οὖν, ἅτε μουσικοῦ ὄντος τοῦ θεοῦ. πρῶτον μὲν γὰρ ἡ κάθαρσις καὶ οἱ καθαρμοὶ καὶ κατὰ τὴν ἰατρικὴν καὶ κατὰ τὴν μαντικὴν καὶ αἱ τοῖς ἰατροῖς φαρμάκοις καὶ αἱ τοῖς μαντικοῖς περιθειώσεις τε καὶ τὰ λουτρὰ τὰ ἐν τοῖς τοιοῦτοις καὶ αἱ περιρράνσεις, πάντα ἐν τι ταῦτα δύναται ἂν, καθαρὸν παρέχειν τὸν ἄνθρωπον καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν · ἢ οὐ;

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. οὐκοῦν ὁ καθαίρων θεὸς καὶ ὁ ἀπολούων τε καὶ ἀπολύων τῶν τοιούτων κακῶν οὗτος ἂν εἴη;

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. κατὰ μὲν τοίνυν τὰς ἀπολύσεις τε καὶ ἀπολούσεις, ὡς ἱατρὸς ὢν τῶν τοιούτων, “Ἀπολούων” ἂν ὀρθῶς καλοῖτο · κατὰ δὲ τὴν μαντικήν καὶ τὸ ἀληθές τε καὶ τὸ ἀπλοῦν— ταῦτόν γάρ ἐστιν—ὥσπερ οὖν οἱ Θετταλοὶ καλοῦσιν αὐτόν, ὀρθότατ’ ἂν καλοῖτο · “Ἀπλου” γάρ φασι πάντες Θετταλοὶ τοῦτον τὸν θεόν. διὰ δὲ τὸ ἀεὶ βολῶν ἐγκρατὴς εἶναι τοξικῇ “Ἀειβάλλων” ἐστίν. κατὰ δὲ τὴν μουσικὴν δεῖ ὑπολαβεῖν ὥσπερ τὸν ἀκρόλουθόν τε καὶ τὴν ἄκκοιτιν ὅτι τὸ ἄλφα σημαίνει πολλαχοῦ τὸ ὁμοῦ, καὶ ἐνταῦθα τὴν ὁμοῦ πόλησιν καὶ περὶ τὸν οὐρανόν, οὗς δὴ “πόλους” καλοῦσιν, καὶ τὴν περὶ τὴν ἐν τῇ ᾠδῇ ἁρμονίαν, ἣ δὴ συμφωνία καλεῖται, ὅτι ταῦτα πάντα, ὡς φασιν οἱ κομψοὶ περὶ μουσικὴν καὶ ἀστρονομίαν, ἁρμονία τινὶ πολεῖ ἅμα πάντα · ἐπιστατεῖ δὲ οὗτος ὁ θεὸς τῇ ἁρμονίᾳ ὁμοπολῶν αὐτὰ πάντα καὶ κατὰ θεοὺς καὶ κατ’ ἀνθρώπους · ὥσπερ οὖν τὸν ὁμοκέλευθον καὶ ὁμόκοιτιν “ἀκρόλουθον” καὶ “ἄκκοιτιν” ἐκαλέσαμεν, μεταβαλόντες ἀντὶ τοῦ “ὁμο—” “ἄ—,” οὕτω καὶ “Ἀπόλλωνα” ἐκαλέσαμεν ὃς ἦν “ὁμοπολῶν,” ἕτερον λάβδρα ἐμβαλόντες, ὅτι ὁμόνυμον ἐγίγνετο τῷ χαλεπῷ ὀνόματι.

ΣΩ. ὅπερ καὶ νῦν ὑποπτεύοντές τινες διὰ τὸ μὴ ὀρθῶς σκοπεῖσθαι τὴν δύναμιν τοῦ ὀνόματος φοβοῦνται αὐτὸ ὡς σημαῖνον φθοράν τινα · τὸ δὲ πᾶσι, ὥσπερ ἄρτι ἐλέγετο, πασῶν ἐφαπτόμενον κεῖται τῶν τοῦ θεοῦ δυνάμεων, ἀπλοῦ, ἀεὶ βάλλοντος, ἀπολούοντος, ὁμοπολοῦντος. τὰς δὲ “Μούσας” τε καὶ ὅλως τὴν μουσικὴν ἀπὸ τοῦ μῶσθαι, ὡς ἔοικεν, καὶ τῆς ζητήσεώς τε καὶ φιλοσοφίας τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπωνόμασεν. Λητῶ δὲ ἀπὸ τῆς πρᾶότητος τῆς θεοῦ, κατὰ τὸ ἐθελήμονα εἶναι ὢν ἂν τις δέηται. ἴσως δὲ ὡς οἱ ξένοι καλοῦσιν— πολλοὶ γὰρ “Ληθῶ” καλοῦσιν—ἔοικεν οὖν πρὸς τὸ μὴ τραχὺ τοῦ ἥθους ἀλλ’ ἡμερόν τε καὶ λεῖον “Ληθῶ” κεκληῖσθαι ὑπὸ τῶν τοῦτο καλούντων. “Ἄρτεμις” δὲ διὰ τὸ ἀρτεμὲς φαίνεται καὶ τὸ κόσμιον, διὰ τὴν τῆς παρθενίας ἐπιθυμίαν · ἴσως δὲ ἀρετῆς ἱστορα τὴν θεὸν ἐκάλεσεν ὁ καλέσας, τάχα δ’ ἂν καὶ ὡς τὸν ἄροτον μισησάσης τὸν ἀνδρὸς ἐν γυναικί · ἢ διὰ τούτων τι ἢ διὰ πάντα ταῦτα τὸ ὄνομα τοῦτο ὁ τιθέμενος ἔθετο τῇ θεῷ.

ΕΡΜ. τί δὲ ὁ “Διόνυσός” τε καὶ ἡ “ἄφροδίτη”;

ΣΩ. μεγάλη, ὦ παῖ Ἰππονίχου, ἐρωτᾷς. ἀλλὰ ἔστι γὰρ καὶ σπουδαίως εἰρημένος ὁ τρόπος τῶν ὀνομάτων τούτοις τοῖς θεοῖς καὶ παιδικῶς. τὸν μὲν οὖν σπουδαῖον ἄλλους τινὰς ἐρώτα, τὸν δὲ παιδικὸν οὐδὲν κωλύει διελθεῖν · φιλοπαίσμονες γὰρ καὶ οἱ θεοί. ὁ τε γὰρ Διόνυσος εἶη ἂν ὁ διδούς τὸν οἶνον “Διδόνυσος” ἐν παιδιᾷ καλούμενος, οἶνος δ’, ὅτι οἶεσθαι νοῦν ἔχειν ποιεῖ τῶν πινόντων τοὺς πολλοὺς οὐκ ἔχοντας, “οἰόνους” δι-
καιότατ’ ἂν καλούμενος. περὶ δὲ ἀφροδίτης οὐκ ἄξιον Ἡσιόδῳ ἀντιλέγειν,

ἀλλὰ συγχωρεῖν ὅτι διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἀφροῦ γένεσιν “ἀφροδίτη” ἐκλήθη.

ΕΡΜ. ἀλλὰ μὴν οὐδ’ Ἀθηνᾶς Ἀθηναῖός γ’ ὦν, ὦ Σώκρατες, ἐπιλήση, οὐδ’ Ἥφαιστου τε καὶ Ἄρεως.

ΣΩ. οὐδὲ εἰκός γε.

ΕΡΜ. οὐ γάρ.

ΣΩ. οὐκοῦν τὸ μὲν ἕτερον ὄνομα αὐτῆς οὐ χαλεπὸν εἰπεῖν δι’ ὃ κεῖται.

ΕΡΜ. τὸ ποῖον;

ΣΩ. “Παλλάδα” που αὐτὴν καλοῦμεν.

ΕΡΜ. πῶς γὰρ οὕ;

ΣΩ. τοῦτο μὲν τοῖνυν ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς ὅπλοις ὀρχήσεως ἡγούμενοι τεθῆναι ὀρθῶς ἄν, ὡς ἐγῶμαι, ἡγοίμεθα· τὸ γὰρ που ἢ αὐτὸν ἢ τι ἄλλο μετεωρίζειν ἢ ἀπὸ τῆς γῆς ἢ ἐν ταῖς χερσὶν “πάλλειν” τε καὶ “πάλλεσθαι” καὶ ὀρχεῖν καὶ ὀρχεῖσθαι καλοῦμεν.

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. “Παλλάδα” μὲν τοῖνυν ταύτη.

ΕΡΜ. καὶ ὀρθῶς γε. ἀλλὰ δὴ τὸ ἕτερον πῶς λέγεις;

ΣΩ. τὸ τῆς Ἀθηνᾶς;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. τοῦτο ἐμβριθέστερον, ὦ φίλε. εἰκόασι δὴ καὶ οἱ παλαιοὶ τὴν Ἀθηνᾶν νομίζειν ὥσπερ οἱ νῦν περὶ Ὅμηρον δεινοί. καὶ γὰρ τούτων οἱ πολλοὶ ἐξηγούμενοι τὸν ποιητὴν φασι τὴν Ἀθηνᾶν αὐτὸν νοῦν τε καὶ διάνοιαν πεποιηχέναι, καὶ ὁ τὰ ὀνόματα ποιῶν ἔοικε τοιοῦτόν τι περὶ αὐτῆς διανοεῖσθαι, ἔτι δὲ μειζρόνως λέγων θεοῦ νόησιν ὥσπερ εἰ λέγει ὅτι “ἄ θεονόα” ἐστὶν αὕτη, τῷ ἄλφα ξενικῶς ἀντὶ τοῦ ἦτα χρυσάμενος καὶ τὸ ἰῶτα καὶ τὸ σῖγμα ἀφελών. ἴσως δὲ οὐδὲ ταύτη, ἀλλ’ ὡς τὰ θεῖα νοούσης αὐτῆς διαφερόντως τῶν ἄλλων “Θεονόην” ἐκάλεσεν. οὐδὲν δὲ ἀπέχει καὶ τὴν ἐν τῷ ἦθει νόησιν ὡς οὕσαν τὴν θεὸν ταύτην “Ἡθονόην” μὲν βούλεσθαι προσεῖπεῖν· παραγαγὼν δὲ ἢ αὐτὸς ἢ τινες ὕστερον ἐπὶ τὸ κάλλιον ὡς ᾤοντο, “Ἀθηνάαν” ἐκάλεσαν.

ΕΡΜ. τί δὲ δὴ τὸν Ἥφαιστον, πῇ λέγεις;

ΣΩ. ἢ τὸν γενναῖον τὸν “φάεος ἱστορα” ἐρωτᾷς;

ΕΡΜ. ἔοικα.

ΣΩ. οὐκοῦν οὗτος μὲν παντὶ δῆλος “Φαῖστος” ὦν, τὸ ἦτα προσελκυσάμενος;

ΕΡΜ. κινδυνεύει, ἐὰν μὴ πῇ σοι, ὡς ἔοικεν, ἔτι ἄλλη δόξη.

ΣΩ. ἀλλ’ ἵνα μὴ δόξη, τὸν Ἄρη ἐρώτα.

ΕΡΜ. ἐρωτῶ.

ΣΩ. οὐκοῦν, εἰ μὲν βούλει, κατὰ τὸ ἄρρεν τε καὶ κατὰ τὸ ἀνδρεῖον “Ἀρης” ἂν εἴη· εἰ δ’ αὖ κατὰ τὸ σκληρόν τε καὶ ἀμετάστροφον, ὃ δὴ “ἄρρατον” καλεῖται, καὶ ταύτη ἂν πανταχῇ πολεμικῶ θεῷ πρόποι “Ἄρη” καλεῖσθαι.

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. ἔκ μὲν οὖν τῶν θεῶν πρὸς θεῶν ἀπαλλαγῶμεν, ὡς ἐγὼ δέδοικα περὶ αὐτῶν διαλέγεσθαι · περὶ δὲ ἄλλων ὧν τινων βούλει προβαλλέ μοι, “ὄφρα ἴδῃαι οἷοι” Εὐθύφρωνος “ἵπποι.”

ΕΡΜ. ἀλλὰ ποιήσω ταῦτα, ἔτι γε ἐν ἐρόμενός σε περὶ Ἑρμοῦ, ἐπειδὴ με καὶ οὗ φησιν Κρατύλος Ἑρμογένη εἶναι. πειρώμεθα οὖν τὸν “Ἑρμῆν” σκέψασθαι τί καὶ νοεῖ τὸ ὄνομα, ἵνα καὶ εἰδῶμεν εἰ τί ὅδε λέγει.

ΣΩ. ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἔοικε περὶ λόγον τι εἶναι ὁ “Ἑρμῆς,” καὶ τὸ ἐρμηγέα εἶναι καὶ τὸ ἄγγελον καὶ τὸ κλοπικόν τε καὶ τὸ ἀπατηλὸν ἐν λόγοις καὶ τὸ ἀγοραστικόν, περὶ λόγου δύναμιν ἐστὶν πᾶσα αὕτη ἡ πραγματεία · ὅπερ οὖν καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, τὸ “εἴρειν” λόγου χρεία ἐστί, τὸ δέ, οἷον καὶ Ὅμηρος πολλαχοῦ λέγει, “ἐμήσατό” φησιν, τοῦτο δὲ μηχανήσασθαι ἐστίν. ἐξ ἀμφοτέρων οὖν τούτων τὸν τὸ λέγειν τε καὶ τὸν λόγον μησάμενον—τὸ δὲ λέγειν δὴ ἐστὶν εἴρειν—τοῦτον τὸν θεὸν ὥσπερ ἐπιτάττει ἡμῖν ὁ νομοθέτης · “ὦ ἄνθρωποι, ὃς τὸ εἴρειν ἐμήσατο, δικαίως ἂν καλοῖτο ὑπὸ ὑμῶν εἰρέμης” · νῦν δὲ ἡμεῖς, ὡς οἰόμεθα, καλῶς πίπτοντες τὸ ὄνομα “Ἑρμῆν” καλοῦμεν. καὶ ἡ γε Ἰρις ἀπὸ τοῦ εἴρειν ἔοικεν κεκλημένη, ὅτι ἄγγελος ἦν.

ΕΡΜ. νῆ τὸν Δία, εὖ ἄρα μοι δοκεῖ Κρατύλος λέγειν τὸ ἐμὲ μὴ εἶναι Ἑρμογένη · οὐκ οὖν εὐμήχανός γέ εἰμι λόγου.

ΣΩ. καὶ τό γε τὸν Πᾶνα τοῦ Ἑρμοῦ εἶναι ὑὸν διφυῆ ἔχει τὸ εἰκός, ὧ ἐταῖρε.

ΕΡΜ. πῶς δῆ;

ΣΩ. οἶσθα ὅτι ὁ λόγος τὸ πᾶν σημαίνει καὶ κυκλεῖ καὶ πολεῖ ἀεὶ, καὶ ἐστὶ διπλοῦς, ἀληθής τε καὶ ψευδής.

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. οὐκοῦν τὸ μὲν ἀληθὲς αὐτοῦ λεῖον καὶ θεῖον καὶ ἄνω οἰκοῦν ἐν τοῖς θεοῖς, τὸ δὲ ψεῦδος κάτω ἐν τοῖς πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ τραχὺ καὶ τραγικόν · ἐνταῦθα γὰρ πλείστοι οἱ μῦθοι τε καὶ τὰ ψεύδη ἐστίν, περὶ τὸν τραγικὸν βίον.

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. ὁρθῶς ἄρ' ἂν ὁ πᾶν μηνύων καὶ ἀεὶ πολλῶν “Πᾶν αἰπόλος” εἴη, διφυῆς Ἑρμοῦ ὕος, τὰ μὲν ἄνωθεν λεῖος, τὰ δὲ κάτωθεν τραχὺς καὶ τραγοειδής. καὶ ἐστὶν ἥτοι λόγος ἢ λόγου ἀδελφός ὁ Πᾶν, εἴπερ Ἑρμοῦ ὕος ἐστίν · ἀδελφῷ δὲ ἐοικέναι ἀδελφὸν οὐδὲν θαυμαστόν. ἀλλ' ὅπερ ἐγὼ ἔλεγον, ὧ μακάριε, ἀπαλλαγῶμεν ἐκ τῶν θεῶν.

ΕΡΜ. τῶν γε τοιούτων, ὧ Σώκρατες, εἰ βούλει. περὶ τῶν τοιῶνδε δὲ τί σε κωλύει διελθεῖν, οἷον ἡλίου τε καὶ σελήνης καὶ ἄστρων καὶ γῆς καὶ αἰθέρος καὶ ἀέρος καὶ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ὠρῶν καὶ ἐνιαυτοῦ;

ΣΩ. συχνὰ μὲν μοι προστάττετε, ὅμως δέ, εἴπερ σοι κεχαρισμένον ἔσται, ἐθέλω.

ΕΡΜ. καὶ μὴν χαριῇ.

ΣΩ. τί δὴ οὖν πρῶτον βούλει; ἢ ὥσπερ εἶπες τὸν ἥλιον διέλθωμεν;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἔοικε τοίνυν κατὰδηλον γενόμενον ἂν μᾶλλον εἰ τῷ Δωρικῷ τις ὀνόματι χρῶτο— “ἥλιον” γὰρ καλοῦσιν οἱ Δωριῆς— “ἥλιος” οὖν εἴη μὲν ἂν κατὰ τὸ ἀλίζειν εἰς ταυτόν τοὺς ἀνθρώπους ἐπειδὴν ἀνατείλῃ, εἴη δ’ ἂν καὶ τῷ περὶ τὴν γῆν ἀεὶ εἰλεῖν ἰὼν, εἰκοίη δ’ ἂν καὶ ὅτι ποικίλλει ἰὼν τὰ γιγνόμενα ἐκ τῆς γῆς · τὸ δὲ ποικίλλειν καὶ αἰολεῖν ταυτόν.

ΕΡΜ. τί δὲ ἡ “σελήνη”;

ΣΩ. τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα φαίνεται τὸν Ἀναξαγόραν πιέζειν.

ΕΡΜ. τί δὴ;

ΣΩ. ἔοικε δηλοῦντι παλαιότερον ὃ ἐκεῖνος νεωστὶ ἔλεγεν, ὅτι ἡ σελήνη ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἔχει τὸ φῶς.

ΕΡΜ. πῶς δὴ;

ΣΩ. τὸ μὲν που “σέλας” καὶ τὸ “φῶς” ταυτόν.

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. νέον δέ που καὶ ἕνον ἀεὶ ἐστι περὶ τὴν σελήνην τοῦτο τὸ φῶς, εἴπερ ἀληθῆ οἱ Ἀναξαγόρειοι λέγουσιν · κύκλῳ γάρ που ἀεὶ αὐτὴν περιῶν νέον ἀεὶ ἐπιβάλλει, ἕνον δὲ ὑπάρχει τὸ τοῦ προτέρου μηνός.

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. “Σελαναίαν” δέ γε καλοῦσιν αὐτὴν πολλοί.

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. ὅτι δὲ σέλας νέον καὶ ἕνον ἔχει ἀεὶ, “Σελαενοεοάεια” μὲν δικαιοῦται ἂν πῶν ὀνομάτων καλοῖτο, συγκεκροτημένον δὲ “Σελαναία” κέκληται.

ΕΡΜ. διθυραμβῶδές γε τοῦτο τοῦνομα, ὦ Σώκρατες. ἀλλὰ τὸν μῆνα καὶ τὰ ἄστρα πῶς λέγεις;

ΣΩ. ὁ μὲν “μεῖς” ἀπὸ τοῦ μειοῦσθαι εἴη ἂν “μείης” ὀρθῶς κεκλημένος, τὰ δ’ “ἄστρα” ἔοικε τῆς ἀστραπῆς ἐπωνυμίαν ἔχειν. ἡ δὲ “ἀστραπή,” ὅτι τὰ ὄπλα ἀναστρέφει, “ἀναστρωπή” ἂν εἴη, νῦν δὲ “ἀστραπή” καλλωπισθεῖσα κέκληται.

ΕΡΜ. τί δὲ τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ;

ΣΩ. τὸ “πῦρ” ἀπορῶ · καὶ κινδυνεύει ἥτοι ἡ τοῦ Εὐθύφρονός με μοῦσα ἐπιλελοιπέναι, ἢ τοῦτό τι παγχάλεπον εἶναι. σκέψαι οὖν ἦν εἰσάγω μηχανὴν ἐπὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἃ ἂν ἀπορῶ.

ΕΡΜ. τίνα δὴ;

ΣΩ. ἐγὼ σοι ἐρῶ. ἀπόκριναι γάρ μοι · ἔχεις ἂν εἰπεῖν πῦρ κατὰ τίνα τρόπον καλεῖται;

ΕΡΜ. μὰ Δί’ οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. σκέψαι δὴ ὃ ἐγὼ ὑποπτεύω περὶ αὐτοῦ. ἐννοῶ γὰρ ὅτι πολλὰ οἱ Ἕλληνες ὀνόματα ἄλλως τε καὶ οἱ ὑπὸ τοῖς βαρβάροις οἰκοῦντες παρὰ

τῶν βαρβάρων εἰλήφασιν.

ΕΡΜ. τί οὖν δῆ;

ΣΩ. εἴ τις ζητοῖ ταῦτα κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν φωνὴν ὥς εἰκότως κεῖται, ἀλλὰ μὴ κατ' ἐκείνην ἐξ ἧς τὸ ὄνομα τυγχάνει ὄν, οἶσθα ὅτι ἀποροῖ ἄν.

ΕΡΜ. εἰκότως γε.

ΣΩ. ὅρα τοίνυν καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα τὸ “πῦρ” μὴ τι βαρβαρικὸν ᾗ. τοῦτο γὰρ οὔτε ῥάδιον προσάψαι ἐστὶν Ἑλληνικῇ φωνῇ, φανεροί τ' εἰσὶν οὕτως αὐτὸ καλοῦντες Φρύγες σμικρόν τι παρακλίνοντες · καὶ τό γε “ὔδωρ” καὶ τὰς “κύνας” καὶ ἄλλα πολλά.

ΕΡΜ. ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. οὐ τοίνυν δεῖ ταῦτα προσβιάζεσθαι, ἐπεὶ ἔχοι γ' ἄν τις εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. τὸ μὲν οὖν πῦρ καὶ τὸ ὔδωρ ταύτῃ ἀπωθοῦμαι · ὁ δὲ δὴ ἄλλο ἄρά γε, ὃ Ἑρμόγενης, ὅτι αἶρει τὰ ἀπὸ τῆς γῆς, “ἄλλο” κέκληται; ἢ ὅτι αἰεῖ ρεῖ; ἢ ὅτι πνεῦμα ἐξ αὐτοῦ γίνεταί ῥέοντος; οἱ γὰρ ποιηταὶ που τὰ πνεύματα “ἀήτας” καλοῦσιν · ἴσως οὖν λέγει, ὥσπερ ἂν εἰ εἴποι πνευματόρρου, “ἀητόρρου” ὅθεν δὴ βούλεται αὐτὸν οὕτως εἰπεῖν, ὅτι ἐστὶν ἀήρ. τὸν δὲ αἰθέρα τῆδ' ἐπὶ πῇ ὑπολαμβάνω, ὅτι αἰεῖ θεῖ περὶ τὸν ἀέρα ῥέων “αἰεθεῖρ” δικαίως ἂν καλοῖτο. γῇ δὲ μᾶλλον σημαίνει ὃ βούλεται ἐάν τις “γαῖαν” ὀνομάσῃ · γαῖα γὰρ γεννήτειρα ἂν εἴη ὀρθῶς κεκλημένη, ὥς φησιν Ὅμηρος · τὸ γὰρ “γεγάσιν” γεγεννησθαι λέγει. εἶεν · τί οὖν ἡμῖν ἦν τὸ μετὰ τοῦτο;

ΕΡΜ. ὦραι, ὦ Σώκρατες, καὶ ἐνιαυτὸς καὶ ἔτος.

ΣΩ. αἱ μὲν δὴ ὦραι Ἀττικιστὶ ὡς τὸ παλαιὸν ῥητέον, εἴπερ βούλει τὸ εἰκὸς εἰδέναι · ΗΟΡΑΙ γάρ εἰσι διὰ τὸ ὀρίζειν χειμῶνάς τε καὶ θέρη καὶ πνεύματα καὶ τοὺς καρποὺς τοὺς ἐκ τῆς γῆς · ὀρίζουσαι δὲ δικαίως ἂν “ὄραι” καλοῖντο. ἐνιαυτὸς δὲ καὶ ἔτος κινδυνεύει ἓν τι εἶναι. τὸ γὰρ τὰ φυόμενα καὶ τὰ γιγνόμενα ἐν μέρει ἕκαστον προάγον εἰς φῶς καὶ αὐτὸ ἐν αὐτῷ ἐξετάζον, τοῦτο, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν τὸ τοῦ Διὸς ὄνομα δίχα διηρημένον οἱ μὲν Ζῆνα, οἱ δὲ Δία ἐκάλουν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα οἱ μὲν “ἐνιαυτόν,” ὅτι ἐν ἑαυτῷ, οἱ δὲ “ἔτος,” ὅτι ἐτάζει · ὁ δὲ ὅλος λόγος ἐστὶν τὸ “ἐν ἑαυτῷ ἐτάζον” τοῦτο προσαγορεύεσθαι ἐν ὃν δίχα, ὥστε δύο ὀνόματα γεγονέναι, “ἐνιαυτόν” τε καὶ “ἔτος,” ἐξ ἐνὸς λόγου.

ΕΡΜ. ἀλλὰ δῆτα, ὦ Σώκρατες, πολὺ ἐπιδίδως.

ΣΩ. πόρρω ἤδη οἶμαι φαίνομαι σοφίας ἐλαύνειν.

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. τάχα μᾶλλον φήσεις.

ΕΡΜ. ἀλλὰ μετὰ τοῦτο τὸ εἶδος ἔγωγε ἡδέως ἂν θεασαίμην ταῦτα τὰ καλὰ ὀνόματα τίνι ποτὲ ὀρθότητι κεῖται, τὰ περὶ τὴν ἀρετὴν, οἷον “φρόνησις” τε καὶ “σύνεσις” καὶ “δικαιοσύνη” καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα πάντα.

ΣΩ. ἐγείρεις μὲν, ὦ ἐταῖρε, οὐ φαῦλον γένος ὀνομάτων · ὅμως δὲ ἐπειδὴ περ τὴν λεοντὴν ἐνδεδύκα, οὐκ ἀποδεικναιτέον ἄλλ' ἐπισκεπτέον,

ὥς ἔοικε, φρόνησιν καὶ σύνεσιν καὶ γνώμην καὶ ἐπιστήμην καὶ ἄλλα δὴ ἃ φῆς πάντα ταῦτα τὰ καλὰ ὀνόματα.

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν οὐδεὶς ἡμᾶς προαποστήναι.

ΣΩ. καὶ μὴν, νῆ τὸν κύνα, δοκῶ γέ μοι οὐ κακῶς μαντεύεσθαι, ὃ καὶ νυνδὴ ἐνενόησα, ὅτι οἱ πάνυ παλαιοὶ ἄνθρωποι οἱ τιθέμενοι τὰ ὀνόματα παντὸς μᾶλλον, ὥσπερ καὶ τῶν νῦν οἱ πολλοὶ τῶν σοφῶν ὑπὸ τοῦ πυκνὰ περιστρέφεσθαι ζητοῦντες ὅπῃ ἔχει τὰ ὄντα εἰλιγγιῶσιν, κάπειτα αὐτοῖς φαίνεται περιφέρεισθαι τὰ πράγματα καὶ πάντως φέρεσθαι. αἰτιῶνται δὴ οὐ τὸ ἐνδον τὸ παρὰ σφίσιν πάθος αἴτιον εἶναι ταύτης τῆς δόξης, ὅλλὰ αὐτὰ τὰ πράγματα οὕτω πεφυκέναι, οὐδὲν αὐτῶν μόνιμον εἶναι οὐδὲ βέβαιον, ὅλλὰ ῥεῖν καὶ φέρεσθαι καὶ μεστὰ εἶναι πάσης φορᾶς καὶ γενέσεως αἰεὶ. λέγω δὴ ἐννοήσας πρὸς πάντα τὰ νυνδὴ ὀνόματα.

ΕΡΜ. πῶς δὴ τοῦτο, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. οὐ κατενόησας ἴσως τὰ ἄρτι λεγόμενα ὅτι παντάπασιν ὥς φερομένοις τε καὶ ῥέουσι καὶ γιγνομένοις τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα ἐπίκειται.

ΕΡΜ. οὐ πάνυ ἐνεθυμήθην.

ΣΩ. καὶ μὴν πρῶτον μὲν τοῦτο ὃ πρῶτον εἵπομεν παντάπασιν ὥς ἐπὶ τοιούτων ἔστί.

ΕΡΜ. τὸ ποῖον;

ΣΩ. ἡ “φρόνησις” · φορᾶς γάρ ἐστι καὶ ῥοῦ νόησις. εἴη δ’ ἂν καὶ ὄνησιν ὑπολαβεῖν φορᾶς · ὅλλ’ οὖν περὶ γε τὸ φέρεσθαί ἐστιν. εἰ δὲ βούλει, ἡ “γνώμη” παντάπασιν δηλοῖ γονῆς σκέψιν καὶ νόμῃσιν · τὸ γὰρ “νωμᾶν” καὶ τὸ “σκοπεῖν” ταυτόν. εἰ δὲ βούλει, αὐτὸ ἡ “νόησις” τοῦ νέου ἐστὶν ἔσις, τὸ δὲ νέα εἶναι τὰ ὄντα σημαίνει γιγνόμενα αἰεὶ εἶναι · τούτου οὖν ἐφίεσθαι τὴν ψυχὴν μηνύει τὸ ὄνομα ὃ θέμενος τὴν “νεόεσιν.” οὐ γὰρ “νόησις” τὸ ἀρχαῖον ἐκαλεῖτο, ὅλλ’ ἀντὶ τοῦ ἦτα εἴ ἔδει λέγειν δύο, “νοέεσιν.”

ΣΩ. “σωφροσύνη” δὲ σωτηρία οὗ νυνδὴ ἐσχέμεθα, φρονήσεως. καὶ μὴν ἡ γε ἐπιστήμη μηνύει ὥς φερομένοις τοῖς πράγμασιν ἐπομένης τῆς ψυχῆς τῆς ἀξίας λόγου, καὶ οὐτε ἀπολειπομένης οὐτε προθεούσης · διὸ δὴ ἐμβάλλοντας δεῖ τὸ εἶ “ἐπεῖστήμην” αὐτὴν ὀνομάζειν. “σύνεσις” δ’ αὖ οὕτω μὲν δόξειεν ἂν ὥσπερ συλλογισμὸς εἶναι, ὅταν δὲ συνιέναι λέγῃ, ταυτόν παντάπασιν τῷ ἐπίστασθαι συμβαίνει λεγόμενον · συμπορεύεσθαι γὰρ λέγει τὴν ψυχὴν τοῖς πράγμασι τὸ “συνιέναι.” ὅλλὰ μὴν ἡ γε “σοφία” φορᾶς ἐφάπτεσθαι σημαίνει. σκοτωδέστερον δὲ τοῦτο καὶ ξενικώτερον · ὅλλὰ δεῖ ἐκ τῶν ποιητῶν ἀναμνησθεσθαι ὅτι πολλαχοῦ λέγουσιν περὶ οὗτου ἂν τύχωσιν τῶν ἀρχομένων ταχὺ προϊέναι “ἐσύθη” φασίν. Λακωνικῶ δὲ ἀνδρὶ τῶν εὐδοκίμων καὶ ὄνομα ἦν “Σοῦς” · τὴν γὰρ ταχεῖαν ὁρμὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῦτο καλοῦσιν. ταύτης οὖν τῆς φορᾶς ἐπαφὴν σημαίνει ἡ σοφία, ὥς φερομένων τῶν ὄντων. καὶ μὴν τό γε “ἀγαθόν,” τοῦτο τῆς φύσεως πάσης τῷ ἀγαστῷ βούλεται τὸ ὄνομα ἐπικεῖσθαι. ἐπειδὴ γὰρ

πορεύεται τὰ ὄντα, ἐνὶ μὲν ὅρ' αὐτοῖς τάχος, ἐνὶ δὲ βραδυτής. ἔστιν οὖν οὐ πᾶν τὸ ταχὺ ἀλλὰ τί αὐτοῦ ἀγαστόν. τοῦ θοοῦ δὴ τῷ ἀγαστῷ αὕτη ἡ ἐπωνυμία ἐστίν, “τάγαθόν.” “δικαιοσύνη” δέ, ὅτι μὲν ἐπὶ τῇ τοῦ δικαίου συνέσει τοῦτο κεῖται τὸ ὄνομα, ῥάδιον συμβαλεῖν · αὐτὸ δὲ τὸ “δίκαιον” χαλεπόν. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἔοικε μέχρι μὲν του ὁμολογεῖσθαι παρὰ πολλῶν, ἔπειτα δὲ ἀμφισβητεῖσθαι. ὅσοι γὰρ ἡγοῦνται τὸ πᾶν εἶναι ἐν πορείᾳ, τὸ μὲν πολὺ αὐτοῦ ὑπολαμβάνουσιν τοιοῦτόν τι εἶναι οἷον οὐδὲν ἄλλο ἢ χωρεῖν, διὰ δὲ τούτου παντὸς εἶναι τι διεξιόν, δι' οὗ πάντα τὰ γιγνόμενα γίγνεσθαι · εἶναι δὲ τάχιστον τοῦτο καὶ λεπτότατον. οὐ γὰρ ἂν δύνασθαι ἄλλως διὰ τοῦ ὄντος ἰέναι παντός, εἰ μὴ λεπτότατόν τε ἦν ὥστε αὐτὸ μηδὲν στέγειν, καὶ τάχιστον ὥστε χρῆσθαι ὥσπερ ἐστῶσι τοῖς ἄλλοις. ἐπεὶ δ' οὖν ἐπιτροπεύει τὰ ἄλλα πάντα διαίον, τοῦτο τὸ ὄνομα ἐκλήθη ὀρθῶς “δίκαιον,” εὐστομίας ἕνεκα τὴν τοῦ κάππα δύναμιν προσλαβόν.

ΣΩ. μέχρι μὲν οὖν ἐνταῦθα, ὃ νυνδὴ ἐλέγομεν, παρὰ πολλῶν ὁμολογεῖται τοῦτο εἶναι τὸ δίκαιον · ἐγὼ δέ, ὦ Ἑρμόγενης, ἅτε λιπαρῆς ὢν περὶ αὐτοῦ, ταῦτα μὲν πάντα διαπέπυσμαι ἐν ἀπορρήτοις, ὅτι τοῦτο ἐστὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ αἴτιον—δι' ὃ γὰρ γίγνεται, τοῦτ' ἐστὶ τὸ αἴτιον—καὶ “Δία” καλεῖν ἔφη τις τοῦτο ὀρθῶς ἔχειν διὰ ταῦτα. ἐπειδὴν δ' ἡρέμα αὐτοῦς ἐπανερωτῶ ἀκούσας ταῦτα μηδὲν ἤττον · “τί οὖν ποτ' ἐστίν, ὦ ἄριστε, δίκαιον, εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει;” δοκῶ τε ἤδη μακρότερα τοῦ προσήκοντος ἐρωτᾶν καὶ ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα ἄλλεσθαι. ἱκανῶς γάρ μέ φασι πεπύσθαι ἀκηχοέναι καὶ ἐπιχειροῦσιν, βουλόμενοι ἀποπιμπλάναι με, ἄλλος ἄλλα ἤδη λέγειν, καὶ οὐκέτι συμφωνοῦσιν. ὁ μὲν γὰρ τίς φησιν τοῦτο εἶναι δίκαιον, τὸν ἥλιον · τοῦτον γὰρ μόνον διαίοντα καὶ κάοντα ἐπιτροπεύειν τὰ ὄντα. ἐπειδὴν οὖν τῷ λέγω αὐτὸ ἄσμενος ὥς καλόν τι ἀκηχοῶς, καταγελᾷ μου οὗτος ἀκούσας καὶ ἐρωτᾷ εἰ οὐδὲν δίκαιον οἶμαι εἶναι ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐπειδὴν ὁ ἥλιος δύη. λιπαροῦντος οὖν ἐμοῦ ὅτι αὐ' ἐκεῖνος λέγει αὐτό, τὸ πῦρ φησιν · τοῦτο δὲ οὐ ῥάδιον ἐστὶν εἰδέναι. ὁ δὲ οὐκ αὐτὸ τὸ πῦρ φησιν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ θερμὸν τὸ ἐν τῷ πυρὶ ἐνόν. ὁ δὲ τούτων μὲν πάντων καταγελᾷν φησιν, εἶναι δὲ τὸ δίκαιον ὃ λέγει Ἀναξαγόρας, νοῦν εἶναι τοῦτο · αὐτοκράτορα γὰρ αὐτὸν ὄντα καὶ οὐδενὶ μεμειγμένον πάντα φησὶν αὐτὸν κοσμεῖν τὰ πράγματα διὰ πάντων ἰόντα. ἐνταῦθα δὴ ἐγώ, ὦ φίλε, πολὺ ἐν πλείονι ἀπορία εἰμὶ ἢ πρὶν ἐπιχειρῆσαι μανθάνειν περὶ τοῦ δικαίου ὅτι ποτ' ἐστίν. ἀλλ' οὖν οὐπὲρ ἕνεκα ἐσκοποῦμεν, τό γε ὄνομα τοῦτο φαίνεται αὐτῷ διὰ ταῦτα κεῖσθαι.

ΕΡΜ. φαίνη μοι, ὦ Σώκρατες, ταῦτα μὲν ἀκηχοέναι του καὶ οὐκ αὐτοσχεδιάζειν.

ΣΩ. τί δὲ τᾶλλα;

ΕΡΜ. οὐ πάνυ.

ΣΩ. ἄκουε δὴ · ἴσως γὰρ ἂν σε καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἐξαπατήσαιμι ὥς οὐκ ἀκηχοῶς λέγω. μετὰ γὰρ δικαιοσύνην τί ἡμῖν λείπεται; ἀνδρεῖαν οἶμαι

οὐπω διήλθομεν. ἀδικία μὲν γὰρ δῆλον ὅτι ἐστὶν ὄντος ἐμπόδισμα τοῦ διαίοντος, ἀνδρεία δὲ σημαίνει ὡς ἐν μάχῃ ἐπονομαζομένης τῆς ἀνδρείας—μάχην δ' εἶναι ἐν τῷ ὄντι, εἴπερ ῥεῖ, οὐκ ἄλλο τι ἢ τὴν ἐναντίαν ῥοήν—ἐὰν οὖν τις ἐξέλῃ τὸ δέλτα τοῦ ὀνόματος τῆς ἀνδρείας, αὐτὸ μηνύει τὸ ἔργον τὸ ὄνομα ἢ “ἀνρεία.”

ΣΩ. δῆλον οὖν ὅτι οὐ πάσῃ ῥοῇ ἢ ἐναντία ῥοῇ ἀνδρεία ἐστίν, ἀλλὰ τῇ παρὰ τὸ δίκαιον ῥεοῦσῃ· οὐ γὰρ ἂν ἐπληνεῖτο ἡ ἀνδρεία. καὶ τὸ “ἄρρεν” καὶ ὁ “ἀνὴρ” ἐπὶ παραπλησίῳ τινὶ τοῦτῳ ἐστί, τῇ ἄνω ῥοῇ. “γυνή” δὲ γονὴ μοι φαίνεται βούλεσθαι εἶναι. τὸ δὲ “θῆλυ” ἀπὸ τῆς θηλῆς τι φαίνεται ἐπωνομάσθαι· ἡ δὲ “θηλή” ἄρα γε, ὦ Ἑρμόγενης, ὅτι τεθληέναι ποιεῖ ὥσπερ τὰ ἀρδόμενα;

ΕΡΜ. οἰκέν γε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. καὶ μὴν αὐτό γε τὸ “θάλλειν” τὴν αὔξην μοι δοκεῖ ἀπεικάζειν τὴν τῶν νέων, ὅτι ταχεῖα καὶ ἐξαιφνιδία γίγνεται. οἷόνπερ οὖν μεμίμηται τῷ ὀνόματι, συναρμόσας ἀπὸ τοῦ θεῖν καὶ ἄλλεσθαι τὸ ὄνομα. ἀλλ' οὐ γὰρ ἐπισκοπεῖς με ὥσπερ ἐκτὸς δρόμου φερόμενον ἐπειδὴν λείου ἐπιλάβωμαι· ἐπίλοιπα δὲ ἡμῖν ἔτι συχνὰ τῶν δοκούντων σπουδαίων εἶναι.

ΕΡΜ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. ὦν γ' ἐστὶν ἐν καὶ “τέχνην” ἰδεῖν ὅτι ποτὲ βούλεται εἶναι.

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. οὐκοῦν τοῦτό γε ἕξιν νοῦ σημαίνει, τὸ μὲν ταῦ ἀφελόντι, ἐμβαλόντι δὲ οὗ μεταξὺ τοῦ χεῖ καὶ τοῦ νῦ καὶ τοῦ νῦ καὶ τοῦ ἦτα;

ΕΡΜ. καὶ μάλα γε γλίσχρως, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. ὦ μακάριε, οὐκ οἶσθ' ὅτι τὰ πρῶτα ὀνόματα τεθέντα κατακέχωσται ἤδη ὑπὸ τῶν βουλομένων τραγωδεῖν αὐτά, περιτιθέντων γράμματα καὶ ἐξαίρωντων εὐστομίας ἕνεκα καὶ πανταχῇ στρεφόντων, καὶ ὑπὸ καλ-λωπισμοῦ καὶ ὑπὸ χρόνου. ἐπεὶ ἐν τῷ “κατόπτρω” οὐ δοκεῖ σθεῖς ἄτοπον εἶναι τὸ ἐμβελῆσθαι τὸ ῥῶ; ἀλλὰ τοιαῦτα οἶμαι ποιοῦσιν οἱ τῆς μὲν ἀληθείας οὐδὲν φροντίζοντες, τὸ δὲ στόμα πλάττοντες, ὥστ' ἐπεμβάλλοντες πολλὰ ἐπὶ τὰ πρῶτα ὀνόματα τελευτῶντες ποιοῦσιν μὴδ' ἂν ἓνα ἀνθρώπων συνεῖναι ὅτι ποτὲ βούλεται τὸ ὄνομα· ὥσπερ καὶ τὴν Σφίγγα ἀντὶ “φικρὸς” “σφίγγα” καλοῦσιν, καὶ ἄλλα πολλά.

ΕΡΜ. ταῦτα μὲν ἐστὶν οὕτως, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. εἰ δ' αὖ τις ἐάσει καὶ ἐντιθέναι καὶ ἐξαίρειν ἅττ' ἂν βούληται τις εἰς τὰ ὀνόματα, πολλὴ εὐπορία ἐσται καὶ πᾶν ἂν παντὶ τις ὄνομα πράγματι προσαρμόσειεν.

ΕΡΜ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. ἀληθῆ μέντοι. ἀλλὰ τὸ μέτριον οἶμαι δεῖ φυλάττειν καὶ τὸ εἰκὸς σὲ τὸν σοφὸν ἐπιστάτην.

ΕΡΜ. βουλοίμην ἄν.

ΣΩ. καὶ ἐγὼ σοι συμβούλομαι, ὦ Ἑρμόγενης. ἀλλὰ μὴ λίαν, ὦ δαιμό-

νιε, ἀκριβολογοῦ, “μή μ’ ἀπογινώσῃς μένεος.” ἡομ. ιλ. 6.265 ἔρχομαι γὰρ ἐπὶ τὴν κορυφὴν ὧν εἴρηκα, ἐπειδὴν μετὰ τέχνην μηχανὴν ἐπισκεψώμεθα. “μηχανή” γὰρ μοι δοκεῖ τοῦ ἄνειν ἐπὶ πολὺ σημεῖον εἶναι · τὸ γὰρ “μῆκός” πως τὸ πολὺ σημαίνει · ἐξ ἀμφοῖν οὖν τούτων σύγκειται, “μήκους” τε καὶ τοῦ “ἄνειν,” τὸ ὄνομα ἢ “μηχανή.” ἀλλ’, ὅπερ νυνδὴ εἶπον, ἐπὶ τὴν κορυφὴν δεῖ τῶν εἰρημένων ἐλθεῖν · “ἀρετὴ” γὰρ καὶ “κακία” ὅτι βούλεται τὰ ὀνόματα ζητητέα. τὸ μὲν οὖν ἕτερον οὕτω καθορῶ, τὸ δ’ ἕτερον δοκεῖ μοι κατὰδηλον εἶναι. συμφωνεῖ γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν πᾶσιν. ἅτε γὰρ ἰόντων τῶν πραγμάτων, πᾶν τὸ κακῶς ἰὸν “κακία” ἂν εἴη · τοῦτο δὲ ὅταν ἐν ψυχῇ ᾖ, τὸ κακῶς ἰέναι ἐπὶ τὰ πράγματα, μάλιστα τὴν τοῦ ὄλου ἐπωνυμίαν ἔχει τῆς κακίας. τὸ δὲ κακῶς ἰέναι ὅτι ποτ’ ἔστιν, δοκεῖ μοι δηλοῦν καὶ ἐν τῇ “δειλία,” ὃ οὕτω διήλθομεν ἀλλ’ ὑπερέβημεν, δέον αὐτὸ μετὰ τὴν ἀνδρείαν σκέψασθαι · δοκοῦμεν δέ μοι καὶ ἄλλα πολλὰ ὑπερβεβηκέναι. ἡ δ’ οὖν δειλία τῆς ψυχῆς σημαίνει δεσμὸν εἶναι ἰσχυρόν · τὸ γὰρ “λίαν” ἰσχύς τίς ἐστιν. δεσμὸς οὖν ὁ λίαν καὶ ὁ μέγιστος τῆς ψυχῆς ἡ δειλία ἂν εἴη · ὥσπερ γε καὶ ἡ ἀπορία κακόν, καὶ πᾶν, ὡς ἔοικεν, ὅτι ἂν ἐμποδῶν ᾖ τῷ ἰέναι καὶ πορεύεσθαι. τοῦτ’ οὖν φαίνεται τὸ κακῶς ἰέναι δηλοῦν, τὸ ἰσχομένως τε καὶ ἐμποδιζομένως πορεύεσθαι, ὃ δὴ ψυχὴ ὅταν ἔχη, κακία μεστὴ γίγνεται. εἰ δ’ ἐπὶ τοιούτοις ἡ “κακία” ἐστὶν τοῦνομα, τοῦναντίον τούτου ἡ “ἀρετὴ” ἂν εἴη, σημαῖνον πρῶτον μὲν εὐπορίαν, ἔπειτα δὲ λελυμένην τὴν ῥοὴν τῆς ἀγαθῆς ψυχῆς εἶναι ἀεὶ, ὥστε τὸ ἀσχέτως καὶ τὸ ἀκωλύτως ἀεὶ ῥέον ἐπωνυμίαν εἴληφεν, ὡς ἔοικε, τοῦτο τοῦνομα, ὃ ὀρθῶς μὲν ἔχει “ἀειρείτην” καλεῖν, ἴσως ~~δὲ ἀρετὴν λέγει, ὡς οὐσῆς ταύτης τῆς ἔξω αἰρετωτάτης~~, συγκεκρότηται δὲ καὶ καλεῖται “ἀρετή.” καὶ ἴσως με αὖ φήσεις πλάττειν · ἐγὼ δὲ φημι, εἴπερ ὃ ἔμπροσθεν εἶπον ὀρθῶς ἔχει, ἡ “κακία,” καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα τὴν “ἀρετὴν” ὀρθῶς ἔχειν.

ΕΡΜ. τὸ δὲ δὴ “κακόν,” δι’ οὗ πολλὰ τῶν ἔμπροσθεν εἴρηκας, τί ἂν νοοῖ τοῦνομα;

ΣΩ. ἄτοπόν τι νῆ Δία ἔμοιγε δοκεῖ καὶ χαλεπὸν συμβαλεῖν. ἐπάγω οὖν καὶ τούτῳ ἐκείνην τὴν μηχανήν.

ΕΡΜ. ποίαν ταύτην;

ΣΩ. τὴν τοῦ βαρβαρικόν τι καὶ τοῦτο φάναι εἶναι.

ΕΡΜ. καὶ ἔοικας γε ὀρθῶς λέγοντι. ἀλλ’ εἰ δοκεῖ, ταῦτα μὲν ἐῷμεν, τὸ δὲ “καλόν” καὶ τὸ “αἰσchrόν” πειρώμεθα ἰδεῖν πῇ εὐλόγως ἔχει.

ΣΩ. τὸ μὲν τοίνυν “αἰσchrόν” καὶ δὴ κατὰδηλόν μοι φαίνεται ὃ νοεῖ · καὶ τοῦτο γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν ὁμολογεῖται. τὸ γὰρ ἐμποδίζον καὶ ἴσchrον τῆς ῥοῆς τὰ ὄντα λαιδορεῖν μοι φαίνεται διὰ παντὸς ὃ τὰ ὀνόματα τιθεῖς, καὶ νῦν τῷ ἀεὶ ἴσchronti τὸν ῥοῦν τοῦτο τὸ ὄνομα ἔθετο τὸ “ἀεισchrοῦν” · νῦν δὲ συγκροτήσαντες “αἰσchrόν” καλοῦσιν.

ΕΡΜ. τί δὲ τὸ “καλόν”;

ΣΩ. τοῦτο χαλεπώτερον κατανοῆσαι. καίτοι λέγει γε αὐτό · ἀρμονία

μόνον καὶ μήκει τοῦ οὗ παρῆται.

ΕΡΜ. πῶς δῆ;

ΣΩ. τῆς διανοίας τις ἔοικεν ἐπωνυμία εἶναι τοῦτο τὸ ὄνομα.

ΕΡΜ. πῶς λέγεις;

ΣΩ. φέρε, τί οἶε σὺ εἶναι τὸ αἷτιον κληθῆναι ἐκάστω τῶν ὄντων; ἄρ' οὐκ ἐκεῖνο τὸ τὰ ὀνόματα θέμενον;

ΕΡΜ. πάντως που.

ΣΩ. οὐκοῦν διάνοια ἂν εἴη τοῦτο ἥτοι θεῶν ἢ ἀνθρώπων ἢ ἀμφοτέρων;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν τὸ καλέσαν τὰ πράγματα καὶ τὸ καλοῦν ταῦτόν ἐστιν τοῦτο, διάνοια;

ΕΡΜ. φαίνεται.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ ὅσα μὲν ἂν νοῦς τε καὶ διάνοια ἐργάσῃται, ταῦτά ἐστι τὰ ἐπαινετά, ἃ δὲ μή, ψεκτά;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. τὸ οὖν ἱατρικὸν ἱατρικὰ ἐργάζεται καὶ τὸ τεκτονικὸν τεκτονικά; ἢ πῶς λέγεις;

ΕΡΜ. οὕτως ἔγωγε.

ΣΩ. καὶ τὸ καλοῦν ἄρα καλά;

ΕΡΜ. δεῖ γέ τοι.

ΣΩ. ἔστι δέ γε τοῦτο, ὥς φαμεν, διάνοια;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. ὀρθῶς ἄρα φρονήσεως αὕτη ἢ ἐπωνυμία ἐστὶν τὸ “καλὸν” τῆς τὰ τοιαῦτα ἀπεργαζομένης, ἃ δὲ καλὰ φάσκοντες εἶναι ἀσπαζόμεθα.

ΕΡΜ. φαίνεται.

ΣΩ. τί οὖν ἔτι ἡμῖν λοιπὸν τῶν τοιούτων;

ΕΡΜ. ταῦτα τὰ περὶ τὸ ἀγαθὸν τε καὶ καλόν, συμφέροντά τε καὶ λυσιτελοῦντα καὶ ὠφέλιμα καὶ κερδαλέα καὶ τᾶναντία τούτων.

ΣΩ. οὐκοῦν τὸ μὲν “συμφέρον” ἤδη που καὶ σὺ εὖροις ἐκ τῶν πρότερον ἐπισκοπῶν · τῆς γὰρ ἐπιστήμης ἀδελφόν τι φαίνεται. οὐδὲν γὰρ ἄλλο δηλοῖ ἢ τὴν ἅμα φορὰν τῆς ψυχῆς μετὰ τῶν πραγμάτων, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ τοιούτου πραττόμενα “συμφέροντά” τε καὶ “σύμφορα” κεκληθῆσθαι ἀπὸ τοῦ συμπεριφέρεσθαι ἔοικε, τὸ δέ γε “κερδαλέον” ἀπὸ τοῦ κέρδους. “κέρδος” δὲ νῦν ἀντὶ τοῦ δέλτα ἀποδιδόντι ἐς τὸ ὄνομα δηλοῖ ὃ βούλεται · τὸ γὰρ ἀγαθὸν κατ' ἄλλον τρόπον ὀνομάζει. ὅτι γὰρ κερᾶννυται ἐς πάντα διεξιόν, ταύτην αὐτοῦ τὴν δύναμιν ἐπονομάζων ἔθετο τοῦνομα · δέλτα δ' ἐνθίς ἀντὶ τοῦ νῦν “κέρδος” ἐφθέγγετο.

ΕΡΜ. “Λυσιτελοῦν” δὲ τί δῆ;

ΣΩ. ἔοικεν, ὦ Ἐρμόγενης, οὐχὶ καθάπερ οἱ κάπηλοι αὐτῷ χρῶνται, ἐὰν τὸ ἀνάλωμα ἀπολύῃ, οὐ ταύτη λέγειν μοι δοκεῖ τὸ “λυσιτελοῦν,” ἀλλ' ὅτι τάχιστον ὅν τοῦ ὄντος ἵστασθαι οὐκ ἔῃ τὰ πράγματα, οὐδὲ τέλος

λαβοῦσαν τὴν φορὰν τοῦ φέρεσθαι στήναί τε καὶ παύσασθαι, ἀλλ' αἰεὶ λυεῖ αὐτῆς ἂν τι ἐπιχειρῇ τέλος ἐγγίγνεσθαι, καὶ παρέχει ἄπαυστον καὶ ἀθάνατον αὐτήν, ταύτη μοι δοκεῖ ἐπιφημίσαι τὸ ἀγαθὸν λυσιτελοῦν · τὸ γὰρ τῆς φορᾶς λύον τὸ τέλος “λυσιτελοῦν” καλέσαι. “ὠφέλιμον” δὲ ξενικὸν τοῦνομα, ὧ καὶ Ὅμηρος πολλαχοῦ κέχρηται, τῷ “ὀφέλλειν” · ἔστι δὲ τοῦτο τοῦ αὔξειν καὶ ποιεῖν ἐπωνυμία.

ΕΡΜ. τὰ δὲ δὴ τούτων ἐναντία πῶς ἔχει ἡμῖν;

ΣΩ. ὅσα μὲν ἀπόφησιν αὐτῶν, ὥς γέ μοι δοκεῖ, οὐδὲν δεῖ ταῦτα διεξιέναι.

ΕΡΜ. ποῖα ταῦτα;

ΣΩ. “ἀσύμφορον” καὶ “ἀνωφελές” καὶ “ἀλυσιτελές” καὶ “ἀκερδές.”

ΕΡΜ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. ἀλλὰ “βλαβερὸν” γε καὶ “ζημιῶδες.”

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. καὶ τὸ μὲν γε “βλαβερὸν” τὸ βλάπτειν τὸν ῥοῦν εἶναι λέγει · τὸ δὲ “βλάπτειν” αὖ σημαίνει βουλούμενον ἅπτειν · τὸ δὲ “ἅπτειν” καὶ δεῖν ταῦτόν ἐστι, τοῦτο δὲ πανταχοῦ φέγει. τὸ βουλούμενον οὖν ἅπτειν ῥοῦν ὀρθότατα μὲν ἂν εἴη “βουλαπτεροῦν,” καλλωπισθὲν δὲ καλεῖσθαι μοι φαίνεται “βλαβερὸν.”

ΕΡΜ. ποικίλα γέ σοι, ὦ Σώκρατες, ἐκβαίνει τὰ ὀνόματα. καὶ γὰρ νῦν μοι ἔδοξας ὥσπερ τοῦ τῆς Ἀθηναίας νόμου προαύλιον στομαυλῆσαι, τοῦτο τὸ ὄνομα προειπὼν τὸ “βουλαπτεροῦν.”

ΣΩ. οὐκ ἐγώ, ὦ Ἑρμόγενες, αἴτιος, ἀλλ' οἱ θέμενοι τὸ ὄνομα.

ΕΡΜ. ἀληθῆ λέγεις · ἀλλὰ δὴ τὸ “ζημιῶδες” τί ἂν εἴη;

ΣΩ. τί δ' ἂν εἴη ποτὲ “ζημιῶδες”; θεάσαι, ὦ Ἑρμόγενες, ὥς ἐγὼ ἀληθῆ λέγω λέγων ὅτι προστιθέντες γράμματα καὶ ἐξαίρουντες σφόδρα ἀλλοιοῦσι τὰς τῶν ὀνομάτων διανοίας, οὕτως ὥστε σμικρὰ πάνυ παραστρέφοντες ἐνίοτε τὰναντία ποιεῖν σημαίνειν. οἷον καὶ ἐν τῷ “δέοντι” · ἐνενόησα γὰρ αὐτὸ καὶ ἀνεμνήσθην ἄρτι ἀπὸ τοῦδε ὃ ἔμελλόν σοι ἐρεῖν ὅτι ἡ μὲν νέα φωνὴ ἡμῖν ἡ καλὴ αὐτῇ καὶ τοῦναντίον περιέτρεψε μηνύειν τὸ “δέον” καὶ τὸ “ζημιῶδες,” ἀφανίζουσα ὅτι νοεῖ, ἡ δὲ παλαιὰ ἀμφοτέρων δηλοῖ ὃ βούλεται τοῦνομα.

ΕΡΜ. πῶς λέγεις;

ΣΩ. ἐγὼ σοι ἐρῶ. οἶσθα ὅτι οἱ παλαιοὶ οἱ ἡμέτεροι τῷ ἰῶτα καὶ τῷ δέλτα εὖ μάλα ἐχρῶντο, καὶ οὐχ ἥμιστα αἱ γυναικες, αἵπερ μάλιστα τὴν ἀρχαίαν φωνὴν σφύζουσι. νῦν δὲ ἀντὶ μὲν τοῦ ἰῶτα ἡ εἴ ἢ ἦτα μεταστρέφουσιν, ἀντὶ δὲ τοῦ δέλτα ζῆτα, ὥς δὴ μεγαλοπρεπέστερα ὄντα.

ΕΡΜ. πῶς δὴ;

ΣΩ. οἷον οἱ μὲν ἀρχαιοτάτοι “ἡμέραν” τὴν ἡμέραν ἐκάλουν, οἱ δὲ “ἐμέραν,” οἱ δὲ νῦν “ἡμέραν.”

ΕΡΜ. ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. οἶσθα οὖν ὅτι μόνον τούτων δηλοῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τὴν διανοίαν τοῦ θεμένου; ὅτι γὰρ ἀσμένους τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἱμεῖρουσιν ἐκ τοῦ σκότους τὸ φῶς ἐγίγνετο, ταύτην ὠνόμασαν “ἡμέραν.”

ΕΡΜ. φαίνεται.

ΣΩ. νῦν δέ γε τετραγωδημένον οὐδ’ ἂν κατανοήσais ὅτι βούλεται ἡ “ἡμέρα.” καίτοι τινὲς οἴονται, ὥς δὴ ἡ ἡμέρα ἡμερα ποιεῖ, διὰ ταῦτα ὠνομάσθαι αὐτὴν οὕτως.

ΕΡΜ. δοκεῖ μοι.

ΣΩ. καὶ τό γε “ζυγόν” οἶσθα ὅτι “δυογόν” οἱ παλαιοὶ ἐκάλουν.

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. καὶ τὸ μέν γε “ζυγόν” οὐδὲν δηλοῖ, τὸ δὲ τοῖν δυοῖν ἔνεκα τῆς δέσεως ἐς τὴν ἀγωγὴν ἐπωνόμασται “δυογόν” δικαίως · νῦν δὲ “ζυγόν.” καὶ ἄλλα πάμπολλα οὕτως ἔχει.

ΕΡΜ. φαίνεται.

ΣΩ. κατὰ ταῦτά τοῖνυν πρῶτον μὲν τὸ “δέον” οὕτω λεγόμενον τοῦναντίον σημαίνει πᾶσι τοῖς περὶ τὸ ἀγαθὸν ὀνόμασιν · ἀγαθοῦ γὰρ ἰδέα οὔσα τὸ δέον φαίνεται δεσμὸς εἶναι καὶ κώλυμα φορᾶς, ὥσπερ ἀδελφὸν ὃν τοῦ βλαβεροῦ.

ΕΡΜ. καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες, οὕτω φαίνεται.

ΣΩ. ἀλλ’ οὐκ ἐὰν τῷ ἀρχαίῳ ὀνόματι χρῆ, ὃ πολὺ μᾶλλον εἰκὸς ἐστὶν ὀρθῶς κεῖσθαι ἢ τὸ νῦν, ἀλλ’ ὁμολογήσει τοῖς πρόσθεν ἀγαθοῖς, ἐὰν ἀντὶ τοῦ εἶ τὸ ἰῶτα ἀποδιδῶς, ὥσπερ τὸ παλαιόν · διῖον γὰρ αὖ σημαίνει, ἀλλ’ οὐ δέον, τἀγαθόν, ὅπερ δὴ ἐπαινεῖ. καὶ οὕτω οὐκ ἐναντιοῦται αὐτὸς αὐτῷ ὁ τὰ ὀνόματα τιθέμενος, ἀλλὰ “δέον” καὶ “ὠφέλιμον” καὶ “λυσιτελοῦν” καὶ “κερδαλέον” καὶ “ἀγαθόν” καὶ “συμφέρον” καὶ “εὐπορον” τὸ αὐτὸ φαίνεται, ἐτέροις ὀνόμασι σημαῖνον τὸ διακοσμοῦν καὶ ἰὸν πανταχοῦ ἐγκεκωμιασμένον, τὸ δὲ ἴσχον καὶ δοῦν ψεγόμενον. καὶ δὴ καὶ τὸ “ζημιῶδες,” ἐὰν κατὰ τὴν ἀρχαίαν φωνὴν ἀποδῶς ἀντὶ τοῦ ζῆτα δέλτα, φανεῖται σοι κεῖσθαι τὸ ὄνομα ἐπὶ τῷ δοῦντι τὸ ἰόν, ἐπονομασθὲν “δημιῶδες.”

ΕΡΜ. τί δὲ δὴ “ἡδονή” καὶ “λύπη” καὶ “ἐπιθυμία” καὶ τὰ τοιαῦτα, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. οὐ πάνυ χαλεπά μοι φαίνεται, ὦ Ἑρμόγενης. ἢ τε γὰρ “ἡδονή,” ἢ πρὸς τὴν ὄνησιν ἔοικε τείνουσα πρᾶξις τοῦτο ἔχειν τὸ ὄνομα—τὸ δέλτα δὲ ἐγκείται, ὥστε “ἡδονή” ἀντὶ “ἡονῆς” καλεῖται—ἢ τε “λύπη” ἀπὸ τῆς διαλύσεως τοῦ σώματος ἔοικεν ἐπωνομάσθαι ἣν ἐν τούτῳ τῷ πάθει ἴσχει τὸ σῶμα. καὶ ἢ γε “ἀνία” τὸ ἐμποδίζον τοῦ ἰέναι. ἢ δὲ “ἀλγηδών” ξενικόν τι φαίνεται μοι ἀπὸ τοῦ ἀλγεινοῦ ὠνομασμένον. “ὀδύνη” δὲ ἀπὸ τῆς ἐνδύσεως τῆς λύπης κεκλημένη ἔοικεν. “ἄχθηδών” δὲ καὶ παντὶ δῆλον ἀπεικασμένον τὸ ὄνομα τῷ τῆς φορᾶς βάρει. “χαρὰ” δὲ τῇ διαχύσει καὶ εὐπορίᾳ τῆς ῥοῆς τῆς ψυχῆς ἔοικε κεκλημένη. “τέρψις” δὲ ἀπὸ τοῦ τερπνοῦ · τὸ δὲ “τερπνόν” ἀπὸ τῆς διὰ τῆς ψυχῆς ἔρψεως πνοῇ

ἀπεικασθὲν κέκληται, ἐν δίκῃ μὲν ἂν “ἔρπνουν” καλούμενον, ὑπὸ χρόνου δὲ “τερπνὸν” παρηγμένον. “εὐφροσύνη” δὲ οὐδὲν προσδεῖται τοῦ διότι ῥηθῆναι · παντὶ γὰρ δῆλον ὅτι ἀπὸ τοῦ εὖ τοῖς πράγμασι τὴν ψυχὴν συμφέρεσθαι τοῦτο ἔλαβε τὸ ὄνομα, “εὐφροσύνην” τό γε δίκαιον · ὅμως δὲ αὐτὸ καλοῦμεν “εὐφροσύνην.” οὐδ’ “ἐπιθυμία” χαλεπὸν · τῇ γὰρ ἐπὶ τὸν θυμὸν ἰούσῃ δυνάμει δῆλον ὅτι τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα. “θυμὸς” δὲ ἀπὸ τῆς θύσεως καὶ ζέσεως τῆς ψυχῆς ἔχει ἂν τοῦτο τὸ ὄνομα.

ΣΩ. ἀλλὰ μὴν “ἡμερός” γε τῷ μάλιστα ἔλκοντι τὴν ψυχὴν ῥῶ ἐπωνομάσθη · ὅτι γὰρ ἰέμενος ῥεῖ καὶ ἐφιέμενος τῶν πραγμάτων, καὶ οὕτω δὴ ἐπισπᾷ σφόδρα τὴν ψυχὴν διὰ τὴν ἔσιν τῆς ῥοῆς, ἀπὸ ταύτης οὖν πάσης τῆς δυνάμεως “ἡμερος” ἐκλήθη. καὶ μὴν “πόθος” αὖ καλεῖται σημαίνων οὐ τοῦ παρόντος εἶναι ἡμέρου τε καὶ ῥεύματος ἀλλὰ τοῦ ἄλλοθι που ὄντος καὶ ἀπόντος, ὅθεν “πόθος” ἐπωνόμασται ὃς τότε, ὅταν παρῇ οὐ τις ἐφίετο, “ἡμερος” ἐκαλεῖτο · ἀπογενομένου δὲ ὁ αὐτὸς οὗτος “πόθος” ἐκλήθη. “ἔρως” δέ, ὅτι εἰσρεῖ ἔξωθεν καὶ οὐκ οἰκεία ἐστὶν ἡ ῥοὴ αὕτη τῷ ἔχοντι ἀλλ’ ἐπέισακτος διὰ τῶν ὁμμάτων, διὰ ταῦτα ἀπὸ τοῦ ἐσρεῖν “ἔσρος” τό γε παλαιὸν ἐκαλεῖτο—τῷ γὰρ οὐ ἄντι τοῦ ὦ ἐχρώμεθα—νῦν δ’ “ἔρως” κέκληται διὰ τὴν τοῦ ὦ ἄντι τοῦ οὐ μεταλλαγὴν. ἀλλὰ τί ἔτι σὺ λέγεις ὅτι σκοπῶμεν;

ΕΡΜ. “δόξα” καὶ τὰ τοιαῦτα πῇ σοι φαίνεται;

ΣΩ. “δόξα” δὴ ἤτοι τῇ διώξει ἐπωνόμασται, ἣν ἡ ψυχὴ διώκουσα τὸ εἰδέναι ὅπῃ ἔχει τὰ πράγματα πορεύεται, ἣ τῇ ἀπὸ τοῦ τόξου βολῇ. εἰσκει δὲ τούτῳ μάλλον. ἡ γοῦν “οἴησις” τούτῳ συμφωνεῖ. “οἶσιν” γὰρ τῆς ψυχῆς ἐπὶ πᾶν πρᾶγμα, οἷόν ἐστιν ἕκαστον τῶν ὄντων, δηλούσῃ προσέοικεν, ὥσπερ γε καὶ ἡ “βουλὴ” πως τὴν βολήν, καὶ τὸ “βούλεσθαι” τὸ ἐφίεσθαι σημαίνει καὶ τὸ “βουλεύεσθαι” · πάντα ταῦτα δόξῃ ἐπόμεν’ ἅττα φαίνεται τῆς βολῆς ἀπεικάσματα, ὥσπερ αὖ καὶ τούναντίον ἡ “ἀβουλία” ἀτυχία δοκεῖ εἶναι, ὡς οὐ βαλόντος οὐδὲ τυχόντος οὐ τ’ ἐβαλλε καὶ ὁ ἐβούλετο καὶ περὶ οὗ ἐβουλεύετο καὶ οὗ ἐφίετο.

ΕΡΜ. ταῦτα ἤδη μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, πυκνότερα ἐπάγειν.

ΣΩ. τέλος γὰρ ἤδη θέω. “ἀνάγκη” δ’ οὖν ἔτι βούλομαι διαπερᾶναι, ὅτι τούτοις ἐξῆς ἐστι, καὶ τὸ “ἐκούσιον.” τὸ μὲν οὖν “ἐκούσιον,” τὸ εἶκον καὶ μὴ ἀντιτυποῦν ἀλλ’, ὥσπερ λέγω, εἶκον τῷ ἰόντι δεδηλωμένον ἂν εἴη τούτῳ τῷ ὀνόματι, τῷ κατὰ τὴν βούλησιν γιγνομένῳ · τὸ δὲ “ἀναγκαῖον” καὶ ἀντίτυπον, παρὰ τὴν βούλησιν ὄν, τὸ περὶ τὴν ἁμαρτίαν ἂν εἴη καὶ ἁμαθίαν, ἀπείκασται δὲ τῇ κατὰ τὰ ἄγκη πορείᾳ, ὅτι δύσπορα καὶ τραχέα καὶ λάσια ὄντα ἴσχει τοῦ ἰέναι. ἐντεῦθεν οὖν ἴσως ἐκλήθη “ἀναγκαῖον,” τῇ διὰ τοῦ ἄγκους ἀπεικασθὲν πορείᾳ. ἕως δὲ πάρεστιν ἡ ῥώμη, μὴ ἀνιῶμεν αὐτήν · ἀλλὰ καὶ σὺ μὴ ἀνίει, ἀλλὰ ἐρώτα.

ΕΡΜ. ἐρωτῶ δὴ τὰ μέγιστα καὶ τὰ κάλλιστα, τὴν τε “ἀλήθειαν” καὶ τὸ “ψεῦδος” καὶ τὸ “ὄν” καὶ αὐτὸ τοῦτο περὶ ὧν νῦν ὁ λόγος ἡμῖν ἐστίν,

“ὄνομα,” δι’ ὅτι τὸ ὄνομα ἔχει.

ΣΩ. μαίεσθαι οὖν καλεῖς τι;

ΕΡΜ. ἔγωγε, τό γε ζητεῖν.

ΣΩ. ἔοικε τοίνυν ἐκ λόγου ὀνόματι συγκεκριομένην, λέγοντος ὅτι τοῦτ’ ἐστὶν ὄν, οὗ τυγχάνει ζήτημα ὄν, καὶ “ὄνομα.” μᾶλλον δὲ ἂν αὐτὸ γνοίης ἐν ᾧ λέγομεν τὸ “ὀνομαστόν” · ἐνταῦθα γὰρ σαφῶς λέγει τοῦτο εἶναι ὄν οὗ μᾶσμα ἐστίν. ἢ δ’ “ἀλήθεια,” καὶ τοῦτο τοῖς ἄλλοις ἔοικε συγκεκριομένην · ἢ γὰρ θεία τοῦ ὄντος φορὰ ἔοικε προσειρηθῆναι τούτῳ τῷ ῥήματι, τῇ “ἀληθείᾳ,” ὡς θεία οὖσα ἄλλη. τὸ δὲ “ψεῦδος” τοῦναντίον τῇ φορᾷ · πάλιν γὰρ αὖ λοιδορούμενον ἔχει τὸ ἰσχύμενον καὶ τὸ ἀναγκάζομενον ἡσυχάζειν, ἀπεικασταὶ δὲ τοῖς καθεύδουσι · τὸ ψεῖ δὲ προσγενόμενον ἐπικρύπτει τὴν βούλησιν τοῦ ὀνόματος. τὸ δὲ “ὄν” καὶ ἡ “οὐσία” ὁμολογεῖ τῷ ἀληθεῖ, τὸ ἰῶτα ἀπολαβόν · ἰὸν γὰρ σημαίνει, καὶ τὸ “οὐκ ὄν” αὖ, ὥς τινες καὶ ὀνομάζουσιν αὐτό, “οὐκ ἰόν.”

ΕΡΜ. ταῦτα μὲν μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, ἀνδρείως πάνυ διακεκροτηκέναι · εἰ δὲ τίς σε ἔροιτο τοῦτο τὸ “ἰόν” καὶ τὸ “ῥέον” καὶ τὸ “δοῦν,” τίνα ἔχει ὁρθότητα ταῦτα τὰ ὀνόματα—

ΣΩ. “τί ἂν αὐτῷ ἀποκριναιόμεθα;” λέγεις; ἢ γάρ;

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. ἐν μὲν τοίνυν ἄρτι που ἐπορισάμεθα ὥστε δοκεῖν τι λέγειν ἀποκρινόμενοι.

ΕΡΜ. τὸ ποῖον τοῦτο;

ΣΩ. φάναι, ὃ ἂν μὴ γιγνώσκωμεν, βαρβαρικόν τι τοῦτ’ εἶναι. εἴη μὲν οὖν ἴσως ἂν τι τῇ ἀληθείᾳ καὶ τοιοῦτον αὐτῶν, εἴη δὲ καὶ ὑπὸ παλαιότητος τὰ πρῶτα τῶν ὀνομάτων ἀνεύρετα εἶναι · διὰ γὰρ τὸ πανταχῇ στρέφεσθαι τὰ ὀνόματα, οὐδὲν θαυμαστόν ἐστιν εἰ ἡ παλαιὰ φωνὴ πρὸς τὴν νυνὶ βαρβαρικῆς μηδὲν διαφέρει.

ΕΡΜ. καὶ οὐδὲν γε ἀπὸ τρόπου λέγεις.

ΣΩ. λέγω γὰρ οὖν εἰκότα. οὐ μέντοι μοι δοκεῖ προφάσεις ἀγῶν δέχεσθαι, ἀλλὰ προθυμητέον ταῦτα διασκέψασθαι. ἐνθυμηθῶμεν δέ, εἴ τις αἰεὶ δι’ ὧν ἂν λέγεται τὸ ὄνομα, ἐκεῖνα ἀνερήσεται τὰ ῥήματα, καὶ αὐθις αὖ δι’ ὧν ἂν τὰ ῥήματα λεχθῇ, ἐκεῖνα πεύσεται, καὶ τοῦτο μὴ παύσεται ποιῶν, ἄρ’ οὐκ ἀνάγκη τελευτώντα ἀπειπεῖν τὸν ἀποκρινόμενον;

ΕΡΜ. ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. πότε οὖν ἀπειπὼν ὁ ἀπαγορεύων δικαίως παύοιτο ἄν; ἄρ’ οὐκ ἐπειδὴν ἐπ’ ἐκείνοις γέννηται τοῖς ὀνόμασιν, ἃ ὥσπερ ἐῖς στοιχεῖα τῶν ἄλλων ἐστὶ καὶ λόγων καὶ ὀνομάτων; ταῦτα γὰρ που οὐκέτι δίκαιον φανῆναι ἐξ ἄλλων ὀνομάτων συγκεκριμένα, ἂν οὕτως ἔχῃ. οἷον νυνδὴ τὸ “ἀγαθόν” ἔφαμεν ἐκ τοῦ ἀγαστοῦ καὶ ἐκ τοῦ θοοῦ συγκεκρισθαι, τὸ δὲ “θοόν” ἴσως φαῖμεν ἂν ἐξ ἐτέρων, ἐκεῖνα δὲ ἐξ ἄλλων · ἀλλ’ ἐάν ποτέ γε λάβωμεν ὃ οὐκέτι ἔκ τινων ἐτέρων σύγκειται ὀνομάτων, δικαίως ἂν φαῖμεν ἐπὶ στοι-

χείω τε ἤδη εἶναι καὶ οὐκέτι τοῦτο ἡμᾶς δεῖν εἰς ἄλλα ὀνόματα ἀναφέρειν.

ΕΡΜ. ἔμοιγε δοκεῖς ὀρθῶς λέγειν.

ΣΩ. ἄρ' οὖν καὶ νῦν ἃ γ' ἐρωτᾷς τὰ ὀνόματα στοιχεῖα ὄντα τυγχάνει, καὶ δεῖ αὐτῶν ἄλλω τινὶ τρόπῳ ἤδη τὴν ὀρθότητα ἐπισκέψασθαι ἥτις ἐστίν;

ΕΡΜ. εἰκός γε.

ΣΩ. εἰκὸς δῆτα, ὦ Ἑρμόγενης · πάντα γοῦν φαίνεται τὰ ἔμπροσθεν εἰς ταῦτα ἀνεληλυθέναι. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, ὥς μοι δοκεῖ ἔχειν, δεῦρο αὖ συνεπίσκεισθαι μετ' ἐμοῦ μή τι παραληρήσω λέγων οἷαν δεῖ τὴν τῶν πρώτων ὀνομάτων ὀρθότητα εἶναι.

ΕΡΜ. λέγε μόνον, ὥς ὅσον γε δυνάμεως παρ' ἐμοί ἐστιν συνεπισκέψομαι.

ΣΩ. ὅτι μὲν τοίνυν μία γέ τις ἡ ὀρθότης παντὸς ὀνόματος καὶ πρώτου καὶ ὑστάτου, καὶ οὐδὲν διαφέρει τῷ ὀνομα εἶναι οὐδὲν αὐτῶν, οἶμαι καὶ σοὶ συνδοκεῖ.

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἀλλὰ μὴν ὦν γε νυνδὴ διεληλύθαμεν τῶν ὀνομάτων ἡ ὀρθότης τοιαύτη τις ἐβούλετο εἶναι, οἷα δηλοῦν οἷον ἕκαστόν ἐστι τῶν ὄντων.

ΕΡΜ. πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. τοῦτο μὲν ἄρα οὐδὲν ἥττον καὶ τὰ πρῶτα δεῖ ἔχειν καὶ τὰ ὕστερα, εἴπερ ὀνόματα ἔσται.

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἀλλὰ τὰ μὲν ὕστερα, ὥς ἔοικε, διὰ τῶν προτέρων οἷά τε ἦν τοῦτο ἀπεργάζεσθαι.

ΕΡΜ. φαίνεται.

ΣΩ. εἶεν · τὰ δὲ δὴ πρῶτα, οἷς οὕτω ἕτερα ὑπόκειται, τίνι τρόπῳ κατὰ τὸ δυνατόν ὅτι μάλιστα φανερὰ ἡμῖν ποιήσει τὰ ὄντα, εἴπερ μέλλει ὀνόματα εἶναι; ἀποκρίναι δέ μοι τόδε · εἰ φωνὴν μὴ εἴχομεν μηδὲ γλῶτταν, ἐβουλόμεθα δὲ δηλοῦν ἀλλήλοις τὰ πράγματα, ἄρ' οὐκ ἄν, ὥσπερ νῦν οἱ ἐνεοί, ἐπεχειροῦμεν ἂν σημαίνειν ταῖς χερσὶ καὶ κεφαλῇ καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι;

ΕΡΜ. πῶς γὰρ ἂν ἄλλως, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. εἰ μὲν γ' οἶμαι τὸ ἄν καὶ τὸ κοῦφον ἐβουλόμεθα δηλοῦν, ἥρομεν ἂν πρὸς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρα, μιμούμενοι αὐτὴν τὴν φύσιν τοῦ πράγματος · εἰ δὲ τὰ κάτω καὶ τὰ βαρέα, πρὸς τὴν γῆν. καὶ εἰ ἵππον θέοντα ἢ τι ἄλλο τῶν ζώων ἐβουλόμεθα δηλοῦν, οἶσθα ὅτι ὥς ὁμοιότατ' ἂν τὰ ἡμέτερα αὐτῶν σώματα καὶ σχήματα ἐποιοῦμεν ἐκεῖνοις.

ΕΡΜ. ἀνάγκη μοι δοκεῖ ὥς λέγεις ἔχειν.

ΣΩ. οὕτω γὰρ ἂν οἶμαι δῆλωμά του σώματος ἐγίγνετο, μιμησαμένου, ὥς ἔοικε, τοῦ σώματος ἐκεῖνο ὃ ἐβούλετο δηλῶσαι.

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. ἐπειδὴ δὲ φωνῇ τε καὶ γλώττῃ καὶ στόματι βουλόμεθα δηλοῦν,

ἄρ' οὐ τότε ἐκάστου δῆλωμα ἡμῖν ἔσται τὸ ἀπὸ τούτων γιγνόμενον, ὅταν μίμημα γένηται διὰ τούτων περὶ ὁτιοῦν;

ΕΡΜ. ἀνάγκη μοι δοκεῖ.

ΣΩ. ὄνομ' ἄρ' ἐστίν, ὥς ἔοικε, μίμημα φωνῇ ἐκείνου ὃ μιμεῖται, καὶ ὀνομάζει ὁ μιμούμενος τῇ φωνῇ ὃ ἂν μιμῇται

ΕΡΜ. δοκεῖ μοι.

ΣΩ. μὰ Δί' ἀλλ' οὐκ ἐμοὶ πω δοκεῖ καλῶς λέγεσθαι, ὧς ἐταῖρε.

ΕΡΜ. τί δῆ;

ΣΩ. τοὺς τὰ πρόβata μιμουμένους τούτους καὶ τοὺς ἀλεκτρυόνας καὶ τὰ ἄλλα ζῶα ἀναγκαζοίμεθ' ἂν ὁμολογεῖν ὀνομάζειν ταῦτα ἅπερ μιμοῦνται.

ΕΡΜ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. καλῶς οὖν ἔχειν δοκεῖ σοι;

ΕΡΜ. οὐκ ἔμοιγε. ἀλλὰ τίς ἂν, ὧς Σώκρατες, μίμησις εἴη τὸ ὄνομα;

ΣΩ. πρῶτον μὲν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐκ ἔαν καθάπερ τῇ μουσικῇ μιμούμεθα τὰ πράγματα οὕτω μιμώμεθα, καίτοι φωνῇ γε καὶ τότε μιμούμεθα· ἔπειτα οὐκ ἔαν ἅπερ ἡ μουσικὴ μιμεῖται καὶ ἡμεῖς μιμώμεθα, οὐ μοι δοκοῦμεν ὀνομάσειν. λέγω δέ τοι τοῦτο· ἔστι τοῖς πράγμασι φωνὴ καὶ σχῆμα ἐκάστω, καὶ χρῶμά γε πολλοῖς;

ΕΡΜ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἔοικε τοίνυν οὐκ ἔαν τις ταῦτα μιμῇται, οὐδὲ περὶ ταύτας τὰς μιμήσεις ἡ τέχνη ἡ ὀνομαστικὴ εἶναι. αὗται μὲν γάρ εἰσιν ἡ μὲν μουσικὴ, ἡ δὲ γραφικὴ· ἡ γάρ;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. τί δὲ δὴ τόδε; οὐ καὶ οὐσία δοκεῖ σοι εἶναι ἐκάστω, ὥσπερ καὶ χρῶμα καὶ ἃ νυνδὴ ἐλέγομεν; πρῶτον αὐτῷ τῷ χρώματι καὶ τῇ φωνῇ οὐκ ἔστιν οὐσία τις ἐκατέρῳ αὐτῶν καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὅσα ἡζῖωται ταύτης τῆς προσήσεως, τοῦ εἶναι;

ΕΡΜ. ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. τί οὖν; εἴ τις αὐτὸ τοῦτο μιμεῖσθαι δύναιτο ἐκάστου, τὴν οὐσίαν, γράμμασί τε καὶ συλλαβαῖς, ἄρ' οὐκ ἂν δηλοῖ ἐκαστον ὃ ἔστιν; ἢ οὐ;

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. καὶ τί ἂν φαίης τὸν τοῦτο δυνάμενον, ὥσπερ τοὺς προτέρους τὸν μὲν μουσικὸν ἔφησθα, τὸν δὲ ~~τε~~ γραφικόν. τοῦτον δὲ τίνα;

ΕΡΜ. τοῦτο ἔμοιγε δοκεῖ, ὧς Σώκρατες, ὅπερ πάλοι ζητοῦμεν, οὗτος ἂν εἶναι ὁ ὀνομαστικός.

ΣΩ. εἰ ἄρα τοῦτο ἀληθές, ἥδη ἔοικεν ἐπισκεπτέον περὶ ἐκείνων τῶν ὀνομάτων ὧν σὺ ἤρου, περὶ “ῥοῆς” τε καὶ τοῦ “ἰέναι” καὶ “σχέσεως,” εἰ τοῖς γράμμασι καὶ ταῖς συλλαβαῖς τοῦ ὄντος ἐπιλαμβάνεται αὐτῶν ὥστε ἀπομιμεῖσθαι τὴν οὐσίαν, εἴτε καὶ οὐ;

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. φέρε δὴ ἴδωμεν πότερον ἄρα ταῦτα μόνον ἐστὶ τῶν πρώτων ὀνο-

μάτων ἢ καὶ ἄλλα πολλά.

ΕΡΜ. οἶμαι ἔγωγε καὶ ἄλλα.

ΣΩ. εἰκὸς γάρ. ἀλλὰ τίς ἂν εἴη ὁ τρόπος τῆς διαιρέσεως ὅθεν ἄρχεται μιμεῖσθαι ὁ μιμούμενος; ἄρα οὐκ ἐπεὶ περ συλλαβαῖς τε καὶ γράμμασιν ἢ μίμησις τυγχάνει οὕσα τῆς οὐσίας, ὁρθότατόν ἐστι διελέσθαι τὰ στοιχεῖα πρῶτον, ὥσπερ οἱ ἐπιχειροῦντες τοῖς ῥυθμοῖς τῶν στοιχείων πρῶτον τὰς δυνάμεις διείλοντο, ἔπειτα τῶν συλλαβῶν, καὶ οὕτως ἤδη ἔρχονται ἐπὶ τοὺς ῥυθμοὺς σχεψόμενοι, πρότερον δ' οὐ;

ΕΡΜ. ναί.

ΣΩ. ἄρ' οὖν καὶ ἡμᾶς οὕτω δεῖ πρῶτον μὲν τὰ φωνήεντα διελέσθαι, ἔπειτα τῶν ἐτέρων κατὰ εἶδη τά τε ἄφωνα καὶ ἄφθογγα—οὕτως γάρ που λέγουσιν οἱ δεινοὶ περὶ τούτων— καὶ τὰ αὖ φωνήεντα μὲν οὐ, οὐ μέντοι γε ἄφθογγα; καὶ αὐτῶν τῶν φωνηέντων ὅσα διάφορα εἶδη ἔχει ἀλλήλων; καὶ ἐπειδὴν ταῦτα διελώμεθα τὰ ὅντα εὔ πάντα αὖ οἷς δεῖ ὀνόματα ἐπιθεῖναι, εἰ ἔστιν εἰς ἃ ἀναφέρεται πάντα ὥσπερ τὰ στοιχεῖα, ἐξ ὧν ἔστιν ἰδεῖν αὐτά τε καὶ εἰ ἐν αὐτοῖς ἔνεστιν εἶδη κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ ἐν τοῖς στοιχείοις· ταῦτα πάντα καλῶς διαθεασαμένους ἐπίστασθαι ἐπιφέρειν ἕκαστον κατὰ τὴν ὁμοιότητα, ἕαντε ἐν ἐνὶ δέῃ ἐπιφέρειν, ἕαντε συγκεραννύντα πολλὰ ἐνέ, ὥσπερ οἱ ζωγράφοι βουλόμενοι ἀφομοιοῦν ἐνίοτε μὲν ὅστρεον μόνον ἐπήνεγκαν, ἐνίοτε δὲ ὅτιοῦν ἄλλο τῶν φαρμάκων, ἔστι δὲ ὅτε πολλὰ συγκεράσαντες, οἷον ὅταν ἀνδρείκελον σκευάζωσιν ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων—ὥς ἂν οἶμαι δοκῇ ἐκάστη ἢ εἰκὼν δεῖσθαι ἐκάστου φαρμάκου—οὕτω δὴ καὶ ἡμεῖς τὰ στοιχεῖα ἐπὶ τὰ πράγματα ἐποιήσομεν, καὶ ἐν ἐπὶ ἓν, οὐ ἂν δοκῇ δεῖν, καὶ σύμπολλα, ποιοῦντες ὃ δὴ συλλαβὰς καλοῦσιν, καὶ συλλαβὰς αὖ συντιθέντες, ἐξ ὧν τά τε ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα συντίθενται· καὶ πάλιν ἐκ τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων μέγα ἦδη τι καὶ καλὸν καὶ ὄλον συστήσομεν, ὥσπερ ἐκεῖ τὸ ζῶον τῇ γραφικῇ, ἐνταῦθα τὸν λόγον τῇ ὀνομαστικῇ ἢ ῥητορικῇ ἢ ἥτις ἐστὶν ἡ τέχνη.

ΣΩ. μᾶλλον δὲ οὐχ ἡμεῖς, ἀλλὰ λέγων ἐξηνέχθη. συνέθεσαν μὲν γὰρ οὕτως ἥπερ σύγκειται οἱ παλαιοί· ἡμᾶς δὲ δεῖ, εἴπερ τεχνικῶς ἐπιστησόμεθα σκοπεῖσθαι αὐτὰ πάντα, οὕτω διελομένους, εἴτε κατὰ τρόπον τά τε πρῶτα ὀνόματα κεῖται καὶ τὰ ὕστερα εἴτε μή, οὕτω θεᾶσθαι· ἄλλως δὲ συνείρειν μὴ φαῦλον ἢ καὶ οὐ καθ' ὁδόν, ὧ φίλε Ἑρμόγενης.

ΕΡΜ. ἴσως νῆ Δί', ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. τί οὖν; σὺ πιστεύεις σαυτῷ οἷός τ' ἂν εἶναι ταῦτα οὕτω διελέσθαι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ.

ΕΡΜ. πολλοῦ ἄρα δέω ἔγωγε.

ΣΩ. ἐάσομεν οὖν, ἢ βούλει οὕτως ὅπως ἂν δυνώμεθα, καὶ ἂν σμικρόν τι αὐτῶν οἷοί τ' ὤμεν κατιδεῖν, ἐπιχειρῶμεν, προσιπόντες, ὥσπερ ὀλίγον πρότερον τοῖς θεοῖς, ὅτι οὐδὲν εἰδότες τῆς ἀληθείας τὰ τῶν ἀνθρώπων δόγματα περὶ αὐτῶν εἰκάζομεν, οὕτω δὲ καὶ νῦν αὖ εἰπόντες ἡμῖν αὐτοῖς

ἴωμεν, ὅτι εἰ μὲν τι χρῆν ἔδει αὐτὰ διελέσθαι εἴτε ἄλλον ὄντινον εἴτε ἡμᾶς, οὕτως ἔδει αὐτὰ διαιρεῖσθαι, νῦν δὲ τὸ λεγόμενον κατὰ δύναμιν δεήσει ἡμᾶς περὶ αὐτῶν πραγματεύεσθαι; δοκεῖ ταῦτα, ἢ πῶς λέγεις;

ΕΡΜ. πάνυ μὲν οὖν σφόδρα ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. γελοῖα μὲν οἶμαι φανεῖσθαι, ὦ Ἑρμόγενης, γράμμασι καὶ συλλαβοῖς τὰ πράγματα μεμιμημένα κατάδηλα γιγνόμενα · ὅμως δὲ ἀνάγκη. οὐ γὰρ ἔχομεν τούτου βέλτιον εἰς ὅτι ἐπανενέγκωμεν περὶ ἀληθείας τῶν πρώτων ὀνομάτων, εἰ μὴ ἄρα βούλει, ὥσπερ οἱ τραγωδοποιοὶ ἐπειδὴν τι ἀπορῶσιν ἐπὶ τὰς μηχανὰς καταφύγουσι θεοὺς αἶροντες, καὶ ἡμεῖς οὕτως εἰπόντες ἀπαλλαγώμεν, ὅτι τὰ πρῶτα ὀνόματα οἱ θεοὶ ἔθεσαν καὶ διὰ ταῦτα ὀρθῶς ἔχει. ἄρα καὶ ἡμῖν κράτιστος οὗτος τῶν λόγων; ἢ ἐκεῖνος, ὅτι παρὰ βαρβάρων τινῶν αὐτὰ παρειλήφαμεν, εἰςὶ δὲ ἡμῶν ἀρχαιότεροι βάρβαροι;

ΣΩ. ἢ ὅτι ὑπὸ παλαιότητος ἀδύνατον αὐτὰ ἐπισκέψασθαι, ὥσπερ καὶ τὰ βαρβαρικά; αὐταὶ γὰρ ἂν πᾶσαι ἐκδύσεις εἶεν καὶ μάλα κομφαὶ τῷ μὴ ἐθέλοντι λόγον διδόναι περὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων ὡς ὀρθῶς κεῖται. καίτοι ὅτω τις τρόπῳ τῶν πρώτων ὀνομάτων τὴν ὀρθότητα μὴ οἶδεν, ἀδύνατόν που τῶν γε ὑστέρων εἰδέναι, ἃ ἐξ ἐκείνων ἀνάγκη δηλοῦσθαι ὥν τις πέρι μὴδὲν οἶδεν · ἀλλὰ δῆλον ὅτι τὸν φάσκοντα περὶ αὐτῶν τεχνικὸν εἶναι περὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων μάλιστα τε καὶ καθαρώτατα δεῖ ἔχειν ἀποδεῖξαι, ἢ εἰ εἰδέναι ὅτι τά γε ὕστερα ἤδη φλυαρήσει. ἢ σοὶ ἄλλως δοκεῖ;

ΕΡΜ. οὐδ' ὅπωςτι οὖν, ὦ Σώκρατες, ἄλλως.

ΣΩ. ἃ μὲν τοίνυν ἐγὼ ἤσθημαι περὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων πάνυ μοι δοκεῖ ὑβριστικὰ εἶναι καὶ γελοῖα. τούτων οὖν σοὶ μεταδώσω, ἂν βούλῃ · σὺ δ' ἂν τι ἔχῃς βέλτιόν ποθεν λαβεῖν, πειρᾶσθαι καὶ ἐμοὶ μεταδιδόναι.

ΕΡΜ. ποιήσω ταῦτα. ἀλλὰ θαρρῶν λέγε.

ΣΩ. πρῶτον μὲν τοίνυν τὸ ῥῶ ἔμοιγε φαίνεται ὥσπερ ὄργανον εἶναι πάσης τῆς κινήσεως, ἣν οὐδ' εἵπομεν δι' ὅτι ἔχει τοῦτο τοῦνομα · ἀλλὰ γὰρ δῆλον ὅτι ἔσις βούλεται εἶναι · οὐ γὰρ ἦτα ἐχρώμεθα ἀλλὰ εἰ τὸ παλαιόν. ἢ δὲ ἀρχὴ ἀπὸ τοῦ “κίειν” —ξενικὸν δὲ τοῦνομα— τοῦτο δ' ἐστὶν ἰέναι. εἰ οὖν τις τὸ παλαιὸν αὐτῆς εὗροι ὄνομα εἰς τὴν ἡμετέραν φωνὴν συμβαῖνον, “ἔσις” ἂν ὀρθῶς καλοῖτο · νῦν δὲ ἀπὸ τε τοῦ ξενικοῦ τοῦ κίειν καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ ἦτα μεταβολῆς καὶ τῆς τοῦ νῦ ἐνθέσεως “κίνησις” κέκληται, ἔδει δὲ “κιείνησιν” καλεῖσθαι ἢ εἴθην. ἢ δὲ στάσις ἀπόφασις τοῦ ἰέναι βούλεται εἶναι, διὰ δὲ τὸν καλλωπισμὸν “στάσις” ὠνόμασται. τὸ δὲ οὖν ῥῶ τὸ στοιχεῖον, ὥσπερ λέγω, καλὸν ἔδοξεν ὄργανον εἶναι τῆς κινήσεως τῷ τὰ ὀνόματα τιθεμένῳ πρὸς τὸ ἀφομοιοῦν τῇ φορᾷ, πολλαχοῦ γοῦν χρῆται αὐτῷ εἰς αὐτήν · πρῶτον μὲν ἐν αὐτῷ τῷ “ῥεῖν” καὶ “ῥοῇ” διὰ τούτου τοῦ γράμματος τὴν φορὰν μιμεῖται, εἴτα ἐν τῷ “τρόμῳ,” εἴτα ἐν τῷ “τρέχειν,” ἔτι δὲ ἐν τοῖς τοιοῖσδε ῥήμασιν οἷον “κρούειν,” “θραύειν,”

“ἐρείκειν,” “θρύπτειν,” “κερματίζειν,” “ρύμβειν,” πάντα ταῦτα τὸ πολὺ ἀπεικάζει διὰ τοῦ ῥῶ. ἑώρα γὰρ οἷμαι τὴν γλῶτταν ἐν τούτῳ ἥκιστα μένουσαν, μάλιστα δὲ σειομένην· διὸ φαίνεται μοι τούτῳ πρὸς ταῦτα κατακεχρησθαι. τῷ δὲ αὖ ἰῶτα πρὸς τὰ λεπτὰ πάντα, ἃ δὴ μάλιστα διὰ πάντων ἴοι ἄν.

ΣΩ. διὰ ταῦτα τὸ “ἰέναι” καὶ τὸ “ἵεσθαι” διὰ τοῦ ἰῶτα ἀπομιμεῖται, ὥσπερ γε διὰ τοῦ φεῖ καὶ τοῦ ψεῖ καὶ τοῦ σῖγμα καὶ τοῦ ζῆτα, ὅτι πνευματώδη τὰ γράμματα, πάντα τὰ τοιαῦτα μεμίμηται αὐτοῖς ὀνομάζων, οἷον τὸ “ψυχρὸν” καὶ τὸ “ζέον” καὶ τὸ “σεῖεσθαι” καὶ ὅλως σεισμόν. καὶ ὅταν πού τὸ φουσῶδες μιμηται, πανταχοῦ ἐνταῦθα ὡς τὸ πολὺ τὰ τοιαῦτα γράμματα ἐπιφέρειν φαίνεται ὁ τὰ ὀνόματα τιθέμενος. τῆς δ’ αὖ τοῦ δέλτα συμπίεσεως καὶ τοῦ ταῦ καὶ ἀπερείσεως τῆς γλώττης τὴν δύναμιν χρήσιμον φαίνεται ἡγήσασθαι πρὸς τὴν μίμησιν τοῦ “δεσμοῦ” καὶ τῆς “στάσεως.” ὅτι δὲ ὀλισθάνει μάλιστα ἐν τῷ λάβδᾳ ἢ γλῶττα κατιδὼν, ἀφομοιῶν ὀνόμασε τά τε “λεῖα” καὶ αὐτὸ τὸ “ὀλισθάνειν” καὶ τὸ “λιπαρὸν” καὶ τὸ “κολλῶδες” καὶ τᾶλλα πάντα τὰ τοιαῦτα. ἥ δὲ ὀλισθανούσης τῆς γλώττης ἀντιλαμβάνεται ἡ τοῦ γάμμα δύναμις, τὸ “γλίσχρον” ἀπεμιμήσατο καὶ “γλυκὺ” καὶ “γλοιῶδες.” τοῦ δ’ αὖ νῦ τὸ εἶσω αἰσθόμενος τῆς φωνῆς, τὸ “ἔνδον” καὶ τὰ “ἐντὸς” ὀνόμασεν, ὡς ἀφομοιῶν τοῖς γράμμασι τὰ ἔργα. τὸ δ’ αὖ ἄλφα τῷ “μεγάλῳ” ἀπέδωκε, καὶ τῷ “μήκει” τὸ ἦτα, ὅτι μέγαλα τὰ γράμματα. εἰς δὲ τὸ “γογγύλον” τοῦ οὗ δεόμενος σημείου, τοῦτο πλεῖστον αὐτῷ εἰς τὸ ὄνομα ἐνεκέρασεν. καὶ τᾶλλα οὕτω φαίνεται προσβιβάζειν καὶ κατὰ γράμματα καὶ κατὰ συλλαβάς ἐκάστῳ τῶν ὄντων σημείον τε καὶ ὄνομα ποιῶν ὁ νομοθέτης, ἐκ δὲ τούτων τὰ λοιπὰ ἤδη αὐτοῖς τούτοις συντιθέναι ἀπομιμούμενος. αὕτη μοι φαίνεται, ὦ Ἑρμόγενης, βούλεσθαι εἶναι ἡ τῶν ὀνομάτων ὀρθότης, εἰ μὴ τι ἄλλο Κρατύλος ὅδε λέγει.

ΕΡΜ. καὶ μὴν, ὦ Σωκράτες, πολλὰ γέ μοι πολλάκις πράγματα παρέχει Κρατύλος, ὥσπερ κατ’ ἀρχὰς ἔλεγον, φάσκων μὲν εἶναι ὀρθότητα ὀνομάτων, ἣτις δ’ ἐστὶν οὐδὲν σαφὲς λέγων, ὥστε με μὴ δύνασθαι εἰδέναι πότερον ἐκὼν ἢ ἄκων οὕτως ἀσαφῶς ἐκάστοτε περὶ αὐτῶν λέγει. νῦν οὖν μοι, ὦ Κρατύλε, ἐναντίον Σωκράτους εἰπὲ πότερον ἀρέσκει σοι ἢ λέγει Σωκράτης περὶ ὀνομάτων, ἢ ἔχεις πῃ ἄλλη κάλλιον λέγειν; καὶ εἰ ἔχεις, λέγε, ἵνα ἦτοι μάθῃς παρὰ Σωκράτους ἢ διδάξῃς ἡμᾶς ἀμφοτέρους.

ΚΡ. τί δέ, ὦ Ἑρμόγενης; δοκεῖ σοι ῥᾶδιον εἶναι οὕτω ταχὺ μαθεῖν τε καὶ διδάξαι ὅτιοῦν πρᾶγμα, μὴ ὅτι τοσοῦτον, ὃ δὴ δοκεῖ ἐν τοῖς μεγίστοις μέγιστον εἶναι;

ΕΡΜ. μὰ Δί’, οὐκ ἔμοιγε. ἀλλὰ τὸ τοῦ Ἡσιόδου καλῶς μοι φαίνεται ἔχειν, τὸ εἰ καὶ τις σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθείη, προὔργου εἶναι. εἰ οὖν καὶ σμικρὸν τι οἷός τ’ εἴ πλεον ποιῆσαι, μὴ ἀπόκαμνε ἀλλ’ εὐεργέτει καὶ Σωκράτῃ τόνδε—δίκαιος δ’ εἶ—καὶ ἐμέ.

ΣΩ. καὶ μὲν δὴ ἔγωγε καὶ αὐτός, ὦ Κρατύλε, οὐδὲν ἂν ἰσχυρισάι-

μην ὦν εἶρηκα, ἥ δέ μοι ἐφαίνετο μεθ' Ἑρμογένους ἐπεσκεψάμην, ὥστε τούτου γε ἔνεκα θαρρῶν λέγε, εἴ τι ἔχεις βέλτιον, ὥς ἐμοῦ ἐνδεξομένου. εἰ μέντοι ἔχεις τι σὺ κάλλιον τούτων λέγειν, οὐκ ἂν θαυμάζοιμι · δοκεῖς γάρ μοι αὐτός τε ἐσκέφθαι τὰ τοιαῦτα καὶ παρ' ἄλλων μεμαθηκέναι. ἐὼν οὖν λέγῃς τι κάλλιον, ἓνα τῶν μαθητῶν περὶ ὀρθότητος ὀνομάτων καὶ ἐμὲ γράφου.

ΚΡ. ἀλλὰ μὲν δὴ, ὦ Σώκρατες, ὥσπερ σὺ λέγεις, μεμέληκέν τέ μοι περὶ αὐτῶν καὶ ἴσως ἂν σε ποιησαίμην μαθητήν. φοβοῦμαι μέντοι μὴ τούτου πᾶν τοῦναντίον ἦ, ὅτι μοί πως ἐπέρχεται λέγειν πρὸς σέ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ὃ ἐκεῖνος ἐν Λιταῖς πρὸς τὸν Αἴαντα λέγει. φησὶ δὲ “Αἴαν διογενὲς Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν, πάντα τί μοι κατὰ θυμὸν εἰσῶ μυθήσασθαι.” *ηομ. ιλ. 9.644* καὶ ἐμοὶ σὺ, ὦ Σώκρατες, ἐπεικῶς φαίνη κατὰ νοῦν χρησιμωδεῖν, εἴτε παρ' Εὐθύφρονος ἐπίπνους γενόμενος, εἴτε καὶ ἄλλη τις Μοῦσα πάλαι σε ἐνοῦσα ἐλελήθει.

ΣΩ. ὠγαθέ Κρατύλε, θαυμάζω καὶ αὐτὸς πάλαι τὴν ἐμαυτοῦ σοφίαν καὶ ἀπιστῶ. δοκεῖ οὖν μοι χρῆναι ἐπανασκεψασθαι τί καὶ λέγω. τὸ γὰρ ἐξαπατᾶσθαι αὐτὸν ὑφ' αὐτοῦ πάντων χαλεπώτατον · ὅταν γὰρ μηδὲ σμικρὸν ἀποστατῇ ἀλλ' ἀεὶ παρῇ ὃ ἐξαπατήσων, πῶς οὐ δεινόν; δεῖ δὴ, ὥς ἔοικε, θαμὰ μεταστρέφεσθαι ἐπὶ τὰ προειρημένα, καὶ πειρᾶσθαι, τὸ ἐκείνου τοῦ ποιητοῦ, βλέπειν “ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω.” καὶ δὴ καὶ νυνὶ ἡμεῖς ἴδωμεν τί ἡμῖν εἴρηται. ὀνόματος, φαμέν, ὀρθότης ἐστὶν αὕτη, ἣτις ἐνδείξεται οἷόν ἐστι τὸ πρᾶγμα · τοῦτο φῶμεν ἱκανῶς εἰρῆσθαι;

ΚΡ. ἐμοὶ μὲν δοκεῖ πάνυ σφόδρα, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. διδασκαλίας ἄρα ἔνεκα τὰ ὀνόματα λέγεται;

ΚΡ. πάνυ γε.

ΣΩ. οὐκοῦν φῶμεν καὶ ταύτην τέχνην εἶναι καὶ δημιουργοὺς αὐτῆς;

ΚΡ. πάνυ γε.

ΣΩ. τίνας;

ΚΡ. οὐσπερ σὺ κατ' ἀρχὰς ἔλεγες, τοὺς νομοθέτας.

ΣΩ. πότερον οὖν καὶ ταύτην φῶμεν τὴν τέχνην ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐγγίγνεσθαι ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας ἢ μή; βούλομαι δὲ λέγειν τὸ τοιόνδε. ζωγράφοι εἰσὶν οἱ μὲν χεῖρους, οἱ δὲ ἀμείνους;

ΚΡ. πάνυ γε.

ΣΩ. οὐκοῦν οἱ μὲν ἀμείνους τὰ αὐτῶν ἔργα καλλίω παρέχονται, τὰ ζῶα, οἱ δὲ φαυλότερα; καὶ οἰκοδόμοι ὡσαύτως οἱ μὲν καλλίους τὰς οἰκίας ἐργάζονται, οἱ δὲ αἰσχίους;

ΚΡ. ναί.

ΣΩ. ἄρ' οὖν καὶ νομοθέται οἱ μὲν καλλίω τὰ ἔργα αὐτῶν παρέχονται, οἱ δὲ αἰσχίω;

ΚΡ. οὐ μοι δοκεῖ τοῦτο ἔτι.

ΣΩ. οὐκ ἄρα δοκοῦσί σοι νόμοι οἱ μὲν βελτίους, οἱ δὲ φαυλότεροι

εἶναι;

ΚΡ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. οὐδὲ δὴ ὄνομα, ὥς ἔοικε, δοκεῖ σοι κεῖσθαι τὸ μὲν χεῖρον, τὸ δὲ ἄμεινον;

ΚΡ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. πάντα ἄρα τὰ ὀνόματα ὀρθῶς κεῖται;

ΚΡ. ὅσα γε ὀνόματά ἐστιν.

ΣΩ. τί οὖν; ὃ καὶ ἄρτι ἐλέγετο, Ἑρμογένει τῷδε πότερον μὴδὲ ὄνομα τοῦτο κεῖσθαι φῶμεν, εἰ μὴ τι αὐτῷ Ἑρμοῦ γενέσεως προσήκει, ἢ κεῖσθαι μὲν, οὐ μέντοι ὀρθῶς γε;

ΚΡ. οὐδὲ κεῖσθαι ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ δοκεῖν κεῖσθαι, εἶναι δὲ ἐτέρου τοῦτο τοῦνομα, οὐπερ καὶ ἡ φύσις ἡ τὸ ὄνομα δηλοῦσα.

ΣΩ. πότερον οὐδὲ ψεύδεται ὅταν τις φῇ Ἑρμογένῃ αὐτὸν εἶναι; μὴ γὰρ οὐδὲ τοῦτο αὖ ἦ, τὸ τοῦτον φάναι Ἑρμογένῃ εἶναι, εἰ μὴ ἔστιν;

ΚΡ. πῶς λέγεις;

ΣΩ. ἄρα ὅτι ψευδῇ λέγειν τὸ παράπαν οὐκ ἔστιν, ἄρα τοῦτό σοι δύνата ὁ λόγος; συχνοὶ γάρ τινες οἱ λέγοντες, ὦ φίλε Κρατύλε, καὶ νῦν καὶ πάλαι.

ΚΡ. πῶς γὰρ ἄν, ὦ Σώκρατες, λέγων γέ τις τοῦτο ὃ λέγει, μὴ τὸ ὄν λέγοι; ἢ οὐ τοῦτό ἐστιν τὸ ψευδῇ λέγειν, τὸ μὴ τὰ ὄντα λέγειν;

ΣΩ. κομψότερος μὲν ὁ λόγος ἢ κατ' ἐμὲ καὶ κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν, ὦ ἐταῖρε. ὅμως μέντοι εἰπέ μοι τοσόνδε · πότερον λέγειν μὲν οὐ δοκεῖ σοι εἶναι ψευδῇ, φάναι δέ;

ΚΡ. οὐ μοι δοκεῖ οὐδὲ φάναι.

ΣΩ. οὐδὲ εἰπεῖν οὐδὲ προσειπεῖν; οἷον εἰ τις ἀπαντήσας σοι ἐπὶ ξενίας, λαβόμενος τῆς χειρὸς εἴποι · “χαῖρε, ὦ ξένε Ἀθηναῖε, ὑὲ Σμικρίωνος Ἑρμόγενης,” οὗτος λέξειεν ἂν ταῦτα ἢ φαίη ἂν ταῦτα ἢ εἴποι ἂν ταῦτα ἢ προσείποι ἂν οὕτω σὲ μὲν οὐ, Ἑρμογένῃ δὲ τόνδε; ἢ οὐδένα;

ΚΡ. ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἄλλως ἂν οὗτος ταῦτα φθέγγασθαι.

ΣΩ. ἀλλ' ἀγαπητὸν καὶ τοῦτο. πότερον γὰρ ἀληθῆ ἂν φθέγγαιτο ταῦτα ὁ φθεγγάμενος ἢ ψευδῇ; ἢ τὸ μὲν τι αὐτῶν ἀληθές, τὸ δὲ ψεῦδος; καὶ γὰρ ἂν καὶ τοῦτο ἐξαρχοῖ.

ΚΡ. φοφεῖν ἔγωγ' ἂν φαίην τὸν τοιοῦτον, μάτην αὐτὸν ἑαυτὸν κινεῖν, ὥσπερ ἂν εἰ τις χαλκίον κινήσειε κρούσας.

ΣΩ. φέρε δὴ, ἐάν πη διαλλαχθῶμεν, ὦ Κρατύλε · ἄρ' οὐκ ἄλλο μὲν ἂν φαίης τὸ ὄνομα εἶναι, ἄλλο δὲ ἐκεῖνο οὐ τὸ ὄνομά ἐστιν;

ΚΡ. ἔγωγε.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ τὸ ὄνομα ὁμολογεῖς μίμημά τι εἶναι τοῦ πράγματος;

ΚΡ. πάντων μάλιστα.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ τὰ ζωγραφήματα τρόπον τινὰ ἄλλον λέγεις μιμήματα εἶναι πραγμάτων τινῶν;

ΚΡ. ναί.

ΣΩ. φέρε δὴ—ἴσως γὰρ ἐγὼ οὐ μανθάνω ἅττα ποτ' ἔστιν ἃ λέγεις, σὺ δὲ τάχ' ἂν ὀρθῶς λέγοις—ἔστι διανεῖμαι καὶ προσενεγκεῖν ταῦτα ἀμφοτέρω τὰ μιμήματα, τὰ τε ζωγραφήματα καὶ τὰ ὀνόματα, τοῖς πράγμασιν ὧν μιμήματά ἐστιν, ἢ οὐ;

ΚΡ. ἔστιν.

ΣΩ. πρῶτον μὲν δὴ σκόπει τόδε. ἄρ' ἂν τις τὴν μὲν τοῦ ἀνδρὸς εἰκόνα τῷ ἀνδρὶ ἀποδοίῃ, τὴν δὲ τῆς γυναικὸς τῇ γυναικί, καὶ τᾶλλα οὕτως;

ΚΡ. πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ τοῦναντίον τὴν μὲν τοῦ ἀνδρὸς τῇ γυναικί, τὴν δὲ τῆς γυναικὸς τῷ ἀνδρὶ;

ΚΡ. ἔστι καὶ ταῦτα.

ΣΩ. ἄρ' οὖν αὗται αἱ διανομαὶ ἀμφοτέρω ὀρθαί, ἢ ἡ ἑτέρα;

ΚΡ. ἡ ἑτέρα.

ΣΩ. ἢ ἂν ἐκάστῳ οἶμαι τὸ προσῆκόν τε καὶ τὸ ὅμοιον ἀποδιδῶ.

ΚΡ. ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. ἵνα τοίνυν μὴ μαχώμεθα ἐν τοῖς λόγοις ἐγὼ τε καὶ σὺ φίλοι ὄντες, ἀπόδεξάι μου ὃ λέγω. τὴν τοιαύτην γάρ, ὧ ἐταῖρε, καλῶ ἔγωγε διανομὴν ἐπ' ἀμφοτέροις μὲν τοῖς μιμήμασιν, τοῖς τε ζώοις καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ὀρθήν, ἐπὶ δὲ τοῖς ὀνόμασι πρὸς τῷ ὀρθῷ καὶ ἀληθεῖ. τὴν δ' ἑτέραν, τὴν τοῦ ἀνομοίου δόσιν τε καὶ ἐπιφοράν, οὐκ ὀρθήν, καὶ ψευδῆ ὅταν ἐπ' ὀνόμασιν ᾗ.

ΚΡ. ἀλλ' ὅπως μὴ, ὦ Σώκρατες, ἐν μὲν τοῖς ζωγραφήμασιν ἦ τοῦτο, τὸ μὴ ὀρθῶς διανέμειν, ἐπὶ δὲ τοῖς ὀνόμασιν οὐ, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἦ αἰεὶ ὀρθῶς.

ΣΩ. πῶς λέγεις; τί τοῦτο ἐκείνου διαφέρει; ἄρ' οὐκ ἔστι προσελθόντα ἀνδρὶ τῷ εἰπεῖν ὅτι “τουτί ἐστι σὸν γράμμα,” καὶ δεῖξαι αὐτῷ, ἂν μὲν τύχη, ἐκείνου εἰκόνα, ἂν δὲ τύχη, γυναικὸς; τὸ δὲ δεῖξαι λέγω εἰς τὴν τῶν ὀφθαλμῶν αἴσθησιν καταστῆσαι.

ΚΡ. πάνυ γε.

ΣΩ. τί δέ; πάλιν αὐτῷ τούτῳ προσελθόντα εἰπεῖν ὅτι “τουτί ἐστιν σὸν ὄνομα”; ἔστι δέ που καὶ τὸ ὄνομα μίμημα ὥσπερ τὸ ζωγράφημα. τοῦτο δὴ λέγω. ἄρ' οὐκ ἂν εἴη αὐτῷ εἰπεῖν ὅτι “τουτί ἐστι σὸν ὄνομα,” καὶ μετὰ τοῦτο εἰς τὴν τῆς ἀκοῆς αὐτοῦ αἴσθησιν καταστῆσαι, ἂν μὲν τύχη, τὸ ἐκείνου μίμημα, εἰπόντα ὅτι ἀνὴρ, ἂν δὲ τύχη, τὸ τοῦ θήλεος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, εἰπόντα ὅτι γυνή; οὐ δοκεῖ σοι τοῦτο οἷόν τ' εἶναι καὶ γίγνεσθαι ἐνίοτε;

ΚΡ. ἐθέλω σοι, ὦ Σώκρατες, συγχωρῆσαι καὶ ἔστω οὕτως.

ΣΩ. καλῶς γε σὺ ποιῶν, ὦ φίλε, εἰ ἔστι τοῦτο οὕτως. οὐδὲν γὰρ δεῖ νῦν πάνυ διαμάχεσθαι περὶ αὐτοῦ. εἰ δ' οὖν ἔστι τοιαύτη τις διανομή καὶ ἐνταῦθα, τὸ μὲν ἕτερον τούτων ἀληθεύειν βουλόμεθα καλεῖν, τὸ δ' ἕτερον ψεύδεσθαι. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, καὶ ἔστι μὴ ὀρθῶς διανέμειν

τὰ ὀνόματα μηδὲ ἀποδιδόναι τὰ προσήκοντα ἐκάστω, ἀλλ' ἐνίοτε τὰ μὴ προσήκοντα, εἴη ἂν καὶ ῥήματα ταυτὸν τοῦτο ποιεῖν. εἰ δὲ ῥήματα καὶ ὀνόματα ἔστιν οὕτω τιθέναι, ἀνάγκη καὶ λόγους · λόγοι γάρ που, ὡς ἐγῶμαι, ἢ τούτων σύνθεσις ἔστιν · ἢ πῶς λέγεις, ὦ Κρατύλε;

ΚΡ. οὕτω · καλῶς γάρ μοι δοκεῖς λέγειν.

ΣΩ. οὐκοῦν εἰ γράμμασιν αὖ τὰ πρῶτα ὀνόματα ἀπεικάζομεν, ἔστιν ὥσπερ ἐν τοῖς ζωγραφήμασιν καὶ πάντα τὰ προσήκοντα χρώματά τε καὶ σχήματα ἀποδοῦναι, καὶ μὴ πάντα αὖ, ἀλλ' ἔνια ἐλλείπειν, ἔνια δὲ καὶ προστιθέναι, καὶ πλείω καὶ μείζω · ἢ οὐκ ἔστιν;

ΚΡ. ἔστιν.

ΣΩ. οὐκοῦν ὁ μὲν ἀποδιδούς πάντα καλὰ τὰ γράμματά τε καὶ τὰς εἰκόνας ἀποδίδωσιν, ὁ δὲ ἢ προστιθεὶς ἢ ἀφαιρῶν γράμματα μὲν καὶ εἰκόνας ἐργάζεται καὶ οὗτος, ἀλλὰ πονηράς;

ΚΡ. ναί.

ΣΩ. τί δὲ ὁ διὰ τῶν συλλαβῶν τε καὶ γραμμάτων τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων ἀπομιμούμενος; ἄρα οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἂν μὲν πάντα ἀποδῶ τὰ προσήκοντα, καλὴ ἢ εἰκὼν ἔσται—τοῦτο δ' ἔστιν ὄνομα—ἐὰν δὲ σμικρὰ ἐλλείπη ἢ προστιθῇ ἐνίοτε, εἰκὼν μὲν γενήσεται, καλὴ δὲ οὐ; ὥστε τὰ μὲν καλῶς εἰργασμένα ἔσται τῶν ὀνομάτων, τὰ δὲ κακῶς;

ΚΡ. ἴσως.

ΣΩ. ἴσως ἄρα ἔσται ὁ μὲν ἀγαθὸς δημιουργὸς ὀνομάτων, ὁ δὲ κακός;

ΚΡ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν τούτῳ ὁ “νομοθέτης” ἦν ὄνομα.

ΚΡ. ναί.

ΣΩ. ἴσως ἄρα νῆ Δί' ἔσται, ὥσπερ ἐν ταῖς ἄλλαις τέχναις, καὶ νομοθέτης ὁ μὲν ἀγαθός, ὁ δὲ κακός, ἐάνπερ τὰ ἔμπροσθεν ἐκεῖνα ὁμολογηθῇ ἡμῖν.

ΚΡ. ἔστι ταῦτα. ἀλλ' ὁρᾷς, ὦ Σώκρατες, ὅταν ταῦτα τὰ γράμματα, τό τε ἄλφα καὶ τὸ βῆτα καὶ ἕκαστον τῶν στοιχείων, τοῖς ὀνόμασιν ἀποδιδῶμεν τῇ γραμματικῇ τέχνῃ, ἐὰν τι ἀφέλωμεν ἢ προσθῶμεν ἢ μεταθῶμεν τι, οὐ γέγραπται μὲν ἡμῖν τὸ ὄνομα, οὐ μέντοι ὀρθῶς, ἀλλὰ τὸ παράπαν οὐδὲ γέγραπται, ἀλλ' εὐθὺς ἕτερόν ἐστιν ἐὰν τι τούτων πάθῃ.

ΣΩ. μὴ γὰρ οὐ καλῶς σκοπῶμεν οὕτω σκοποῦντες, ὦ Κρατύλε.

ΚΡ. πῶς δῆ;

ΣΩ. ἴσως ὅσα ἔκ τινος ἀριθμοῦ ἀναγκαῖον εἶναι ἢ μὴ εἶναι πάσχοι ἂν τοῦτο ὃ σὺ λέγεις, ὥσπερ καὶ αὐτὰ τὰ δέκα ἢ ὅστις βούλει ἄλλος ἀριθμός, ἐὰν ἀφέλῃς τι ἢ προσθῇς, ἕτερος εὐθὺς γέγονε · τοῦ δὲ ποιοῦ τινος καὶ συμπάσης εἰκόνας μὴ οὐχ αὕτη ἢ ἡ ὀρθότης, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον οὐδὲ τὸ παράπαν δέη πάντα ἀποδοῦναι οἷόν ἐστιν ὥς εἰκάζει, εἰ μέλλει εἰκὼν εἶναι. σκόπει δὲ εἰ τί λέγω. ἄρ' ἂν δύο πράγματα εἴη τοιάδε, οἷον Κρατύλος καὶ Κρατύλου εἰκὼν, εἴ τις θεῶν μὴ μόνον τὸ σὸν χρῶμα καὶ σχῆμα ἀπει-

κάσειεν ὥσπερ οἱ ζωγράφοι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐντὸς πάντα τοιαῦτα ποιήσειεν οἷάπερ τὰ σά, καὶ μαλακότητος καὶ θερμότητος τὰς αὐτὰς ἀποδοίη, καὶ κίνησιν καὶ ψυχὴν καὶ φρόνησιν οἷαπερ ἡ παρὰ σοὶ ἐνθείη αὐτοῖς, καὶ ἐνὶ λόγῳ πάντα ἅπερ σὺ ἔχεις, τοιαῦτα ἕτερα καταστήσειεν πλησίον σου; πότερον Κρατύλος ἂν καὶ εἰκὼν Κρατύλου τότ' εἴη τὸ τοιοῦτον, ἢ δύο Κρατύλοι;

ΚΡ. δύο ἔμοιγε δοκοῦσιν, ὦ Σώκρατες, Κρατύλοι.

ΣΩ. ὁρᾷς οὖν, ὦ φίλε, ὅτι ἄλλην χρὴ εἰκόνος ὀρθότητα ζητεῖν καὶ ὦν νυνδὴ ἐλέγμεν, καὶ οὐκ ἀναγκάζειν, ἐάν τι ἀπῇ ἢ προσῇ, μηκέτι αὐτὴν εἰκόνα εἶναι; ἢ οὐκ αἰσθάνη ὅσου ἐνδέουσιν αἱ εἰκόνες τὰ αὐτὰ ἔχειν ἐκείνοις ὦν εἰκόνες εἰσίν;

ΚΡ. ἔγωγε.

ΣΩ. γελοῖα γοῦν, ὦ Κρατύλε, ὑπὸ τῶν ὀνομάτων πάθοι ἂν ἐκεῖνα ὦν ὀνόματά ἐστιν τὰ ὀνόματα, εἰ πάντα πανταχῇ αὐτοῖς ὁμοιωθεῖη. διττὰ γὰρ ἂν που πάντα γένοιτο, καὶ οὐκ ἂν ἔχοι αὐτῶν εἰπεῖν οὐδεὶς οὐδέτερον ὁπότερόν ἐστι τὸ μὲν αὐτό, τὸ δὲ ὄνομα.

ΚΡ. ἀληθῇ λέγεις.

ΣΩ. θαρρῶν τοίνυν, ὦ γενναῖε, ἔα καὶ ὄνομα τὸ μὲν εὖ κεῖσθαι, τὸ δὲ μὴ, καὶ μὴ ἀναγκάζει πάντ' ἔχειν τὰ γράμματα, ἵνα κομιδῇ ἢ τοιοῦτον οἷόνπερ οὗ ὄνομά ἐστιν, ἀλλ' ἔα καὶ τὸ μὴ προσῆκον γράμμα ἐπιφέρειν. εἰ δὲ γράμμα, καὶ ὄνομα ἐν λόγῳ · εἰ δὲ ὄνομα, καὶ λόγον ἐν λόγῳ μὴ προσήκοντα τοῖς πράγμασιν ἐπιφέρεισθαι, καὶ μηδὲν ἥττον ὀνομάζεσθαι τὸ πρᾶγμα καὶ λέγεσθαι, ἕως ἂν ὁ τύπος ἐνῇ τοῦ πράγματος περὶ οὗ ἂν ὁ λόγος ἦ, ὥσπερ ἐν τοῖς τῶν στοιχείων ὀνόμασιν, εἰ μέμνησαι ἃ νυνδὴ ἐγὼ καὶ Ἑρμογένης ἐλέγμεν.

ΚΡ. ἀλλὰ μέμνημαι.

ΣΩ. καλῶς τοίνυν. ὅταν γὰρ τοῦτο ἐνῇ, καὶ μὴ πάντα τὰ προσήκοντα ἔχη, λέξεταί γε τὸ πρᾶγμα, καλῶς ὅταν πάντα, κακῶς δὲ ὅταν ὀλίγα · λέγεσθαι δ' οὖν, ὦ μακάριε, ἐῷμεν, ἵνα μὴ ὀφλωμεν ὥσπερ οἱ ἐν Αἰγίνῃ νύκτωρ περιμόντες ὀψὲ ὁδοῦ, καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὰ πράγματα δόξωμεν αὐτῇ τῇ ἀληθείᾳ οὕτω πως ἐληλυθέναι ὀφιαίτερον τοῦ δέοντος, ἢ ζητεῖ τινὰ ἄλλην ὀνόματος ὀρθότητα, καὶ μὴ ὁμολόγει δῆλωμα συλλαβᾶς καὶ γράμμασι πράγματος ὄνομα εἶναι. εἰ γὰρ ταῦτα ἀμφοτέρω ἐρεῖς, οὐχ οἷός τ' ἔση συμφωνεῖν σαυτῷ.

ΚΡ. ἀλλὰ μοι δοκεῖς γε, ὦ Σώκρατες, μετρίως λέγειν, καὶ οὕτω τίθεμαι.

ΣΩ. ἐπειδὴ τοίνυν ταῦτα ἡμῖν συνδοκεῖ, μετὰ ταῦτα τάδε σκοπῶμεν · εἰ μέλλει φαμέν καλῶς κεῖσθαι τὸ ὄνομα, τὰ προσήκοντα δεῖ αὐτὸ γράμματα ἔχειν;

ΚΡ. ναί.

ΣΩ. προσήκει δὲ τὰ ὅμοια τοῖς πράγμασιν;

ΚΡ. πάνυ γε.

ΣΩ. τὰ μὲν ἄρα καλῶς κείμενα οὕτω κεῖται · εἰ δὲ μή τι καλῶς ἐτέθη, τὸ μὲν ἂν πολὺ ἴσως ἐκ προσηκόντων εἴη γραμμάτων καὶ ὁμοίων, εἴπερ ἔσται εἰκῶν, ἔχοι δ' ἂν τι καὶ οὐ προσῆκον, δι' ὃ οὐκ ἂν καλὸν εἴη οὐδὲ καλῶς εἰργασμένον τὸ ὄνομα. οὕτω φαμέν ἢ ἄλλως;

ΚΡ. οὐδὲν δεῖ οἶμαι διαμάχεσθαι, ὦ Σώκρατες · ἐπεὶ οὐκ ἀρέσκει γέ με τὸ φάναι ὄνομα μὲν εἶναι, μὴ μέντοι καλῶς γε κεῖσθαι.

ΣΩ. πότερον τοῦτο οὐκ ἀρέσκει σε, τὸ εἶναι τὸ ὄνομα δῆλωμα τοῦ πράγματος;

ΚΡ. ἔμοιγε.

ΣΩ. ἀλλὰ τὸ εἶναι τῶν ὀνομάτων τὰ μὲν ἐκ προτέρων συγκαίμενα, τὰ δὲ πρῶτα, οὐ καλῶς σοι δοκεῖ λέγεσθαι;

ΚΡ. ἔμοιγε.

ΣΩ. ἀλλὰ τὰ πρῶτα εἰ μέλλει δηλώματά τινων γίγνεσθαι, ἔχεις τινὰ καλλίῳ τρόπον τοῦ δηλώματα αὐτὰ γενέσθαι ἄλλον ἢ αὐτὰ ποιῆσαι ὅτι μάλιστα τοιαῦτα οἷα ἐκεῖνα ἃ δεῖ δηλοῦν αὐτά; ἢ ὅδε μᾶλλον σε ἀρέσκει ὁ τρόπος ὃν Ἑρμογένης λέγει καὶ ἄλλοι πολλοί, τὸ συνθήματα εἶναι τὰ ὀνόματα καὶ δηλοῦν τοῖς συνθεμένοις προσιδῶσι δὲ τὰ πράγματα, καὶ εἶναι ταύτην ὀρθότητα ὀνόματος, συνθήκην, διαφέρειν δὲ οὐδὲν ἑάντε τις συνθῆται ὥσπερ νῦν σύγκειται, ἑάντε καὶ τοῦναντίον ἐπὶ μὲν ὧ νῦν σμικρόν, μέγα καλεῖν, ἐπὶ δὲ ὧ μέγα, σμικρόν; πότερός σε ὁ τρόπος ἀρέσκει;

ΚΡ. ὅλω καὶ παντὶ διαφέρει, ὦ Σώκρατες, τὸ ὁμοιώματι δηλοῦν ὅτι ἂν τις δηλοῖ ἀλλὰ μὴ τῷ ἐπιτυχόντι.

ΣΩ. καλῶς λέγεις. οὐκοῦν εἴπερ ἔσται τὸ ὄνομα ὅμοιον τῷ πράγματι, ἀναγκαῖον πεφυκέναι τὰ στοιχεῖα ὅμοια τοῖς πράγμασιν, ἐξ ὧν τὰ πρῶτα ὀνόματά τις συνθήσει; ὧδε δὲ λέγω · ἄρά ποτ' ἂν τις συνέθηκεν ὃ νυνδὴ ἐλέγομεν ζωγράφημα ὁμοίον τῷ τῶν ὄντων, εἰ μὴ φύσει ὑπῆρχε φαρμακεῖα ὅμοια ὄντα, ἐξ ὧν συντίθεται τὰ ζωγραφούμενα, ἐκείνους ἃ μιμεῖται ἢ γραφικῇ · ἢ ἀδύνατον;

ΚΡ. ἀδύνατον.

ΣΩ. οὐκοῦν ὡσαύτως καὶ ὀνόματα οὐκ ἂν ποτε ὅμοια γένοιτο οὐδενί, εἰ μὴ ὑπάρξει ἐκεῖνα πρῶτον ὁμοιότητά τινα ἔχοντα, ἐξ ὧν συντίθεται τὰ ὀνόματα, ἐκείνους ὧν ἐστι τὰ ὀνόματα μιμήματα; ἔστι δέ, ἐξ ὧν συνθετέον, στοιχεῖα;

ΚΡ. ναί.

ΣΩ. ἥδη τοίνυν καὶ σὺ κοινῶν τοῦ λόγου οὔπερ ἄρτι Ἑρμογένης. φέρε, καλῶς σοι δοκοῦμεν λέγειν ὅτι τὸ ῥῶ τῇ φορᾷ καὶ κινήσει καὶ σκληρότητι προσέοικεν, ἢ οὐ καλῶς;

ΚΡ. καλῶς ἔμοιγε.

ΣΩ. τὸ δὲ λάβδα τῷ λείῳ καὶ μαλακῷ καὶ οἷς νυνδὴ ἐλέγομεν;

ΚΡ. ναί.

ΣΩ. οἶσθα οὖν ὅτι ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἡμεῖς μὲν φαμεν “σκληρότης,” Ἐρετριῆς δὲ “σκληροτήρ”;

ΚΡ. πάνυ γε.

ΣΩ. πότερον οὖν τό τε ῥῶ καὶ τὸ σῖγμα ἔοικεν ἀμφοτέρω τῷ αὐτῷ, καὶ δημοῖ ἐκείνοις τε τὸ αὐτὸ τελευτῶντος τοῦ ῥῶ καὶ ἡμῖν τοῦ σῖγμα, ἢ τοῖς ἐτέροις ἡμῶν οὐ δημοῖ;

ΚΡ. δημοῖ μὲν οὖν ἀμφοτέροις.

ΣΩ. πότερον ἢ ὅμοια τυγχάνει ὄντα τὸ ῥῶ καὶ τὸ σῖγμα, ἢ ἢ μή;

ΚΡ. ἢ ὅμοια.

ΣΩ. ἢ οὖν ὁμοιά ἐστι πανταχῇ;

ΚΡ. πρὸς γε τὸ ἴσως φορὰν δηλοῦν.

ΣΩ. ἢ καὶ τὸ λάβδα ἐγκείμενον; οὐ τὸ ἐναντίον δημοῖ σκληρότητος;

ΚΡ. ἴσως γὰρ οὐκ ὀρθῶς ἐγκείται, ὦ Σώκρατες · ὥσπερ καὶ ἃ νυνδὴ σὺ πρὸς Ἑρμογένη ἔλεγες ἐξαίρων τε καὶ ἐντιθεὶς γράμματα οὐ δέοι, καὶ ὀρθῶς ἐδόκεις ἔμοιγε. καὶ νῦν ἴσως ἀντὶ τοῦ λάβδα ῥῶ δεῖ λέγειν.

ΣΩ. εὖ λέγεις. τί οὖν; νῦν ὡς λέγομεν, οὐδὲν μανθάνομεν ἀλλήλων, ἐπειδὴν τις φῇ “σκληρόν,” οὐδὲ οἶσθα σὺ νῦν ὅτι ἐγὼ λέγω;

ΚΡ. ἔγωγε, διὰ γε τὸ ἔθος, ὦ φίλτατε.

ΣΩ. ἔθος δὲ λέγων οἶει τι διάφορον λέγειν συνθήκης; ἢ ἄλλο τι λέγεις τὸ ἔθος ἢ ὅτι ἐγώ, ὅταν τοῦτο φθέγγωμαι, διανοοῦμαι ἐκεῖνο, σὺ δὲ γιγνώσκεις ὅτι ἐκεῖνο διανοοῦμαι; οὐ τοῦτο λέγεις;

ΚΡ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν εἰ γιγνώσκεις ἐμοῦ φθεγγομένου, δῆλωμα σοι γίγνεται παρ’ ἐμοῦ;

ΚΡ. ναί.

ΣΩ. ἀπὸ τοῦ ἀνομοίου γε ἢ ὁ διανοούμενος φθέγγωμαι, εἴπερ τὸ λάβδα ἀνόμοιον ἐστι τῇ ἢ φῆς σὺ σκληρότητι · εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, τί ἄλλο ἢ αὐτὸς σαυτῷ συνέθου καὶ σοι γίγνεται ἡ ὀρθότης τοῦ ὀνόματος συνθήκη, ἐπειδὴ γε δημοῖ καὶ τὰ ὅμοια καὶ τὰ ἀνόμοια γράμματα, ἔθους τε καὶ συνθήκης τυχόντα; εἰ δ’ ὅτι μάλιστα μή ἐστι τὸ ἔθος συνθήκη, οὐκ ἂν καλῶς ἔτι ἔχοι λέγειν τὴν ὁμοιότητα δῆλωμα εἶναι, ἀλλὰ τὸ ἔθος · ἐκεῖνο γάρ, ὡς ἔοικε, καὶ ὁμοίῳ καὶ ἀνομοίῳ δημοῖ. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα συγχωροῦμεν, ὦ Κρατύλε—τὴν γὰρ σιγὴν σου συγχώρησιν θήσω—ἀναγκαῖον που καὶ συνθήκην τι καὶ ἔθος συμβάλλεσθαι πρὸς δῆλωσιν ὧν διανοοῦμενοι λέγομεν · ἐπεὶ, ὦ βέλτιστε, εἰ θέλεις ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν ἐλθεῖν, πόθεν οἶει ἔξῃς ὀνόματα ὅμοια ἐνὶ ἐκάστω τῶν ἀριθμῶν ἐπενεγκεῖν, ἐὰν μὴ ἔξ τι τὴν σὴν ὁμολογίαν καὶ συνθήκην κῦρος ἔχειν τῶν ὀνομάτων ὀρθότητος πέρι; ἐμοὶ μὲν οὖν καὶ αὐτῷ ἀρέσκει μὲν κατὰ τὸ δυνατόν ὅμοια εἶναι τὰ ὀνόματα τοῖς πράγμασιν · ἀλλὰ μὴ ὡς ἀληθῶς, τὸ τοῦ Ἑρμογένους, γλίσχρα ἢ ἡ ὀλκὴ αὕτη τῆς ὁμοιότητος, ἀναγκαῖον δὲ ἢ καὶ τῷ φορτικῷ τούτῳ προσχρῆσθαι, τῇ συνθήκῃ, εἰς ὀνομάτων ὀρθότητα. ἐπεὶ ἴσως κατὰ

γε τὸ δυνατὸν κάλλιστ' ἂν λέγοιτο ὅταν ἡ πᾶσιν ἢ ὡς πλείστοις ὁμοίοις λέγῃται, τοῦτο δ' ἐστὶ προσήκουσιν, αἴσχιστα δὲ τοῦναντίον. τόδε δέ μοι ἐτι εἰπέ μετὰ ταῦτα, τίνα ἡμῖν δύναμιν ἔχει τὰ ὀνόματα καὶ τί φῶμεν αὐτὰ καλὸν ἀπεργάζεσθαι;

ΚΡ. διδάσκειν ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, καὶ τοῦτο πάνυ ἀπλοῦν εἶναι, ὃς ἂν τὰ ὀνόματα ἐπίστηται, ἐπίστασθαι καὶ τὰ πράγματα.

ΣΩ. ἴσως γάρ, ὦ Κρατύλε, τὸ τοιόνδε λέγεις, ὡς ἐπειδὴν τις εἰδῇ τὸ ὄνομα οἷόν ἐστιν—ἔστι δὲ οἷόνπερ τὸ πρᾶγμα—εἴσεται δὴ καὶ τὸ πρᾶγμα, ἐπεὶ περ ὅμοιον τυγχάνει ὃν τῷ ὀνόματι, τέχνη δὲ μία ἅρ' ἐστὶν ἡ αὐτὴ πάντων τῶν ἀλλήλοις ὁμοίων. κατὰ τοῦτο δὴ μοι δοκεῖς λέγειν ὡς ὃς ἂν τὰ ὀνόματα εἰδῇ εἴσεται καὶ τὰ πράγματα.

ΚΡ. ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. ἔχε δὴ, ἴδωμεν τίς ποτ' ἂν εἴη ὁ τρόπος οὗτος τῆς διδασκαλίας τῶν ὄντων ὃν σὺ λέγεις νῦν, καὶ πότερον ἔστι μὲν καὶ ἄλλος, οὗτος μέντοι βελτίων, ἢ οὐδ' ἔστιν ἄλλος ἢ οὗτος. ποτέρως οἶει;

ΚΡ. οὕτως ἔγωγε, οὐ πάνυ τι εἶναι ἄλλον, τοῦτον δὲ καὶ μόνον καὶ βέλτιστον.

ΣΩ. πότερον δὲ καὶ εὗρεσιν τῶν ὄντων τὴν αὐτὴν ταύτην εἶναι, τὸν τὰ ὀνόματα εὐρόντα καὶ ἐκεῖνα ἠύρηκέναι ὧν ἐστὶ τὰ ὀνόματα· ἢ ζητεῖν μὲν καὶ εὐρίσκειν ἕτερον δεῖν τρόπον, μαθάνειν δὲ τοῦτον;

ΚΡ. πάντων μάλιστα καὶ ζητεῖν καὶ εὐρίσκειν τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦτον κατὰ ταυτά.

ΣΩ. φέρε δὴ ἐννοήσωμεν, ὦ Κρατύλε, εἰ τις ζητῶν τὰ πράγματα ἀκολουθοῖ τοῖς ὀνόμασι, σκοπῶν οἷον ἕκαστον βούλεται εἶναι, ἅρ' ἐννοεῖς ὅτι οὐ σμικρὸς κίνδυνός ἐστιν ἐξαπατηθῆναι;

ΚΡ. πῶς;

ΣΩ. δῆλον ὅτι ὁ θέμενος πρῶτος τὰ ὀνόματα, οἷα ἡγεῖτο εἶναι τὰ πράγματα, τοιαῦτα ἐτίθετο καὶ τὰ ὀνόματα, ὥς φαμεν. ἢ γάρ;

ΚΡ. ναί.

ΣΩ. εἰ οὖν ἐκεῖνος μὴ ὀρθῶς ἡγεῖτο, ἔθετο δὲ οἷα ἡγεῖτο, τί οἶει ἡμᾶς τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ πείσεσθαι; ἄλλο τι ἢ ἐξαπατηθῆσεσθαι;

ΚΡ. ἀλλὰ μὴ οὐχ οὕτως ἔχει, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἢ εἰδότα τίθεσθαι τὸν τιθέμενον τὰ ὀνόματα· εἰ δὲ μή, ὅπερ πάσαι ἐγὼ ἔλεγον, οὐδ' ἂν ὀνόματα εἴη. μέγιστον δέ σοι ἔστω τεκμήριον ὅτι οὐκ ἔσφαλται τῆς ἀληθείας ὁ τιθέμενος· οὐ γὰρ ἂν ποτε οὕτω σύμφωνα ἦν αὐτῷ ἅπαντα. ἢ οὐκ ἐνενόεις αὐτὸς λέγων ὡς πάντα κατὰ ταῦτόν καὶ ἐπὶ ταῦτόν ἐγίγνετο τὰ ὀνόματα;

ΣΩ. ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ὡγαθὲ Κρατύλε, οὐδέν ἐστιν ἀπολόγημα. εἰ γὰρ τὸ πρῶτον σφαλῇς ὁ τιθέμενος τᾶλλα ἤδη πρὸς τοῦτ' ἐβιάζετο καὶ αὐτῷ συμφωνεῖν ἠνάγκαζεν, οὐδὲν ἄτοπον, ὥσπερ τῶν διαγραμμάτων ἐνίοτε τοῦ πρώτου σμικροῦ καὶ ἀδήλου ψεύδους γενομένου, τὰ λοιπὰ πάμπολλα

ἤδη ὄντα ἐπόμενα ὁμολογεῖν ἀλλήλοις. δεῖ δὴ περὶ τῆς ἀρχῆς παντὸς πράγματος παντὶ ἀνδρὶ τὸν πολὺν λόγον εἶναι καὶ τὴν πολλὴν σκέψιν εἶτε ὀρθῶς εἶτε μὴ ὑπόκειται · ἐκείνης δὲ ἐξετασθείσης ἱκανῶς, τὰ λοιπὰ φαίνεσθαι ἐκείνῃ ἐπόμενα. οὐ μέντοι ἀλλὰ θαυμάζοιμ' ἂν εἰ καὶ τὰ ὀνόματα συμφωνεῖ αὐτὰ αὐτοῖς. πάλιν γὰρ ἐπισκεψώμεθα ἃ τὸ πρότερον διήλθομεν. ὡς τοῦ παντὸς ἰόντος τε καὶ φερομένου καὶ ῥέοντός φαμεν σημαίνειν ἡμῖν τὴν οὐσίαν τὰ ὀνόματα. ἄλλο τι οὕτω σοι δοκεῖ δηλοῦν;

ΚΡ. πάνυ σφόδρα, καὶ ὀρθῶς γε σημαίνει.

ΣΩ. σκοπῶμεν δὴ ἐξ αὐτῶν ἀναλαβόντες πρῶτον μὲν τοῦτο τὸ ὄνομα, τὴν “ἐπιστήμην,” ὡς ἀμφίβολόν ἐστι, καὶ μᾶλλον ἔοικε σημαίνοντι ὅτι ἴσῃσιν ἡμῶν ἐπὶ τοῖς πράγμασι τὴν ψυχὴν ἢ ὅτι συμπεριφέρεται, καὶ ὀρθότερόν ἐστιν ὥσπερ νῦν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν λέγειν μᾶλλον ἢ ἐμβάλλοντας τὸ εἶ “ἐπεῖστήμην,” ἀλλὰ τὴν ἐμβολὴν ποιήσασθαι ἀντὶ τῆς ἐν τῷ εἶ ἐν τῷ ἰῶτα. ἔπειτα τὸ “βέβαιον,” ὅτι βάσεώς τινός ἐστιν καὶ στάσεως μίμημα ἀλλ’ οὐ φορᾶς. ἔπειτα ἡ “ἱστορία” αὐτό που σημαίνει ὅτι ἴσῃσι τὸν ῥοῦν. καὶ τὸ “πιστὸν” ἴσταν παντάπασι σημαίνει. ἔπειτα δὲ ἡ “μνήμη” παντὶ που μηνύει ὅτι μονή ἐστιν ἐν τῇ ψυχῇ ἀλλ’ οὐ φορά. εἰ δὲ βούλει, ἡ “ἁμαρτία” καὶ ἡ “συμφορά,” εἰ κατὰ τὸ ὄνομά τις ἀκολουθήσει, φανεῖται ταυτὸν τῇ “συνέσει” ταύτῃ καὶ “ἐπιστήμῃ” καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι τοῖς περὶ τὰ σπουδαῖα ὀνόμασιν. ἔτι τοίνυν ἡ “ἁμαθία” καὶ ἡ “ἀκολασία” παραπλησία τούτοις φαίνεται · ἡ μὲν γὰρ τοῦ ἅμα θεῷ ἰόντος πορεία φαίνεται, ἡ “ἁμαθία,” ἡ δ’ “ἀκολασία” παντάπασι ἀκολουθία τοῖς πράγμασι φαίνεται. καὶ οὕτως, ἃ νομίζομεν ἐπὶ τοῖς κακίστοις ὀνόματα εἶναι, ὁμοιότατ’ ἂν φαίνοιτο τοῖς ἐπὶ τοῖς καλλίστοις. οἶμαι δὲ καὶ ἄλλα πόλλ’ ἂν τις εὖροι εἰ πραγματεύοιτο, ἐξ ὧν οἰηθεῖν ἂν αὖ πάλιν τὸν τὰ ὀνόματα τιθέμενον οὐχὶ ἰόντα οὐδὲ φερόμενα ἀλλὰ μένοντα τὰ πράγματα σημαίνειν.

ΚΡ. ἀλλ’, ὦ Σώκρατες, ὁρᾷς ὅτι τὰ πολλὰ ἐκείνως ἐσήμαινεν.

ΣΩ. τί οὖν τοῦτο, ὦ Κρατύλε; ὥσπερ ψήφους διαριθμησόμεθα τὰ ὀνόματα, καὶ ἐν τούτῳ ἔσται ἡ ὀρθότης; ὁπότερα ἂν πλείω φαίνηται τὰ ὀνόματα σημαίνοντα, ταῦτα δὴ ἔσται τᾶληθῆ;

ΚΡ. οὐκ οὐκ εἰκός γε.

ΣΩ. οὐδ’ ὅπωςτιοῦν, ὦ φίλε. καὶ ταῦτα μὲν γε αὐτοῦ ἐάσωμεν, ἐπανεέλθωμεν δὲ πάλιν ὅθεν δεῦρο μετέβημεν. ἄρτι γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν, εἰ μέμνησαι, τὸν τιθέμενον τὰ ὀνόματα ἀναγκαῖον ἔφησθαι εἶναι εἰδότα τίθεσθαι οἷς ἐτίθετο. πότερον οὖν ἔτι σοι δοκεῖ οὕτως ἢ οὐ;

ΚΡ. ἔτι.

ΣΩ. ἢ καὶ τὸν τὰ πρῶτα τιθέμενον εἰδότα φῆς τίθεσθαι;

ΚΡ. εἰδότα.

ΣΩ. ἐκ ποίων οὖν ὀνομάτων ἢ μεμαθηκῶς ἢ ἡϋρηκῶς ἦν τὰ πράγματα, εἴπερ τὰ γε πρῶτα μήπω ἔκειτο, μαθεῖν δ’ αὖ φαμεν τὰ πράγματα καὶ εὖρεῖν ἀδύνατον εἶναι ἄλλως ἢ τὰ ὀνόματα μαθόντας ἢ αὐτοὺς ἐξευρόντας οἷά

ἐστι;

ΚΡ. δοκεῖς τί μοι λέγειν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. τίνα οὖν τρόπον φῶμεν αὐτοὺς εἰδότας θέσθαι ἢ νομοθέτας εἶναι, πρὶν καὶ ὅτιοῦν ὄνομα κεῖσθαι τε καὶ ἐκείνους εἰδέναι, εἴπερ μὴ ἔστι τὰ πράγματα μαθεῖν ἀλλ' ἢ ἐκ τῶν ὀνομάτων;

ΚΡ. οἶμαι μὲν ἐγὼ τὸν ἀληθέστατον λόγον περὶ τούτων εἶναι, ὦ Σώκρατες, μείζω τινὰ δύναμιν εἶναι ἢ ἀνθρωπείαν τὴν θεμένην τὰ πρῶτα ὀνόματα τοῖς πράγμασιν, ὥστε ἀναγκαῖον εἶναι αὐτὰ ὁρθῶς ἔχειν.

ΣΩ. εἴτα οἷε ἐναντία ἂν ἐτίθετο αὐτὸς αὐτῷ ὁ θεός, ὦν δαίμων τις ἢ θεός; ἢ οὐδέν σοι ἐδοκοῦμεν ἄρτι λέγειν;

ΚΡ. ἀλλὰ μὴ οὐκ ἦν τούτων τὰ ἕτερα ὀνόματα.

ΣΩ. πότερα, ὦ ἄριστε, τὰ ἐπὶ τὴν στάσιν ἄγοντα ἢ τὰ ἐπὶ τὴν φοράν; οὐ γάρ που κατὰ τὸ ἄρτι λεχθὲν πλήθει κριθήσεται.

ΚΡ. οὗτοι δὴ δίκαιόν γε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. ὀνομάτων οὖν στασιασάντων, καὶ τῶν μὲν φασκόντων ἑαυτὰ εἶναι τὰ ὅμοια τῇ ἀληθείᾳ, τῶν δ' ἑαυτά, τίνι ἔτι διακρινοῦμεν, ἢ ἐπὶ τί ἐλθόντες; οὐ γάρ που ἐπὶ ὀνόματά γε ἕτερα ἄλλα τούτων · οὐ γὰρ ἔστιν, ἀλλὰ δῆλον ὅτι ἀλλ' ἅττα ζητητέα πληθὺν ὀνομάτων, ἃ ἡμῖν ἐμφανιεῖ ἄνευ ὀνομάτων ὁπότερα τούτων ἐστὶ ἀληθῆ, δεῖξαντα δῆλον ὅτι τὴν ἀλήθειαν τῶν ὄντων.

ΚΡ. δοκεῖ μοι οὕτω.

ΣΩ. ἔστιν ἄρα, ὥς ἔοικεν, ὦ Κρατύλε, δυνατόν μαθεῖν ἄνευ ὀνομάτων τὰ ὄντα, εἴπερ ταῦτα οὕτως ἔχει.

ΚΡ. φαίνεται.

ΣΩ. διὰ τίνος ἄλλου οὖν ἔτι προσδοκᾷς ἂν ταῦτα μαθεῖν; ἄρα δι' ἄλλου τοῦ ἢ οὐπερ εἰκός τε καὶ δικαιοτάτον, δι' ἀλλήλων γε, εἴ πη συγγενῇ ἔστιν, καὶ αὐτὰ δι' αὐτῶν; τὸ γάρ που ἕτερον ἐκείνων καὶ ἄλλοιον ἕτερον ἂν τι καὶ ἄλλοιον σημαίνει ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνα.

ΚΡ. ἀληθῆ μοι φαίνῃ λέγειν.

ΣΩ. ἔχε δὴ πρὸς Διός · τὰ δὲ ὀνόματα οὐ πολλάκις μέντοι ὁμολογήσαμεν τὰ καλῶς κείμενα ἑοικότα εἶναι ἐκείνοις ὧν ὀνόματα κεῖται, καὶ εἶναι εἰκόνας τῶν πραγμάτων;

ΚΡ. ναί.

ΣΩ. εἰ οὖν ἔστι μὲν ὅτι μάλιστα δι' ὀνομάτων τὰ πράγματα μανθάνειν, ἔστι δὲ καὶ δι' αὐτῶν, ποτέρα ἂν εἴη καλλίων καὶ σαφεστέρα ἢ μάθησις; ἐκ τῆς εἰκόνης μανθάνειν αὐτὴν τε αὐτὴν εἰ καλῶς εἶκασται, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἧς ἦν εἰκὼν, ἢ ἐκ τῆς ἀληθείας αὐτὴν τε αὐτὴν καὶ τὴν εἰκόνα αὐτῆς εἰ πρεπόντως εἴργασται;

ΚΡ. ἐκ τῆς ἀληθείας μοι δοκεῖ ἀνάγκη εἶναι.

ΣΩ. ὄντινα μὲν τοίνυν τρόπον δεῖ μανθάνειν ἢ εὐρίσκειν τὰ ὄντα, μεῖζον ἴσως ἔστιν ἐγνωκέναι ἢ κατ' ἐμὲ καὶ σέ · ἀγαπητὸν δὲ καὶ τοῦτο ὁμολογήσασθαι, ὅτι οὐκ ἐξ ὀνομάτων ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτὰ ἐξ αὐτῶν

καὶ μαθητέον καὶ ζητητέον ἢ ἐκ τῶν ὀνομάτων.

ΚΡ. φαίνεται, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. ἔτι τοίνυν τόδε σχεψώμεθα, ὅπως μὴ ἡμᾶς τὰ πολλὰ ταῦτα ὀνόματα ἐς ταῦτόν τεύνοντα ἐξαπατᾷ, εἰ τῷ ὄντι μὲν οἱ θέμενοι αὐτὰ διανοηθέντες γε ἔθεντο ὡς ἰόντων ἀπάντων αἰ καὶ ῥεόντων—φαίνονται γὰρ ἔμοιγε καὶ αὐτῷ οὕτω διανοηθῆναι—τὸ δ', εἰ ἔτυχεν, οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλ' οὗτοι αὐτοὶ τε ὥσπερ εἷς τινα δίνην ἐμπεσόντες κυκῶνται καὶ ἡμᾶς ἐφελκόμενοι προσεμβάλλουσιν. σκέψαι γάρ, ὦ θαυμάσιε Κρατύλε, ὃ ἔγωγε πολλάκις ὀνειρώττω. πότερον φῶμέν τι εἶναι αὐτὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ ἐν ἑκαστῷ τῶν ὄντων οὕτω, ἢ μή;

ΚΡ. ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, εἶναι.

ΣΩ. αὐτὸ τοίνυν ἐκεῖνο σχεψώμεθα, μὴ εἰ πρόσωπόν τι ἐστὶν καλὸν ἢ τι τῶν τοιούτων, καὶ δοκεῖ ταῦτα πάντα ῥεῖν· ἀλλ' αὐτό, φῶμεν, τὸ καλὸν οὐ τοιοῦτον αἰεὶ ἐστὶν οἷόν ἐστιν;

ΚΡ. ἀνάγκη.

ΣΩ. ἄρ' οὖν οἷόν τε προσεῖπεν αὐτὸ ὀρθῶς, εἰ αἰ ὑπεξέρχεται, πρῶτον μὲν ὅτι ἐκεῖνό ἐστιν, ἔπειτα ὅτι τοιοῦτον, ἢ ἀνάγκη ἅμα ἡμῶν λεγόντων ἄλλο αὐτὸ εὐθύς γίγνεσθαι καὶ ὑπεξίεναι καὶ μηκέτι οὕτως ἔχειν;

ΚΡ. ἀνάγκη.

ΣΩ. πῶς οὖν ἂν εἴη τι ἐκεῖνο ὃ μηδέποτε ὡσαύτως ἔχει; εἰ γὰρ ποτε ὡσαύτως ἴσχει, ἔν γ' ἐκεῖνω τῷ χρόνῳ δῆλον ὅτι οὐδὲν μεταβαίνει· εἰ δὲ αἰ ὡσαύτως ἔχει καὶ τὸ αὐτό ἐστι, πῶς ἂν τοῦτό γε μεταβάλλοι ἢ κινεῖτο, μηδὲν ἐξιστάμενον τῆς αὐτοῦ ιδέας;

ΚΡ. οὐδαμῶς.

ΣΩ. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἂν γνωσθεῖη γε ὑπ' οὐδενός. ἅμα γὰρ ἂν ἐπιόντος τοῦ γνωσομένου ἄλλο καὶ ἄλλοιον γίγνωιτο, ὥστε οὐκ ἂν γνωσθεῖη ἔτι ὁποῖόν γέ τί ἐστιν ἢ πῶς ἔχον· γνώσις δὲ δήπου οὐδεμία γιγνώσκει ὃ γιγνώσκει μηδαμῶς ἔχον.

ΚΡ. ἔστιν ὡς λέγεις.

ΣΩ. ἀλλ' οὐδὲ γινῶσιν εἶναι φάναι εἰκός, ὦ Κρατύλε, εἰ μεταπίπτει πάντα χρήματα καὶ μηδὲν μένει. εἰ μὲν γὰρ αὐτὸ τοῦτο, ἢ γινῶσις, τοῦ γινῶσις εἶναι μὴ μεταπίπτει, μένοι τε ἂν αἰ ἢ γινῶσις καὶ εἴη γινῶσις. εἰ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ εἶδος μεταπίπτει τῆς γνώσεως, ἅμα τ' ἂν μεταπίπτοι εἰς ἄλλο εἶδος γνώσεως καὶ οὐκ ἂν εἴη γινῶσις· εἰ δὲ αἰ μεταπίπτει, αἰ οὐκ ἂν εἴη γινῶσις, καὶ ἐκ τούτου τοῦ λόγου οὔτε τὸ γνωσόμενον οὔτε τὸ γνωσθησόμενον ἂν εἴη. εἰ δὲ ἔστι μὲν αἰ τὸ γιγνώσκον, ἔστι δὲ τὸ γιγνώσκόμενον, ἔστι δὲ τὸ καλόν, ἔστι δὲ τὸ ἀγαθόν, ἔστι δὲ ἐν ἑκαστῷ τῶν ὄντων, οὐ μοι φαίνεται ταῦτα ὅμοια ὄντα, ἀ νῦν ἡμεῖς λέγομεν, ῥοῇ οὐδὲν οὐδὲ φορᾷ. ταῦτ' οὖν πότερόν ποτε οὕτως ἔχει ἢ ἐκείνως ὡς οἱ περὶ Ἡράκλειτον τε λέγουσιν καὶ ἄλλοι πολλοί, μὴ οὐ ῥάδιον ἢ ἐπισκέψασθαι, οὐδὲ πάννυ νοῦν ἔχοντος ἀνθρώπου ἐπιτρέψαντα ὀνόμασιν αὐτὸν καὶ τὴν

αὐτοῦ ψυχὴν θεραπεύειν, πεπιστευκότα ἐκείνοις καὶ τοῖς θεμένοις αὐτά, δισχυρίζεσθαι ὥς τι εἰδότα, καὶ αὐτοῦ τε καὶ τῶν ὄντων καταγιγνώσκειν ὥς οὐδὲν ὑγιὲς οὐδενός, ἀλλὰ πάντα ὥσπερ κεράμια ῥεῖ, καὶ ἀτεχνῶς ὥσπερ οἱ κατάρρω νοσοῦντες ἄνθρωποι οὕτως οἶεσθαι καὶ τὰ πράγματα διακεῖσθαι, ὑπὸ ῥεύματός τε καὶ κατάρρου πάντα τὰ χρήματα ἔχεσθαι. ἴσως μὲν οὖν δῆ, ὦ Κρατύλε, οὕτως ἔχει, ἴσως δὲ καὶ οὐ. σκοπεῖσθαι οὖν χρὴ ἀνδρείως τε καὶ εὖ, καὶ μὴ ῥαδίως ἀποδέχεσθαι—ἔτι γὰρ νέος εἶ καὶ ἡλικίαν ἔχεις—σκεψάμενον δέ, ἐὰν εὖρης, μεταδιδόναι καὶ ἐμοί.

ΚΡ. ἀλλὰ ποιήσω ταῦτα. εὖ μέντοι ἴσθι, ὦ Σώκρατες, ὅτι οὐδὲ νυνὶ ἀσκέπτως ἔχω, ἀλλὰ μοι σκοπουμένῳ καὶ πράγματα ἔχοντι πολὺ μᾶλλον ἐκείνως φαίνεται ἔχειν ὥς Ἡράκλειτος λέγει.

ΣΩ. εἰς αὖθις τοίνυν με, ὦ ἑταῖρε, διδάξεις, ἐπειδὴν ἤκης · νῦν δέ, ὥσπερ παρесеύασαι, πορεύου εἰς ἀγρόν · προπέμψει δέ σε καὶ Ἑρμογένης ὁδε.

ΚΡ. ταῦτ' ἔσται, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ καὶ σὺ πειρῶ ἔτι ἐννοεῖν ταῦτα ἤδη.

